

ДЖЕРАЛД ДАРЪЛ ПИЯНАТА ГОРА

Превод от английски: Борис Дамянов, 1979

chitanka.info

*На жена ми Джеки за спомен от прерийните животни
и от други bichos*

УВОД

В тази книга се разказва за шестмесечното пътешествие до Южна Америка, което предприехме с моята жена през 1954 г. Възнамерявахме да направим сбирка от обитаващите тази част на света редки животни и да ги доставим живи на някои зоологически градини в Англия. От наша гледна точка това пътешествие завърши с неуспех, тъй като редица непредвидени обстоятелства объркаха напълно плановете ни. Нашето пътешествие трябваше да се състои от две части. Преди всичко искахме да се спуснем до най-южната точка на континента, до Огнена земя, и там да уловим патици и гъски за

Северното дружество за охрана на водоплаващите птици. Когато пристигнахме в Буенос Айрес, разбрахме, че сме попаднали в разгара на туристическия сезон и всички билети за самолетите, отправящи се на юг към аржентинските езера и оттам за Огнена земя, са продадени за месеци напред. Пътуването с параход бе свързано със същите трудности. Понеже нямаше да успеем да се доберем до нашата цел по време на гнезденето на птиците, ние се отказахме с голямо съжаление от тази част на пътуването. Нашият втори план предвиждаше да се отправим за Парагвай и в продължение на няколко седмици да събираме животни, след което, без да бързаме, да се върнем в Буенос Айрес по реките Парана и Парагвай. И този план се осуети, само че по политически причини. И така вместо с голяма сбирка ние се завърнахме от Южна Америка само с няколко животинки. Но даже и неуспехът има светли страни, защото тези животни се постарях да опиша в настоящата книга.

SALUDOS!

Когато параходът вряза нос в пристанището, ние се облакътихме на перилата и вперихме очаровани погледи в постепенно разкриващата се край нас панорама на Буенос Айрес. Небостъргачите впиваха върхове в яркосиньото небе като разноцветни сталагмити, изпъстрени с милионите блеснали на слънцето прозорци. Продължавахме да съзерцаваме възхитени, когато параходът пристана край един от трите кея, и над главите ни надвиснаха огромни сгради, неясните отражения, на които се запоклащаха в леко вълнуващите се тъмни води. Размишленията ни за съвременната архитектура прекъсна един мъж, така поразително приличащ на Адолф Менжу^[1], че за миг дори се усъмних дали наистина се намираме на другия край на американския континент. Като си проправяше надменно път през препълнената палуба с жестикулираща, крещяща и воняща на чесън тълпа от емигранти, той се изправи пред нас спокоен, без да бърза, и в такъв безупречен вид, че човек едва ли можеше да повярва, че температурата на сянка достигаше около 90° по Фаренхайт^[2].

— Джибс, от посолството — представи се той и се усмихна. — Търсих ви навсякъде из първа класа. Никой не ме предупреди, че пътувате тук, долу.

— И ние не знаехме, че ще пътуваме тук, докато не се качихме на парахода — обясних му аз, — но беше вече много късно.

— Това... хъм... хъм... пътешествие, вероятно е било твърде необичайно за вас — забеляза мистър Джибс и хвърли гневен поглед към един едър испански селянин, който се изплю възторжено на косъм от крака му — при това според мен тук е и твърде влажно.

Мистър Джибс започна ужасно да ми харесва.

— Дребна работа — отвърнах небрежно аз, — трябваше да бъдете тук в бурно време, тогава наистина става много влажно.

Мистър Джибс леко потръпна.

— Представям си колко много ви се иска да слезете на брега — каза той. — Всичко ще се уреди и ще ви превода за минута през митницата.

Моята симпатия към мистър Джибс премина в дълбоко уважение, когато видях неговото непринудено държание в митницата. Усмихнат, вежливо и в същото време уверено разменяше тук-там по някоя и друга дума с чиновниците. Той извади от джобовете си някакви огромни бланки, изпъстрени с червени печати, за десетина минути измъкна нашия необикновен багаж от митницата и ние го натоварихме на таксито. След това се понесохме по широки като река Амазонка улици, оградени от небостъргачи, дървета и прекрасни паркове. Само час след нашето пристигане бяхме настанени в чудесен апартамент на седмия етаж, с изглед към пристанището. Мистър Джибс отскочи до посолството сигурно да извърши още няколко чудеса до обяд и ни остави да си отпочинем от пътуването. След половинчасово обучение в сложното изкуство, свързано с употребата на аржентинските телефони, ние прекарахме един приятен час, като позвънихме на всички, до които имахме препоръчителни писма, и им съобщихме за нашето пристигане. Тези хора се оказаха много на брой, тъй като моят брат живя известно време в Аржентина и като прояви коравосърдечно безразличие към съдбата на своите приятели тук, ме снабди с имената и адресите им. Няколко дни преди заминаването ни от Англия получихме от него пощенска картичка, надраскана със следното загадъчно съобщение: „В БА не забравяйте да се свържете с

Бебита Ферейра, Calle Posadas 1503, най-добрата ми приятелка в Аржентина. Същински бонбон.“ Често получавам такъв вид информация от моя брат.

И така, действайки съгласно инструкцията, ние позвънихме на Бебита Ферейра. Когато гласът ѝ прозвуча в слушалката, той ми напомни гугукането на гривяк^[3]. После реших, че в него има нещо много по-привлекателно: гугукането бе примесено с чувство за хумор!

— Госпожа Ферейра? На телефона е Джералд Даръл.

— А, б-б-братът на Лари! Откъде се об-об-обаждате? Два пъти звънях в митницата да разбере дали сте пристигнали. Заповядайте на обяд!

— С удоволствие... Възможно ли е да се доберем до вас с такси?

— Разбира се. Очаквам ви към един. Довиждане!

— Тази жена изглежда много странна — обърнах се аз към Джеки и оставих слушалката. В момента дори и не подозирах каква голяма грешка допускам.

В един часа ни въведоха в голям апартамент, разположен на тиха уличка. Върху масите бяха разпръснати много книги по най-различни въпроси: живопис, музика, балет, а сред тях романи и списания на три чужди езика. А пианото украсяваха най-различни партитури: от опери до произведенията на Шопен; край радиограмофона се виждаха грамофонни плочи на Бетховен, Нат Кинг Кол, Сибелиус и Спайк Джоунс. Помислих си, че дори и на Шерлок Холмс едва ли би се отдало да определи веднага характера на стопанката по тези признаци. На една от стените висеше портрет на изключително красива жена с огромна шапка. Лицето на красавицата излъчваше спокойствие и насмешливост. Това лице подходеше напълно на гласа, който чух по телефона.

— Смяташ ли, че това е тя? — попитах Джеки.

— Твърде е вероятно, но портретът сигурно е рисуван отдавна. Струва ми се, че сега едва ли има нещо общо с него.

В този миг в хола се раздадоха бързите и уверени стъпки на Бебита. Още от пръв поглед се убедих, че портретът представлява бледо копие на оригинала. Никога по-рано не бях виждал толкова близо до себе си живото олицетворение на гръцките богини.

— Аз съм Б-Б-Бебита Ферейра — представи се тя, като че ли разбрала нашето изумление, защото насмешливото огънче в сините ѝ

очи пламна още по-ярко.

— Надявам се нямате нищо против, че ви се обадохме по телефона? — попитах аз. — Лари настоя непременно да ви потърся.

— Какво говорите! Щеше да ми стане много об-об-обидно, ако не ми се бяхте об-об-обадил.

— Лари помоли да ви предам най-сърдечните му поздрави.

— Как е той? О, Лари е същински ангел, нямате представа какъв ангел е той! — каза тя.

Едва след време разбрах, че Бебита характеризира така всеки срещнат, чаровен или не. Подобно определение по адрес на моя брат тогава ми прозвуча малко странно. От всички възможни определения, които ми минаваха през главата, това ми се струваше най-неподходящото. Бебита ни очарова напълно още от първата среща и от тогава ние всъщност живеехме при нея, хранехме се обилно с чудесни ястия, слушахме музика, бърбяхме за незначителни неща и се чувствахме превъзходно. Тя изслушваше невъзмутимо и най-фантастичните ни молби и винаги успяваше да направи нещо.

Първият удар върху плановете ни беше нанесен на третия ден от нашето пребиваване в Буенос Айрес. Разбрахме, че шансовете ни да се доберем до Огнена земя, меко казано, бяха нищожни. Представителите на самолетните компании разговаряха с нас учтиво, но обезкуражително. Ако сме искали да почакаме десетина дни, можело да се снабдим с върнати билети, но и това не било сигурно. Отвърнахме унило, че ще изчакаме. Вместо угнетени и раздражени да се разтакаваме напразно цели десетина дни из Буенос Айрес, Ян предложи да се разходим из провинцията. Ян е мой стар приятел, с когото се запознахме в Англия по време на войната. Веднъж в момент на прибързан ентузиазъм той заяви, че непременно трябва да отида на лов за животни в Аржентина. В такъв случай щял да направи всичко възможно, за да ми помогне. Ето защо сега се чувстваше задължен към нас. Той навести едни свои братовчеди, на име Бут, които притежаваха голяма естансия^[4] близо до крайбрежието, на около стотина мили от столицата. С типичното за аржентинците и всички, които живеят там гостоприемство, те съобщиха, че с удоволствие ще ни приемат у дома си.

И така една сутрин колата на Бут дойде да ни вземе. От нея се изхлузи дългурестата фигура на Ян, който ни представи на седналата

на предната седалка красива блондинка — Елизабет Бут, дъщеря на собственика на имението. Скоро се убедихме, че освен миловидността си тя притежава и забележителна склонност към съня; навсякъде и по всяко време човек можеше да я види как спи спокойно и дълбоко, независимо от шума около нея. Поради това ѝ удивително качество ние я нарекохме „сънливото съселче“. Макар и тя да роптаеше против прякора си, той така си ѝ остана.

[1] Адолф Менжу — известен американски киноактьор. — Бел.прев. ↑

[2] Повече от 32° по Целзий. — Бел.прев. ↑

[3] Популярно име на дивия гълъб. — Бел.ред. ↑

[4] Имение (исп.). — Бел.прев. ↑

ЛЕЩАРКИ И ПЕЩЕРНИ СОВИ

Аржентина е сред малкото страни в света, където тръгнете ли нанякъде и стигнете ли до средата на пътя, виждате мястото, от което сте тръгнали, и мястото, към което сте се отправили. Пампата^[1] се простира навсякъде около вас, плоска като билиардна маса и като че достига края на света. Нищо не нарушава равните тревни простори, зацапани тук-там от пурпурните петна на извисилите се бодили и тъмните ивици на дърветата.

Когато покрайнините на Буенос Айрес останаха зад нас, а силуетите на светлите с цвят на слонова кост небостъргачи започнаха да трептят и да губят очертанията си в омарата на хоризонта като необикновени кристали, ние излязохме на някакъв път, изпънат като стрела през тревата. На отделни места край пътя растяха гъсти и нежни на вид храсти, обсипани с бледозелени листа и дребни златисти цветчета. Цветчетата бяха толкова миниатюрни и толкова многобройни, че отдалече въобще не се различаваха и придаваха някакво особено златисто сияние на храстите, също като че ги обкръжаваше мъглив ореол. При нашето преминаване от тях излитаха вилоопашати тирани — дребни черно-бели птички с необикновено дълги пера на опашката. Те имат странен, гмуркащ се полет, като при всяко гмуркане перата на опашката се отварят и затварят също като ножици. От време на време през пътя прелиташе по някой сокол чиманго, размахал тежко заоблените си крила, красив и величествен в своята кафява перушина, преливаща в шоколадови и карамелени багри.

След като пътувахме около час, ние свърнахме от главното шосе по един прашен междуселски път с дълбоки коловози и спретната ограда от двете му страни. Върху коловете на оградата забелязахме странни буци, наподобяващи засъхнала кал. Те ми напомняха гнезда на термити, каквито бях виждал в Африка, но си помислих, че едва ли се срещат термити толкова на юг от екватора. Тъкмо си блъсках главата над чудноватите кълба, когато от едно от тях неочаквано изхвъркна

птичка, приличаща по форма на английската червеношийка със загладени гърди и подвижна опашка. Голяма колкото дрозд, тя имаше сивобежови гърди, а отгоре бе червеникаворъждива. Оказа се лещарка. В момента, в който я зърнах, разбрах, че именно тази птичка бе архитектът и главният строител на необикновените гнезда, които украсяваха стълбовете на оградата като чудновати могилки, направени от кал. По-късно се убедих, че лещарката е една от най-често срещаните и най-обичани птички в Аржентина и че нейните гнезда, както и гигантските бодили са неизменна част от пейзажа на страната.

Пътят се насочи към океана и ние навлязохме в блатиста местност: от двете ни страни се опънаха широки и пълни с вода канавки, а върху златистата трева на пампата се появиха яркозелени петна, които сочеха наличието на големи водни пространства, обрасли по краищата с гъста тръстика. Лещарките, вилоопашатите тирани и чиманго отстъпиха място на блатните и водоплаващи птици. Отстрани на пътя излетяха паламедеи — огромни, сивопепеляви на цвят птици на големина колкото пуйки — размахващи силно, но трмаво крила, закръжиха във въздуха и заиздаваха отсечени, напомнящи на флейта, крясъци: „уййп... уийп... уийп...“. Върху спокойната и проблясваща водна шир плаваха ято патици, които много приличаха на закръглени и зализани бизнесмени, забързали да хванат влака. Виждаха се и сиви бърнета, дребнички и изящни със сивосинкавите си човки и черни като шапчици петна по главите; червени лопатарии — едри птици с дълги лопатообразни клюнове и безизразни очи; розовоклюони гмурци — безупречни в своята блестяща сивочерна перушина и с клюнове като че току-що потопени в алена кръв; малки черноглави патици, заплували скромно сред останалите птици. Скромността им бе почти лицемерна, защото тази птица съперничи по своите навици с кукувицата — снася яйцата си в чужди гнезда и прехвърля на лесно измамените от нея птици тежестта по мътенето, излюпването и прехраната на малките. Върху гладката заблатена повърхност се бяха разпръснали чапли. Из плитчините се кълвяха едни други, правеха пируети и пляскаха с крила огромни тълпи от блъскащи се блестящи ибиси, чиито дълги и закривели клюнове и тъмно траурно оперение контрастираха необикновено с тяхната жизненост. Тук-там между тях се открояваха по-малки групи от червени ибиси като отблясъци на залязващо слънце на фона на по-тъмната перушина на своите

братовчеди. Върху по-откритата и по-просторна водна повърхност плаваха величествено цели флотилии прекрасни черношии лебеди. Тяхното снежнобяло оперение изпъкваше ясно на черните им глави и изящно извити шии. Сред гордите ята на черношиестите плаваха няколко лебеда коскобара, същински придворни — тантурести, чисто бели и със съвсем делничен вид. По същите места групички фламинго се хранеха из плитчините при високата тръстика. Отдалече те приличаха на огромни движещи се алени и пурпурни розови храсти на зелен фон. Всяка птица пристъпваше бавно и внимателно по тъмната вода, свела глава и огънала шия във вид на голямо розово S, всяка птица привързана чрез подобните по цвета си на червен восък крака със собственото си неясно и поклащащо се отражение. Упоен от това пищно зрелище на птичия свят, аз седях в колата, обхванат от някакъв орнитологичен екстаз, сляп за всичко останало, освен за блестящите перушинени тела, плискането и раздвижването на гладката водна повърхност, пърхането на крилата.

Колата изви рязко от пътя, заподскача по тясна блеснала от локви алея, промъкваща се през гъста гора от огромни евкалиптови дървета, и спря пред дълга, ниска бяла сграда, наподобяваща английска ферма. Сънливото съселче се събуди от предната седалка, проспало непробудно целия път от столицата до тук, и ни огледа със сънливите си сини очички.

— Добре дошли в Лос Инглесес! — произнесе тя и изящно се прозя.

Вътрешността на къщата излъчваше очарователна викторианска атмосфера: тъмна и масивна мебел, окачени по стените препарирани глави на животни и поизбелели гравюри, покрити с каменни плочи коридори и навсякъде едва доловима и приятно тръпчива миризма на парафин, идваща от високи, блестящи, куполообразни лампи. Двамата с Джеки ни настаниха в голяма стая, която изглеждаше смалена от огромно легло, попаднало тук направо от приказката на Ханс Андерсен „Принцесата и граховото зърно“. Същински креват на креватите, широк като тенис корт и висок като купа сено! Когато лягате в него, той ви обгръща в сладострастна прегръдка и вие пропадате, и пропадате в неговата мека глъбина и потъват моментално в такъв дълбок и спокоен сън, че събудването се възприема като същинска трагедия. Прозорецът на стаята, през който се виждаше

равна морава и редица ниски овощни дръвчета, бе ограден от някакво пълзящо растение със сини цветчета. Между цветчетата се гущеше гнездо на колибри — половин орехова черупка с две бели яйчица колкото грахови зърна, което можех спокойно да наблюдавам така, както си лежах в леглото.

На сутринта след нашето пристигане се излежавах блажено в топлите глъбини на гигантското легло, посърбвах чай и наблюдавах как женската колибри мъти спокойно яйцата си, а мъжкият каца и излита стремително от гнездото като малка, блестяща комета. Такъв метод на наблюдение на птиците ме задоволяваше напълно, но в края на краищата Джеки не повярва, че при подобни обстоятелства мога да прибавя нещо особено към моите орнитологични познания за семейство Trochilidae (Колибри), ето защо бях измъкнат с нежелание от октоподоподобните обятия на леглото и принуден да се облека. Докато вършех всичко това, възмути ме мисълта, че Ян може би продължава да спи, затова закрачих по коридора към неговата стая, изпълнен с решимост да го измъкна от леглото. Намерих Ян по пижама и пончо — това е една удобна аржентинска дреха, наподобяваща одеяло с дупка по средата, през която се пъха главата. Приклепнал на пода, той смучеше нещо от тънка сребърна луличка, потопена с единия си край в малко, кръгло сребърно гърненце, напълнено с тъмна и неприятна на вид течност, върху която плаваха парченца нарязана на ситно трева.

— Здравей, Джери! Събуди ли се? — попита леко изненадан той и смукна енергично от луличката, от която се чу мелодично бълбукане, също като че ли се оттече водата от някаква миниатюрна вана.

— Какво правиш? — попитах го строго аз.

— Пия си сутрешното мате — отвърна той и избълбука отново с луличката. — Искаш ли да го опиташ?

— Това да не е онзи чай от билките? — попитах аз.

— Да. Тук го пият много, дори повече, отколкото пият чай в Англия. Опитай го, може и да ти хареса — предложи той и ми подаде малкото сребърно гърненце и луличката.

Помирисах недоверчиво тъмнокафявата течност с плаващата по повърхността ѝ зеленина. Почувствах силния и приятен аромат на напечена от силно слънце ливада. Захапах луличката и смукнах. Разнесе се мелодично хриптене, в устата ми се изля струйка вряща

течност и опари езика ми. Обърсах насълзените си очи и подадох обратно гърненцето на Ян.

— Благодаря — казах му аз, — уверих се, че у вас е прието да се пие врящо мате, но се страхувам, че моят език няма да издържи.

— Можеш да го пиеш и малко охладено — отвърна неуверено Ян, — но ми се струва, че тогава губи аромата си.

По-късно опитах мате с по-човешка температура и ароматът на току-що окосено сено и едва нагарчащият и стипчив вкус на това освежително питие дори ми харесаха. Въпреки това не успях никога да се науча да го пия като разтопен метал, така както го пие всеки истински познавач.

Закусихме превъзходно и поехме в лъчезарния ден да огледаме околността. Не бяхме успели да преминем гъстата горичка от евкалиптови дървета, които обкръжаваха подобно на гигантска ограда естансията, и се натъкнахме във високата трева на дънер с кацнало отгоре му гнездо на лещарка. Разгледах го отблизо и се удивих, че такава дребна птичка може да строи големи и сложни съоръжения. Гнездото имаше форма на глобус, приблизително два пъти по-голям от футболна топка, изградено здраво от кал, размесена с коренчета и влакна, нещо като птичи железобетон. Погледнато отпред, където се намираще сводестият му вход, гнездото приличаше на миниатюрен модел на старинна пещ за хляб. Полюбопитствах да надникна във вътрешността на гнездото. Ян ме увери, че то е старо и отдавна изоставено и аз го свалих от дънера и отрязах внимателно с остър нож върха на неговия изграден като че от тухли купол. Отвътре гнездото приличаше на черупка на охлюв: от сводестия вход наляво водеше проход, дълъг около петнадесетина сантиметра, и следваше извивката на външната стена, но преди да наближи входа от противоположната му страна, извиваше надясно. Проходът завършваше с кръгло помещение, оформено от естествените очертания на гнездото, грижливо застлано с трева и перушина. За разлика от грубия и неравен външен вид на гнездото, вътрешността на малкото помещениёце и проходът бяха гладки и почти полирани. Колкото повече разглеждах гнездото, толкова повече се удивлявах от птичката, която единствено с помощта на своя клюн бе създала това строително чудо. Ето защо не бива да се учудваме, че аржентинците изпитват такива нежни чувства към жизнерадостната птичка, която кръстосва гордо парковете им и

огласява въздуха с веселите си и звънки трели. Хадсън^[2] разказва очарователна случка за двойка от тези птички, построили гнездото си върху покрива на едно ранчо. Един ден, за нещастие, женската попаднала в капан за мишки, който пречупил и двата ѝ крака. Все пак тя успяла с големи усилия да се освободи и отлетяла до гнездото си, където в края на краищата умряла. Мъжкият кръжал в течение на няколко дни около гнездото, оплаквал своята любима и най-сетне изчезнал. След два дни се завърнал отново, придружен от друга женска. Двете птички моментално се захванали за работа и запушили входа на старото гнездо, в което лежали останките на първата съпруга. След това построили върху гробницата второ гнездо, в което отгледали щастливо своето потомство.

Лещарката несъмнено притежава нещо повече от самобитност и обаяние, защото оказва странно въздействие дори върху най-закоравелите циници. Малко по-късно, по време на нашия престой един възрастен пеон, който не изпитваше никакви сантиментални чувства и вероятно не би изпитвал никакво угризение на съвестта, ако убиеше, когото и да било от човек до насекомо, ми заяви тържествено, че не можел никога да навреди на *hornero*^[3]. Веднъж, както яздел коня си из пампата, се натъкнал на пън с гнездо на лещарка. Гнездото било наполовина завършено, а калта още мокра. От едната страна на гнездото висял собственикът с преплетени крака от дълго стръкче трева, което очевидно използвал за подсилване на жилището си. Птичката по всяка вероятност висяла от дълго време, пърхала напразно с крила в опитите си да се освободи и била останала почти без сили. Пеонът приближил гнездото и подтикнат от някакъв внезапен порив, извадил ножа си, разрязал внимателно преплетените тревички и поставил предпазливо изнурената птичка върху гнездото, за да си отдъхне. И тогава се случило нещо нечувано!

— Кълна се, че е истина, сеньор — разказваше пеонът. — Аз стоях на няколко крачки от птичката и въпреки това тя не изпитваше никакъв страх. Макар и много слаба, тя се изправи с мъка на крака, повдигна нагоре главица и запя. Близо две минути пъ за мене, сеньор, чудесна песен, а аз седях върху коня и слушах. После полетя над тревата. Птичката ми благодареше, че съм ѝ спасил живота. Птичка, способна да изразява по такъв начин своята благодарност, сеньор, заслужава напълно уважението на хората.

Джеки, която беше застанала на известно разстояние от дясната ми страна и на около стотина метра от гнездото на лещарката, заиздава някакви тихи, нечленоразделни звуци и ме повика с енергични жестове при себе си. Приблжих я и забелязах, че стои с възхитен поглед пред входа на малка дупка, полускрита сред тревните туфи. Пред дупката се беше изправила неподвижно като часовой малка пещерна сова и ни наблюдаваше с кръглите си очи. Неочаквано тя се поклони бързо два-три пъти, после отново застина в своята войнишка поза. Беше толкова смешно, че двамата с Джеки прихнахме да се смеем. Совата ни хвърли изпепеляващ поглед, издигна се безшумно във въздуха и се зарея над къдрената от вятъра трева.

— Трябва да заловим няколко от тези птици — заяви решително Джеки. — Очарователни са наистина!

Съгласих се, тъй като винаги съм проявявал слабост към различните видове сови и тези привлекателни птици всеки път са намирали място във всички мои сбирки. Обърнах се към Ян, който крачеше по тревата като самотен и унил жерав.

— Ян! — подвикнах му аз. — Ела тук. Струва ми се, че открихме гнездо на пещерна сова.

Той се затича към нас и всички заедно огледахме входа на дупката, пред която стоеше пещерната сова. Отпред имаше малка отъпкана площадка от изхвърлена при копането на дупката пръст, осяяна с блестящи останки от най-различни бръмбари и кръгли топчета от малки костички, пух и перца. Дупката очевидно не се използваше само за нощуване. Ян оглеждаше дупката и мръщеше замислено нос.

— Смяташ ли, че вътре има нещо? — попитах го аз.

— Трудно ми е да ти отговоря — отвърна той. Времето, разбира се, е подходящо. Всъщност малките би трябвало вече да са напълно оперени. Бедата е в това, че тези сови изкопават няколко дупки, а използват само една за гнездене. Пеоните твърдят, че мъжкият използвал останалите дупки за ергенски квартири, но самият аз не съм уверен в това. Практически трябва да разкопаем няколко дупки, преди да ни се усмихне щастие. Ако не се страхуваш от разочарования, нека да опитаме.

— Можеш да ме разочароваш колкото си искаш, стига в края на краищата да хванем някоя сова — заявих решително аз.

— Добре. Необходими са ни лопати и една пръчка, за да определяме направленията на тунелчетата.

Ние се върнахме в естансията и госпожа Бут, крайно доволна, че щастието ни се е усмихнало толкова скоро след нашето пристигане, изнамери чудесни градински инструменти и нареди на един пеон да преустанови работа и да ни придружи, в случай че ни е необходима помощ. Докато се тътрехме през градината като гробарско шествие, натъкнахме се на кротко заспалото върху едно килимче Сънливо съселче Бут. Когато минавахме край нея, тя се събуди и запита със сънлив глас накъде сме се запътили. Узнала, че отиваме на лов за пещерни сови, тя разтвори широко сините си очи и предложи да ни откара до гнездото на совите с колата.

— Но вие не бива да карате колата през лампата... та това не е джип! — възпротивих се аз.

— А и баща ти току-що смени ресорите — напомни ѝ Ян.

Върху лицето ѝ се разля очарователна усмивка.

— Ще карам много бавно — отвърна тя и като разбра, че се двоумим, добави лукаво, — помислете само колко по-голямо разстояние можете да изминете с колата.

И така ние заподскачахме през пампата по посока на първата дупка. Ресорите на колата скрибуцаха мелодично и всички, освен Сънливото съселче изпитвахме страшно угризение на съвестта.

Откритата от нас дупка се оказа дълга около два и половина метра, извиваше слабо под форма на буквата „С“ и се спускаше на повече от половин метър под повърхността на земята. Установихме това, като бъркахме внимателно с дълга и тънка бамбукова пръчка. След като очертахме с пръчици приблизителното разположение на гнездото, ние се заловихме за работа и на всеки половин метър от тунелчето изкопахме по една малка шахта. После проверявахме внимателно разположената между две шахти част от тунелчето и като се убеждавахме, че там няма нищо, го запушвахме с буци пръст. Най-сетне изкопахме последната шахта и ако нашето примитивно изчисление се окажеше вярно, тя трябваше да ни насочи право към гнездовата камера. Ние работехме в напрегнато мълчание и разравяхме твърдо изпечената почва. От време на време притискахме уши към земята, но отвътре не се чуваше ни най-слаб звук и аз бях уверен, че дупката ще се окаже празна. Ето че откъртихме и последната бучка

пръст и тя изведнъж пропадна в гнездото. От разкрилата се тъмна дупка в нас се втренчиха сивопепеляви личица с огромни златисти очи. От гърдите ни се изтръгнаха ликуващи викове, а малките сови запримигваха бързо-бързо с очи и затракаха човки като кастанети. Те изглеждаха така пухкави и очарователни, че забравил напълно навиците на совите, аз протегнах ръка към разрушеното гнездо и понечих да уловя едно от тях. От изплашени мънички и пухкави птиченца с огромни очи те се превърнаха начаса в разярени фурни. Наежиха перушината на гърба си, станаха два пъти по-едри, разпериха крилца и като ги държаха от двете си страни като щитове, се нахвърлиха с нокти и клюнове върху ръката ми. Отскочих назад и засмуках окървавените си пръсти.

— Ще се намери ли парче дебел плат? — попитах аз. — Нещо по-плътно от носна кърпа, за да хвана тези „невинни“ сладурчета?

Сънливото съселче припна към колата и се върна със стар и изпоцапан с машинно масло пешкир. Обвих два пъти ръката си с него и предприех нов опит. Този път успях да сграбча една от малките птици. Макар и пешкирът да ме предпазваше от човката, острите нокти все пак се добраха до ръката ми. То се залови здраво за пешкира и отказваше да го пусне, затова с големи усилия успяхме да го освободим от него и да го пуснем в една торба. Останало самичко, братчето като че изгуби желание за съпротива и много по-лесно се остави да го хванем и пуснем в торбата. Върнахме се при колата разгорещени и изпоцапани от пръст, но безкрайно доволни от себе си.

През останалата част от деня криволичихме из пампата и оглеждахме къде от тревата ще излетят двойка пещерни сови. След това обикаляхме мястото, откривахме дупката и започвахме да я разкопаваме. Предсказанията на Ян се оправдаха и ние изпитахме повече разочарования, отколкото радост, но към края на деня (когато ми се струваше, че сме разкопали няколко мили подземни проходи) ние се върнахме в естансията с осем малки птиченца в торбата. Те моментално се заеха да унищожават месо и бръмбари в такова голямо количество, че неволно се запитахме дали техните обезпокоени родители ще се натъжат от раздялата си с тях, или ще приемат изчезването им като акт на проявено към тях милосърдие!

След като се сдобихме с първите животни от Лос Инглесес, в кратко време се появиха и други. На следващия ден след залавянето на

пещерните сови един пеон донесе в къщата кутия с две току-що оперени кукувици гуира. Тези птици се срещат често в Аржентина, а в Парагвай още по-често. По форма и размери приличат на английския скорец, но с това тяхното сходство приключва, защото гуирите са покрити с бледо бежово-кремава перушина със зеленикаво-черни резки, имат раздърпани червеникавокафяви качулки на главите и дълги като на свраки опашки. Те се движат из гъсталаците и горите на малки групички от десет до двадесет и са много красиви, когато се реят задръжно от храст на храст подобно на хвърчила от кафява амбалажна хартия. Освен възхищението ми от груповия полет на тези кукувици, не се бях замислял сериозно за тях, докато не получих двете новоизлюпени пиленца. Когато отворих кутията, в която бяха затворени, моментално разбрах, че кукувиците гуира не приличат ни най-малко, на които и да е други птици. Преди всичко съм дълбоко убеден, че тези птици се излюпват умствено недоразвити и нищо не е в състояние да ме накара да променя мнението си. Отворих капака на кутията и зърнах двете пиленца. Те седяха на дъното с разкрасени крачка, разперени опашки и щръкнали червеникавокафяви качулки. Те ме огледаха спокойно с бледожълтите си очи, които излъчваха равнодушно, замечтано и отнесено изражение, като че птиците слушаха някаква далечна и вълшебна музика, недостъпна за слуха на такъв прост бозайник като мене. След това едновременно подобно на превъзходно обучени изпълнители те вдигнаха още повече качулките си, отвориха жълтите си човчици и изтракаха като същински картечници цяла поредица силни и истерични крясъци. После млъкнаха, отпуснаха качулки, излетяха тежко от кутията и едното кацна на китката, а другото върху главата ми. Това върху китката издаде радостен кудкудякащ звук, премести се настрани към копчетата на ръкавите, наежи качулка и се нахвърли яростно отгоре им. Второто, върху главата ми, сграбчи с човката си дебел кичур коса, разкраси крака и започна да дърпа с всички сили.

— Този човек откога притежава пиленцата? — попитах Ян, поразен от нахалството и опитомеността на птичките.

Ян и пеонът размениха набързо по няколко думи на испански, след което Ян се обърна към мене.

— Казва, че ги е уловил преди половин час.

— Това е невъзможно — възразих аз, — тези птички са опитомени. Вероятно са живеели в нечий доми са избягали оттам.

— Нищо подобно — отвърна Ян, — гуирите са си такива.

— Какво говориш, нима са толкова питомни?

— Разбира се. Когато са малки, като че не се страхуват от нищо. Пораснат ли, не са вече толкова глупави.

След като се убеди, че няма да може да ме скалпира, птичката слезе от главата на рамото ми и започна да опитва колко дълбоко може да вкара човката си в ухото ми. Махнах я на бърза ръка оттам и я поставих до другата върху китката. Те моментално започнаха да се държат така, като че не се бяха виж дали от години. Качулките им щръкнаха, заоглеждаха се любовно и зацвъртяха бързо-бързо като компресорни пистолети. Когато отворих вратичката на клетката и приближих китката на ръката си, двете птички се пъкнаха вътре и кацнаха на напречната пръчка, като че се бяха родили в клетка. Учуден от това птиче примирение, тръгнах да търся Джеки.

— Ела да видиш новопристигналите — поканих я аз, когато я срещнах, — същинска мечта за всеки колекционер!

— А какви са те?

— Двойка кукувици гуира.

— А, ти имаш предвид онези рижави птички отвърна пренебрежително тя. — Не ми се струват чак толкова интересни.

— Добре де, ела само ги погледни. Това е наистина най-странната двойка птички, която съм виждал досега.

Накацали върху напречната пръчка, гуирите си чистеха перушината. Когато ни забелязаха, те преустановиха за миг да се занимават с тоалета си, огледаха ни с блестящи погледи, изчуруликаха кратко приветствие и продължиха заниманията си.

— Когато ги разгледаш отблизо, наистина са малко по-привлекателни — съгласи се Джеки, — но не разбирам защо чак толкова се прехласваш по тях.

— Нищо ли не ти прави впечатление... нещо такова необикновено?

— Не — отвърна тя и отново внимателно ги огледа. — Добре, че са опитомени. Това ще ни спести доста неприятности.

— Там е работата, че не са опитомени — отвърнах победоносно аз. — Уловени са само преди половин час.

— Глупости! — възрази твърдо Джеки. — Погледни ги само! Веднага разбираш, че са навикнали да живеят в клетка.

— Напротив, никога не са живели в клетка. Според Ян на тази си възраст са страшно глупави, лесно се ловят и са съвсем като питомни. Когато пораснат, малко поумнявали, но това очевидно е недостатъчно.

— Да, странни птици наистина — заяви Джеки, като не сваляше очи от тях.

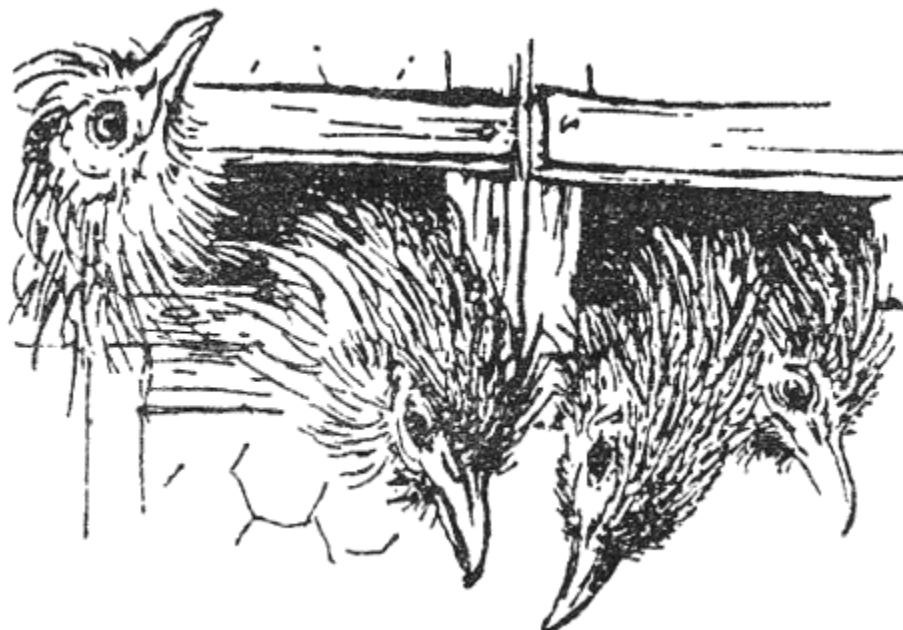
— На мене ми изглеждат като малоумни — казах аз.

Джеки пхна пръст между отворите на мрежата и подмами близо застаналата птица. Без ни най-малко колебание тя подскочи към решетката, наведе главичка и се остави да я помилват. Със светнали от възбуда очи нейното братче подскочи незабавно върху гърба ѝ, за да получи своята част от ласките. Птичките стояха като вцепенени, едното кацнало несигурно върху другото и докато Джеки ги почесваше по гушките, се поклащаха леко напред-назад. Птичките все повече и повече се наслаждаваха на масажа, качулките им се повдигаха, главичките се накланяха, докато човчиците се насочиха към небето, очичките са затвориха в екстаз, а перцата на гушките щръкнаха нагоре, като самите гушки се изтегляха все повече и повече и заприличаха на вратове на оперушинени жирафи.

— Не, те наистина са ненормални! — повторих аз, когато горната кукувичка протегна твърде много шийка, изгуби равновесие, тупна върху пода на клетката и остана да седи, като примигваше с очи и цвъртеше недоволно.

По-късно се снабдихме с повече от тези забавни птички и всички се оказаха еднакво глупави. След това, вече в Парагвай, един от нашите придружители улови две такива птички по най-удивителен начин. Както си вървеше по една пътечка, той премина на около метър от две хранещи се с трева гуири. Учуден от това, че птиците не отлетяха при неговото приближаване, той се върна и премина отново край тях. Птиците останаха по местата си и продължаваха глуповато да го наблюдават. Третия път той подскочи към тях и се върна тържествено в лагера, понесъл по една птица във всяка ръка. Благодарение на леснината, с която дори и неподготвеният човек може да улавя тези птици, не след дълго ние притежавахме вече няколко двойки от тях и те ни доставяха безкрайно удоволствие. Клетките им имаха малък, около два и половина сантиметров процеп, който

използвахме за тяхното почистване. Гуирите обичаха да седнат на пода, да подадат глави през този процепа, да следят всичко, което ставаше в лагера, и да го обсъждат помежду си със силни кудкудякащи гласове. Когато надничаха от клетките с наежени и разчорлени качулки, святкащи от любопитство очи и изразяваха с пронизителни гласове мнението си, те ми приличаха на група разчорлени стари чистачки, наблюдаващи улично сбиване от прозореца на някой таван.

Гуирите изпитваха страст към слънчевите бани и просто се бяха вманиачили по тях. Попаднеше ли и най-слабият слънчев лъч в клетката им, той ги възбуждаше до крайна степен. Като надаваха радостни трели, те се скупчваха върху напречната пръчка и започваха подготовка за слънчевата баня. Подготвяха се много сериозно, като за сложна работа. Преди всичко много важно беше да заемат най-точното положение. Трябваше да се разположат по-удобно на напречната пръчка и да уравновесят умело телата си така, че да останат върху нея дори и ако се захванат по-хлабаво. След това разрошваха перушината си и я разтърсваха енергично като стара бърсалка, направена от пера. После разрошваха и перушината по гърдите си, наежваха перата на трътките си, провесваха дългите си опашки, притваряха очи и полека-лека се снишаваха надолу, докато гърдите им опираха на пръчката, на която бяха кацнали, и от едната ѝ страна увисваше перушината на

гърдите, а от другата опашките. Накрая много бавно и внимателно те отпуснаха пръчката, за която се държаха, и застиваха на едно място, като едва забележимо се поклащаха. Когато правеха по този начин слънчеви бани с перушина, стърчаща под най-различни ъгли, приличаха на току-що излюпени пиленца. В това беззащитно положение изглеждаха като проядени от молци. Независимо от странните им маниери гуириите бяха очарователни птички и когато ги оставехме дори за половин час, те ни посрещаха отново с такива възторжени приветствени гласове, че просто бе невъзможно човек да не изпитва най-дълбока симпатия към тях.

Първата двойка, с която се сдобихме в Лос Инглесес, си останаха докрай наши любимци и Джеки непрестанно ги глезеше. След приключване на нашето пътешествие ние ги предадохме на Лондонската зоологическа градина и цели два месеца не успяхме да ги посетим. Решихме, че за това време възгупавите птички са ни забравили напълно, затова пристъпихме към тяхната клетка със смесени чувства. Беше краят на седмицата и около клетката на гуириите се тълпяха много посетители. Преди още да успеем да се присъединим към посетителите, кукувиците, които преди това си чистеха перата, впериха блестящите си налудничави очи в нас, вирнаха учудено качулки и със силни и радостни крясъци долетяха до мрежата. Докато ги почесвахме по гушките, които се разтягаха като гумени, решихме, че гуириите може и да не са чак толкова гупави, колкото предполагаме.

[1] Пампа, мн.ч. пампаси — обширна тревиста степ в Южна Америка. — Бел.ред. ↑

[2] Хенри Хадсън (1841–1922) — английски биолог, роден в Аржентина, описал природата на Южна Америка. — Бел.прев. ↑

[3] Испанско наименование на лещарката. — Бел.прев. ↑

ЕГБЕРТ И УЖАСНИТЕ БЛИЗНАЦИ

Големите паламедеи бяха едни от най-често срещаните птици около Лос Инглесес; в радиус около една миля можеше да се видят десетина — двадесет двойки от тези представителни птици. Те пристъпваха една до друга по тревата или кръжаха във висините с широко разперени крила и огласяваха въздуха с мелодичните си, наподобяващи тръбене, крясъци. Искях да заловя от тези птици, но нямах дори и най-малката представа как да сторя това, тъй като те не само бяха най-разпространените, но и най-хитрите птици на пампата. Това че пасат трева на големи ята като гъските и унищожават огромни пространства люцерна през зимните месеци, им е навлякло голямата омраза на аржентинските фермери, които преследват и убиват тези птици винаги, когато им се отдаде възможност за това. Ако човек може да се приближи много до повечето от обитаващите пампата птици, истинско щастие е, ако успее да пристъпи на сто и петдесетина метра до двойка паламедеи. Знаехме, че около нас е пълно с техни гнезда, но всички бяха чудесно замаскирани. Всеки път, когато родителите започваха да прелитат със силни крясъци над главите ни, чувствахме, че гнездото е някъде наблизко, но не успявахме никога да го открием.

Една вечер поставихме мрежи за улавяне на гъски на малко езеро с брегове, обрасли гъсто с тръстика. След като закрепих моя край на мрежата, аз се измъкнах от водата и тръгнах без посока през тръстиката. По едно време се спрях да огледам едно малко гнездо, което ми заприлича на гнездо на блатно шаварче, окачено стабилно между две листа. Гнездото се оказа празно, но вниманието ми неочаквано привлече бучка сива глина, която като че ми намигна. Тъкмо си помислих, че нещо не съм в ред и бучката глина отново ми намигна. След малко, когато фиксирах погледа си, разбрах, че не се вирам в бучка глина, а в едно вече напълно оформено малко паламедейче. То се гушеше като вкаменено между тръстиките. Издаваха го само клепачите, които мигаха върху тъмните му очи. Пристъпих бавно напред и приклекнах близо до него. То

продължаваше да стои неподвижно. Посегнах и го докоснах по главата, но то като че не забелязваше моето присъствие и продължаваше да лежи съвършено спокойно. Тогава го вдигнах, стиснах го под мишница като кокошка и го понесох към колата. То не направи ни най-малко усилие да се съпротивлява, нито пък показва никакви признаци на уплаха. Когато стигнах до колата, два възрастни паламедеи прелетяха ниско над главите ни и когато ни забелязаха, издадоха цяла серия тревожни крясъци. От кротко и послушно същество птиченцето се превърна начаса в обезумяло зверче, което едва успях да усмиря и да натикам в една кутия.

Когато се върнахме в естансията, братът на Сънливото съселче, Джон излезе да разбере какво сме заловили. Показах му с голяма гордост моето паламедейче.

— А, една от онези проклетите птици — каза той с отвращение. — Не знаех, че се интересуваш от тях.

— Как да не се интересувам! — извиках възмутено аз. — Та те са сред най-привлекателните екземпляри във всяка зоологическа градина!

— Колко са ти необходими от тях? — попита Джон.

— Ами всъщност, трябва ми осем, макар че, ако съдим по трудностите, с които заловихме това птиче, съмнявам се дали ще успея да събера толкова много — отвърнах мрачно аз.

— О, не се безпокой за това, ще ти уловя осем птици — заяви небрежно Джон. — За кога ги искаш? За утре ли?

— Не съм чак толкова алчен — отвърнах саркастично аз, — но донеси ми, да кажем, четири утре и четири вдругиден?

— Съгласен — отвърна кратко Джон и си отиде.

Помислих, че Джон притежава странно чувство за хумор, след като може да се шегува с такъв съкровен за мене въпрос, като залавянето на паламедеи, и забравих за всичко това. На следващото утро видях как Джон възседна коня си. Очакваше го един пеон, също възседнал своя кон.

— Хей, Джери — извика той, докато конят му танцуваше нетърпеливо в кръг, — осем ли каза или дванадесет?

— Какво осем или дванадесет?

— Chajas^[1], разбира се — отвърна малко озадачено Джон.

Изгледах го кръвнишки.

— Осем казах — отвърнах аз, — а утре можеш да ми донесеш и дванадесет.

— Добре — отвърна Джон, обърна коня си и препусна през евкалиптовата горичка.

По обяд се мъчех да измайсторя една клетка в малката колибка, в която бяхме подслонили животните. Унищожих три летви, два пъти се ударих с чука по ръката, едва не си отрязвах върха на палеца с триона. Изпаднах в ужасно настроение, а Джеки и Ян отдавна ме изоставиха на произвола на съдбата. Предприех нова яростна атака върху клетката, когато се разнесе тропот на конски копита и до ушите ми достигна жизнерадостният глас на Джон.

— Здравей, Джери! — поздрави ме той. — Ела да си прибереш твоите чајас.

Това преля чашата на моето търпение. Стиснах чука в ръка като същински убиец и изскочих от колибата, за да обясня недвусмислено на Джон, че никак не ми е до шегги. Облегнат на запотения хълбок на коня си, той ме гледаше усмихнат. Внезапно замръзнах на мястото си и раздражението ми мигновено се изпари. Зърнах два големи претъпкани чувала, в които нещо дишаше и мърдаше. Пеонът тъкмо слизаше от своя кон и сваляше на земята два други подобни чувала, тежки на вид и издаващи някакво шумолене.

— Сериозно ли говориш? — попитах едва-едва аз. Тези чували наистина ли са пълни с паламедеи?

— Разбира се — отвърна удивено Джон. — А ти какво си мислеше?

— Мислех си, че чисто и просто се шегуващ — промълвих смирено аз. — Колко успя да уловиш?

— Осем, както ми каза!

— Осем? — изграках хрипливо аз.

— Да, само осем. Съжалявам, че не успях да хвана дванадесет, но утре ще се постарая да ти донеса още осем.

— Не, не, не е необходимо... Нека първо се справя с тези.

— Но ти каза... — започна смутено Джон.

— Не обръщай внимание на онова, което съм казал — прекъснах го бързо аз, — не носи повече, докато не ти кажа.

— Добре — отвърна весело той, — ти най-добре си знаеш. Впрочем в един от чувалите има една съвсем малка птичка. Нямаше

къде другаде да я пъхна. Надявам се, че нищо не ѝ се е случило. Не е лошо да надникнеш да я видиш.

Убеден, че и в наши дни са възможни чудеса, аз вмъкнах с труд тежките и мърдащи чували и тръгнах да търся Джеки и Ян, за да им съобщя радостната вест и ги извикам да ми помогнат да извадим птиците. Птиците, които измъкнахме от чувалите, имаха разрошен и негодуващ вид и повечето от тях достигаха на големина уловената от мен предния ден птица. На самото дъно на последния изпразнен от нас чувал открихме малкото, за което спомена Джон. То се оказа най-трогателното, най-забавното и най-очарователното птиченце, което бях виждал дотогава.

Птиченцето сигурно се бе излюпило най-много преди седмица. Абсолютно кръглото му тяло наподобяваше кокосов орех. На края на дългата шия стоеше висока, куполообразна глава с малка човчица и две доброжелателни кафяви очички. Сиво-розовите му крака и ходила изглеждаха поне четири пъти по-големи за размерите на тялото и като че не му се подчиняваха напълно. Върху гърба му се намираха две малки, провиснали и наподобяващи стари ръкавици кожички, прикрепени като че съвсем случайно там, които изпълняваха ролята на крилца. Цялото беше облечено в нещо като яркожълто костюмче, оплетено нескорошно от суров памук. Птиченцето се търкулна навън от чувала, падна на гърба си, повдигна се с голяма мъка на огромните си плоски стъпала, закрепил се върху тях, повдигна едва-едва смешните си крилца и любопитно ни заглежда. След това отвори човчица и произнесе срамежливо „уип“. Ние изпаднахме в такъв възторг, че не успяхме да отговорим на приветствието му. Много бавно и внимателно птиченцето повдигна едното си огромно стъпало, заклати се напред и го постави на земята, а след това доближи до него и другото. То се спря и ни огледа със сияещ поглед, явно доволно от извършеното сложно действие. След като малко си поотдъхна и произнесе ново „уип“, то реши да предприеме нова крачка, за да ни докаже, че направената не е случайна, а е била солидно постижение. И ето ти беда — след като направи първата крачка, по недоглеждане постави левия си крак върху пръстите на десния. Резултатът се оказа катастрофален. Птиченцето направи няколко отчаяни опита да измъкне десния си крак изпод левия и през цялото време застрашително се олюляваше. След това с невероятни усилия успя да повдигне и двата си крака от земята

и тупна по очи. Ние прихнахме да се смеем, а то ни погледна отдолу нагоре и издаде с явно неодобрение ново „уип“.

В началото поради формата на тялото и цвета на костюмчето му ние нарекохме новоизлюпеното пиленце Ег^[2]. По-късно, когато поотрасна, му дадохме по-солидното име Егберт. По едно или друго време съм срещал много забавни птици, но те бяха смешни поради своята външност и дори в най-обикновените им действия имаше нещо комично. Никога обаче не съм срещал птица като Егберт, която не само изглеждаше смешна, без да върши каквото и да е, но излъчваше безпределен комизъм с всяко свое действие. Нито преди, нито след него съм срещал птица, която да ме е карала да се смея буквално до припадък. Малко са професионалните комици, които имат такова въздействие над мене. Достатъчно беше Егберт да се изправи на необикновено големите си крака, да наклони глава встрани, да издаде лукаво въпросителното „уип“ и чувствах как у мен се надига неудържим смях. Всеки следобед пускахме Егберт от клетката и му разрешавахме да се поразходи около час из поляната. Ние очаквахме тези разходки с онова нетърпение, с което ги очакваше и той, но един час бе напълно достатъчен. След изтичане на този срок ние се

виждахме принудени да го поставим отново в клетката, иначе имаше опасност да ни призлее от смях.

Ходилата на Егберт бяха проклятието на неговия живот. Прекалено големи, при ходене те постоянно му се преплитаха. Непрекъснато го грозеше опасността да настъпи собствените си пръсти, да падне и да стане за присмех, както се случи през първия ден. Ето защо той следеше внимателно краката си при най-слабия признак на неподчинение. Понякога стоеше цели десетина минути с наведена глава и се взираше мрачно в пръстите, които помръдваха леко в тревата, разпрострени като лъчите на морска звезда. Очевидно желанието на Егберт беше да се избави от тези огромни крака. Те го дразнеха ужасно много. Той беше сигурен, че без тях ще се носи из поляната с грацията на сухо семенце от магарешки бодил. Понякога наблюдаваше известно време краката си и решаваше, че е приспал тяхната бдителност. В този момент най-неочаквано за тях той се хвърляше стремително напред с надеждата да пробяга бързо поляната и да остави някъде след себе си ненавистните си крайници. Макар и да приложи неведнъж този трик, от това не излезе нищо. Краката му никога не изоставаха от него. Започнеше ли да се движи, те се сплитаха със зловна решимост във възел и Егберт падаше по очи сред маргаритките.

Краката му постоянно и по различни начини го караха да пада по земята. Егберт страдаше от голямата амбиция да улови някоя пеперуда. Причината не успяхме да разберем, понеже не можеше да ни я обясни. Знаехме само, че паламедеите се смятат за пълни вегетарианци, но когато на около два метра от Егберт се завъртеше някоя пеперуда, цялото му същество като че се изпълваше с кръвожадност, в очите му блясваха фанатични и хищнически пламъчета и той започваше да я дебне. За да се дебне успешно една пеперуда, тя трябва много внимателно да се наблюдава. Егберт разбираше това, но каква беда, след като разтреперан от възбуда започваше да следи пеперудата, оставените без наблюдение крака започваха да му правят разни номера, настъпваха пръстите, преплитаха се, а понякога тръгваха дори и в друга посока. Едва-що отдръпнал поглед от своята жертва, краката започваха да се държат прилично, но насочеше ли отново поглед към пеперудата, от нея нямаше вече и следа. Ето че настъпи незабравимият ден! Разкراчил широко крака, Егберт дремеше на слънце, когато една

голяма, невъзпитана и лоша пеперуда прелетя бързо над поляната, снижи се и кацна точно върху човката му. Тя размаха мустачки, което се изгълкува като много груб жест, и отново се стрелна във въздуха. Разтреперан от справедлив гняв, Егберт се опита да я клъвне точно когато прелиташе над закръглената му като кубе глава. За нещастие той се наклони твърде много назад, за миг се олюля застрашително, после тупна по гръб и размаха безпомощно крака във въздуха. Докато лежеше напълно смутен и безпомощен, нахалната пеперуда се възползва от случая, кацна върху изпъченото му, обрасло с пух коремче, оправи набързо тоалета си и пак отлетя. Този позорен епизод естествено настрои Егберт още по-войнствено срещу пеперудите, но както и да се стараяше, не успя да залови нито една от тях.

Прехраната на Егберт ни създаде от началото известни грижи. Той отхвърляше с презрение обикновената растителна храна, като зеле,

салата, детелина и люцерна. Опитвахме се да му предложим бисквити с твърдо сварени яйца, но той отхвърли ужасен този опит да го тикнем по пътя към канибализма. Той едва-едва удостояваше с внимание плодовете, триците, царевицата и разните други продукти и после отвърщаше от тях глава. Аз напълно се отчаях и предложих като крайна мярка да го пуснем в зеленчуковата градина, изпълнен със слабата надежда, че независимо от крехката си възраст той ще ни даде някои указания за предпочитаното от него меню. По това време проблемът за прехраната на Егберт безпокоеше цялата естансия, така че когато го извадихме от клетката, за да проведем замисления експеримент, пред вратата на кухнята се събра цяла тълпа от развълнувани хора. Егберт приветства цялата компания с приятелското си „уип“, изправи се на крака, падна, с голям труд възстанови равновесието си и започна своята разходка. Ние го последвахме, затаили в очакване дъх. Той премина край лехата със зеле, без дори да я удостои с поглед, като насочваше основно вниманието си върху контрола над собствените си крака. Доматите малко го заинтересуваха, но тъкмо като че се канеше да вземе някакво решение и огромен прелетен скакалец отвлече вниманието му. Сред картофите го налегна умора и малко си подремна, а ние през това време търпеливо чакахме. Той се събуди явно поосвежен, отново удивено ни поздрави, прозя се, заклати се като пиян и продължи пътя си. Край морковите премина с презрение. При граха почувства, че няма да е лошо да се поразвлече, затова се опита да ни прилъже да поиграем на криеница. Разбрал, че не желаем да се отвличаме от основната си задача, той се отказа със съжаление от своето намерение и продължи нататък. Цветовете на боба, изглежда, го очароваха, но интересът му очевидно се оказа от естетичен, а не от гастрономичен характер. Сред магданоза и джоджена нещо го засърбя лявото ходило и при опита си да застане на един крак, за да открие причината на дразненето, тупна тежко заднешком в една локва с дъждовна вода. Когато го вдигнахме, подсушихме и успокоихме, той се заклати по-нататък и навлезе в равните лехи на спанака. Тук внезапно се спря и започна внимателно и недоверчиво да оглежда растенията. После приближи още повече и наклонил на една страна глава, се вгледа в тях от малко разстояние. Дъхът ни секна в очакване. Егберт се приведе напред да клъвне един лист, препъна се и падна с главата напред сред едрия спанак. След като

се изправи с труд, той направи нов опит. Този път успя да залови върха на един лист с човката си. Егберт дръпна, но листът се оказа жилав и не се откъсваше. Приведен назад и с широко разкрачени крака, той дърпаше с всички сили. Крайчето на листа се откъсна и Егберт отново тупна по гръб, но този път той явно тържествуваше от победата, защото държеше малко парченце спанак в човчицата си. Под аплодисментите на присъстващите той беше отведен обратно в своята клетка, където му бе поднесено голямо блюдо със ситно нарязан спанак. Тук възникна ново затруднение. Дори ситно нарязаният спанак се оказа твърде груб за него. След като го погълна, той започна да го повръща.

— Тази храна е твърде груба за него, колкото и ситно да я нарязваме — казах аз. — Страхувам се, че ще трябва да я приготвяме по начина, по който я приготвя майка му.

— А как именно? — заинтересува се Джеки.

— Разбираш ли, те повръщат полусмлени листа за своите малки във вид на мека кашичка.

— Да не би да смяташ ние да се заемем с това? — попита недоверчиво Джеки.

— Не, не. Ако му предложим дъвкан спанак, струва ми се това ще се окаже почти същото.

— Само че по-добре е ти да се заемеш с тази работа, отколкото аз — оживи се моята съпруга.

— Точно в това се състои трудността — обясних аз. — Знаеш, че пуша, а ми се струва, че на Егберт няма да се хареса сместа от спанак и никотин.

— С други думи, тъй като не пуша, ти смяташ аз да дъвча спанака?

— В общи линии, да!

— Ако някой ми беше казал — отвърна печално Джеки, — че като се омъжа за тебе, ще прекарвам свободното си време в дъвкане на спанак за птици, нямаше да му повярвам за нищо на света.

— Това е от полза за делото — подчертах аз.

— Всъщност — продължи мрачно тя, като не обърна внимание на моята забележка, — ако някой ми беше казал това и бях повярвала, струва ми се, че никога нямаше да се омъжа за тебе.

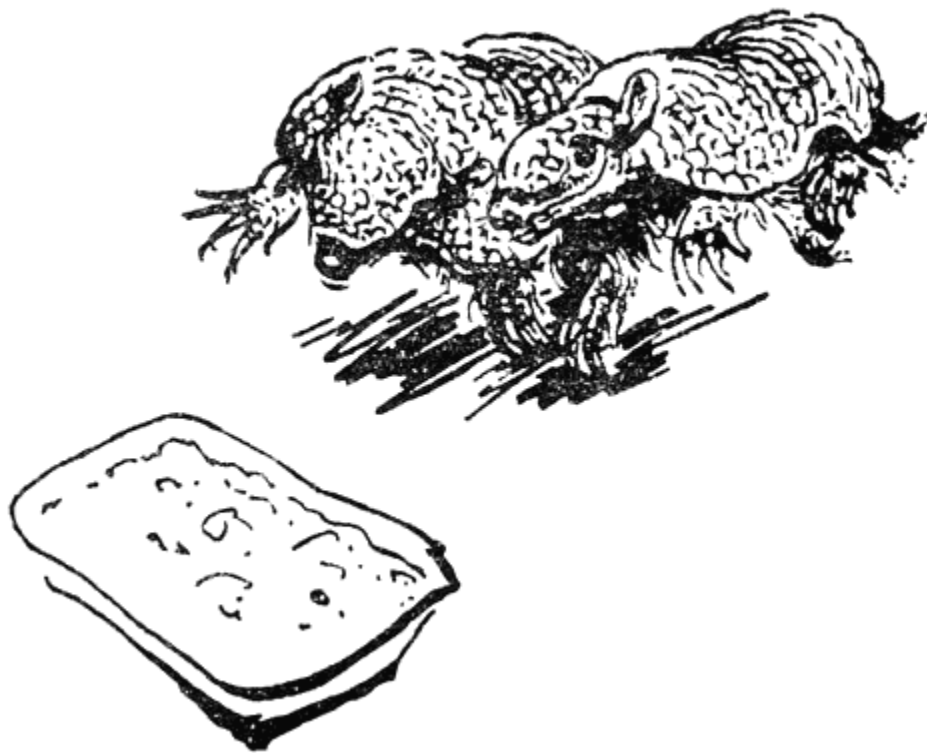
Тя грабна една голяма чиния със спанак, хвърли ми смразяващ поглед и се отпрати да го дъвче в някое тихо ъгълче.

Докато Егберт се намираше при нас, той излапа доста спанак, целия издъвкан от Джеки с упоритата настойчивост на едро преживно животно. До края по нейна преценка тя издъвка около петдесетина килограма спанак. До ден-днешен спанакът не фигурира в списъка на любимите ѝ зеленчуци.

Наскоро след пристигането на Егберт и неговите събрата ние получихме две зверчета, които скоро станаха известни като „ужасните близнаци“. Това бяха чифт големи и много тлъсти космати броненосци. И двата имаха приблизително еднакъв ръст, а както скоро установихме, и почти еднакви привички. Тъй като и двата броненосеца бяха женски, човек лесно можеше да предположи, че са сестри от едно котило, стига единият от тях да не бе заловен съвсем близо до Лос Инглесес, а другият да ни бе изпратен от една съседна естансия, отстояща на няколко мили разстояние от нас. Близнаците настанихме в една клетка със специално спално помещение. Първоначално клетката бе предназначена да приюти един голям броненосец, но поради липса на жилищни помещения се видяхме принудени да поставим и двете зверчета в клетката. Тъй като още не бяха пораснали, те се настаниха много удобно там. Единствените удоволствия в живота им бяха храната и спането, на които просто не можеха да се насладят. Те обикновено спяха в клетката си по гръб, хъркаха силно, големите им розови и сбръчкани коремчета ту се издуваха, ту спадаха, а лапите им потръпваха. След като веднъж се унесяха в сън, като че нищо на света не беше в състояние да ги събуди. Можехте да удряте по клетката, да крещите пред решетката, да отваряте вратичката на спалното им помещение. А като задържите дъха си (защото Близнаците издаваха специфична и много силна миризма), можехте да ги гладите по охранените коремчета, да ги щипете по лапите или да ги подръпвате за опашките, все едно — те продължаваха да спят като че изпаднали в дълбок, хипнотичен транс. След това дълбоко убедени, че само някой световен катаклизъм може да ги извади от това състояние, вие напълвате тенекиения съд с любимата им отвратителна смес и го поставяте в предната част на клетката. Колкото и внимателно да извършвате тази операция, колкото и да се стараете да не нарушавате тишината и с най-слабия шум, пъхнете ли ръката си със съда, от

спалното помещение се разнася такъв шум, като че огромно морско чудовище разчупва клетката с опашката си. Това означаваше, че Близнаците правят отчаяни опити да се преобърнат на крака и да заемат, така да се каже, бойно положение. Това беше предупреждението да оставите съда и да отдръпнете колкото се може по-бързо ръка, защото за по-малко от секунда броненосците изскачаха като снаряди от спалното помещение и сумтящи от напрежение се понасяха бясно рамо до рамо през клетката подобно на двама борещи се за топката играчи на ръग्би. Те блъскаха съда по средата и ръката ви (ако все още е там), и броненосци, и съд отлитаха като преплетена маса в противоположния край на клетката. Вълна от нарязани банани, мляко, сурови яйца и накълцано месо се удряше с плясък в стената, рикошираше и обвиваше като лепкаво покривало сивите гърбове на Близнаците. А те стояха сред цялата бъркотия, грухтяха и ръмжаха доволно, облизваха стичащата се по броните им храна и от време на време се сборичкваха в ъгъла за някое паднало неочаквано от тавана късче банан или друг плод, не издържало неравната борба със земното притегляне. Когато човек ги наблюдаваше затънали до колене в същинския поток от храна, трудно можеше да повярва, че двете животинчета са в състояние да погълнат толкова количество витамини и белтъци. Въпреки това само след половин час клетката ставаше съвършено чиста. Дори таванът биваше грижливо облизан, заради което броненосците се изправяха на задни крака. А самите Близнаци, разхъркали се шумно и свити на кълбо, спяха вече дълбок сън в своя благоуханен будоар. В края на краищата благодарение на това здравословно хранене Близнаците затлъстяха дотолкова, че едва-едва преминаваха през вратата на своето спално помещение. Веднъж реших, че трябва да взема бързи мерки за разширяване на помещението и открих, че единият от Близнаците се е възползвал вече от това обстоятелство за своя лична изгода. Вместо да спи по дължината на спалното помещение, както правеше по-рано, той започна да спи напреки на него, с глава обърната към вратата. Когато доловеше първия най-слаб звук или миризма на храна, той се стрелваше към вратата и преди още неговият компаньон да успее да се обърне в нужното направление, подаваше наполовина тяло през нея, повдигаше задницата си и запушваше входа както тапа на бутилка. След това възползвайки се от положението си, протягаше нокът,

нагласяваше си удобно съда и започваше спокойно и без да бърза, да се рови из дълбините му. В това време неговият разярен родственик квичеше, ръмжеше и дращеше безуспешно добре защитения му и невъзмутим задник.

Косматият броненосец е лешоядът на аржентинската пампа. Нисък, набит и с броня, предпазваща го от нападенията на повечето хищници, той се движи по обляната от лунните лъчи трева като миниатюрен танк и яде почти всичко, което му попадне на пътя. Той се храни с плодове и зеленчуци, но не успее ли да си ги набави, се задоволява и с яйца или новоизлюпени пиленца. За закуска похапва и мишлета, дори и змии, стига да успее да се натъкне на такива. Онова обаче, което привлича броненосеца така, както магнитът привлича желязото, е сочният и разложен животински труп. В Аржентина, където разстоянията са огромни, а стадата многобройни, често се случва да умре някоя болна или стара крава и трупът ѝ да остане да лежи незабелязан в тревата; слънцето бързо го разлага, вонята се разнася далеч наоколо из пампата и нападналите го мухи започват да жужат като рояк пчели. Стигне ли до носа на хранещия се с растения

броненосец, вонята му действа като покана за банкет. Той напуска своята дупка и обикаля, докато не открие превъзходното лакомство — огромното, червясало и сервирано на тревата блюдо. След като се натъпче до насита с разложено месо и червеи, броненосецът не е в състояние да остави трупа, върху който е останала толкова много храна, затова се завира под него. Той спи, докато смели храната си и отново почувства глад. След това е достатъчно да изпълзи, за да попадне направо на трапезата. Много рядко броненосец ще изостави някой изгнил труп, преди да оглозга и последния къс месо от вече побелелите кости. Едва тогава с щастливата въздишка на преситено животно той се завръща у дома си и започва да очаква с надежда следващата гибел на някоя крава или овца. Въпреки своя извратен вкус, броненосецът се смята за отлична храна, неговото месо напомня нещо средно между телешкото и месото на прасенце сукалче. Пеоните често го залавят, поставят го в бъчва и там го угояват, докато стане за клане. На пръв поглед може би е твърде противно да се яде животно, проявяващо вкус към мършата, но, от друга страна, и свинете имат някои твърде отблъскващи гастрономични навици.

Пампата има и друг жител, и колкото навиците на броненосеца са противни, толкова неговите са очарователни, но аз нямах удоволствието да го срещна. Това е вискачът, гризач голям колкото среден териер и със същото ниско туловище. Муцунката му прилича на заешка и е украсена с лента от черна козина, която се простира от носа към окото. Под тази лента козината е сиво-бяла, а под нея нова черна лента, така че човек остава с впечатлението, че животното е имало желание да се маскира като зебра, но после се е отказало по средата на работата. Вискачите живеят в колонии до четиридесет животни в големи подземни дупки, наречени вискачирници.

Вискачите са бохемите на пампата. Те водят много непринуден начин на живот и техните обширни подземни обществени жилища обикновено са изпълнени с най-различни техни приятели, нанесли се да живеят при тях. Американските кукумявки си изкопават малки апартаментчета в страничните стени на коридорите на вискачите. Понякога в неизползваните ъгълчета на общежитието, изпълняващи тук ролята на тавански помещения, се настаняват змии.

Когато вискачите разширят своето жилище и някои от тунелите се освободят, в тях моментално заемат място един особен вид

лястовички. В много от вискачирниците живеят по-разнообразни обитатели, отколкото в пансионите на Блумсбъри. Докато тези наематели се държат прилично, вискачите не се обезпокояват ни най-малко от това, доколко е заселено тяхното подземие. Според мен художествените вкусове на вискачите са силно повлияни от сюрреализма. Земята непосредствено около входа на подземията им е лишена, от каквито и да е следи от зелена растителност, така като главните входове на колониите са оградени от същински танцувални площадки, отгъпкани здраво от преминаването на безброй малки крачета. Тези плешиви места сред пампата служат за своеобразни зали, където вискачите уреждат своите художествени изложби. Те натрупват внимателно дългите сухи и кухи стъбла на магарешките бодили на купчини и ги примесват с камъни, клонки и коренища. За да станат тези натюрморти още по-привлекателни, вискачите прибавят към тях всичко, което привлича вниманието им. Пред една от вискачирниците успях да разгледам обичайната купчина от клонки, камъни и стъбла на магарешки бодили, между които с голям вкус бяха поставени няколко консервени кутии, три парченца станиол, осем червени пакетчета от цигари и един рог от крава. Тази необикновена изложба, подредена с толкова внимание и любов сред безкрайната и пуста пампа, събуди в мене страстно желание да видя някой вискач сред естествената му среда. Представих си как закръгленото малко животинче с тъжната ивичеста муцунка клечи на лунната светлина пред входа на своята дупка, погълнато от работата по подреждането на своята изложба от сухи растения и разни други предмети. Едно време вискачът е бил едно от най-разпространените животни в пампата, но неговият вегетариански вкус и упоритостта, с която почиства тревата от големи участъци земя за уреждане, на своите художествени изложби, са му навлекли гнева на земеделците. Фермерите им обявили война и вискачите били тормозени, избивани и изгонвани от техните стари местообитания.

Ние не успяхме да уловим нито един вискач, нито пък, както вече казах, успяхме да зърнем такъв. Това е единственият представител на аржентинската фауна, който за голямо мое съжаление не успях да срещна.

[1] Паламедеи. — Бел.прев. ↑

[2] Ег (англ. egg) — яйце. — Бел.прев. ↑

ИНТЕРЛЮДИЯ

Въздухоплавателната компания ни уверяваше, че като докараме нашите животни в Буенос Айрес, само за двадесет и четири часа ще можем да ги изпратим за Лондон. Ето защо, когато камионът ни се добра до околностите на столицата, аз позвъних в отдела за превозите, съобщих им, че сме пристигнали и ги попитах на кое място на аерогарата бих могъл да подслоня животните за през нощта. Те ме информираха с изискана любезност, че през следващата седмица няма да имат възможност да изпратят животните за Лондон и че на територията на аерогарата няма къде да ги подслонят. Да се окажете в средата на Буенос Айрес с пълен камион животни, без да има къде да ги подслоните, меко казано, беше малко смущаващо.

Когато разбра нашето затруднение, шофьорът ни разреши любезно да оставим животните в камиона за през нощта, но на следващата сутрин трябваше да ги разтоварим, защото имал работа. Ние приехме неговото предложение с благодарност, паркирахме камиона близо до дома му и се заехме да храним животните. Незавършили още работата си, на Джеки й хрумна една идея.

— Сетих се! — възкликна тя. — Да телефонираме в посолството.

— Не можем да телефонираме в посолството и да ги молим да устроят нашите животни за цяла седмица — възразих аз. — Посолството не се занимава с такива въпроси.

— Ако се обадиш на мистър Джибс, може би той ще ни помогне — настояваше тя. — Във всеки случай, струва ми се, че си заслужава да опитаме.

С нежелание и съзнавайки цялата безполезност на това, което върша, аз се обадох в посолството.

— Ало! Завърнахте ли се вече? — долетя до ушите ми веселият глас на мистър Джибс. — Добре ли прекарахте?

— Да, чудесно! Благодаря.

— Радвам се. Успяхте ли да заловите много животни?

— Да, достатъчно. Всъщност, затова ви се и обаждам. Не зная дали бихте могли да ни помогнете.

— Разбира се. В какво се състои работата? — попита мистър Джибс, без да подозира каквото и да е.

— Необходимо ни е място, където да настаним за една седмица нашите животни.

На противоположния край последва кратка пауза, по време на която ми се струваше, че мистър Джибс се бори с изкушението да ми тръсне слушалката. Но аз недооцених неговото самообладание, защото, когато ми отговори, гласът му звучеше любезно и равно без ни най-слаби признаци на истерия.

— Работата е трудна. На вас вероятно ви е необходима градина или нещо подобно?

— Да, за предпочитане с гараж. Имате ли нещо предвид?

— В момента, не. Рядко се обръщат към мен... хм... да търся жилищни помещения за животни, така че опитът ми в това отношение е малък — посочи той. — Все пак, ако наминете утре сутринта насам, може и да съм измислил нещо.

— Много ви благодаря — отвърнах с признателност аз. — По кое време сте в посолството?

— О, не много рано — отвърна бързо мистър Джибс. — Елате към десет и половина. Това ще ми даде възможност да се свържа с няколко души.

Върнах се и предадох разговора на Джеки и Ян.

— Десет и половина е късно за нас — отвърна Джеки. — Шофьорът на камиона току-що ни каза, че имал работа в шест часа.

Известно време стояхме в мрачно мълчание и си блъскахме главите какво да правим.

— Зная как да постъпим! — каза неочаквано Джеки.

— Не — отвърнах решително аз. — Повече няма да се обаждам в посолството.

— Нямам предвид това. Да се обадим на Бебита.

— Боже Господи! Разбира се. Как не се сетихме по-рано?

— Тя сигурно ще ни намери някое място — отвърна Джеки, която, изглежда, беше под впечатлението, че всеки човек в Буенос Айрес е специалист по намиране подслон за диви животни в момента, в който се обърнат към него.

За трети път се отправих към телефона. Последвалият разговор доказва големите достойнства на Бебита.

— Ало, Бебита, добър вечер!

— Джери? Здравей, моето момче, току-що говорех за вас. Къде се намирате сега?

— Някъде из дивите околности на Буенос Айрес, повече не мога да ти кажа.

— Е добре, изяснете си къде сте и идвайте на вечеря.

— С удоволствие, стига да имаме възможност за това.

— Разб-б-бира се, че имате възможност.

— Бебита, всъщност се обаждам да те попитам дали не би могла да ни помогнеш.

— Разбира се, моето момче. За какво става дума?

— Знаеш ли, тук сме с всички наши животни. Можеш ли да ни намериш някое място, където да ги приютим за една седмица?

Бебита весело се засмя.

— Ах! — въздъхна тя с престорено съжаление. — Какъв човек! Звъниш ми по това време само за да търсиш подслон за твоите животни? Не разб-б-бирам, мислиш ли за нещо друго, освен за животни?

— Зная, че е ужасно късно — отвърнах с разкаяние аз, — ако много скоро не намерим място, ще изпаднем в дяволски объркано положение.

— Горе главата, моето момче. Ще намеря нещо за вас. Наб-б-бери ми телефона отново след половин час.

— Чудесно! — отвърнах поободрен аз. — Съжалявам, че те безпокоя с всичко това, но няма към кого другиго да се обърна.

— Глупости, глупости, глупости, естествено, че ще се об-об-обърнеш към мен. Довиждане.

Едва се изниза този половин час и аз позвъних отново.

— Джери? Всичко е наред, намерих ви място. Един мой приятел се съгласи да пусне твоите животни в градината си. Има и нещо като гараж.

— Бебита, ти си чудесна! — възкликнах възторжено аз.

— Разб-б-бира се — отвърна тя със смях. — А сега си запиши адреса, закарай животните и идвайте на вечеря.

Ние избоботихме в повишено настроение през полуосветените улици до посочения ни от Бебита адрес. След десетина минути камионът спря. Надникнах от колата и видях две повече от шест метра високи врати от ковано желязо. Широка и застлана с чакъл алея водеше до сграда, напомняща на умалено копие на Уиндзорския дворец. Вече се канех да кажа на шофьора, че ни е докарал на друг адрес, когато вратите неочаквано се разтвориха и един приветливо усмихнат, портиер се поклони пред нашия раздрънкан камион като че беше ролс-ройс. Край едната страна на сградата се простираше някаква покрита веранда. Портиерът ни уведоми, че можем да поставим животните там. Още обзети от леко изумление, ние разтоварихме животните. Аз не можех да се отърся от съмнението, че сме попаднали на грешно място, но в края на краищата настанихме животните и преминахме колкото се може по-бързо по чакълестата алея и през железните врати, докато не се е появил разяреният стопанин.

Спокойна и красива, Бебита ни посрещна в своя апартамент. Цялата тази история я беше поразвеселила.

— А, деца, настанихте ли удобно животните си?

— Да, всички са настанени. Там ще се чувстват прекрасно. Твоят приятел е много великодушен, Бебита.

— Ах! — въздъхна тя. — Точно такъв е... чудесен... великодушен... такъв об-об-обаятелен... Ах! Нямаме представа какъв обаятелен човек е той!

— И дълго ли трябваше да го уговаряш? — попитах недоверчиво аз.

— Точно об-об-обратното. Той сам предложи — отвърна невинно Бебита. — Аз му позвъних и му казах, че искаме да настаним няколко малки животинчета в градината му и той веднага се съгласи. Той ми е приятел и естествено не може да ми отказва.

Тя ни се усмихна с ослепителна усмивка.

— Не мога да си представя как ще ти откаже — отвърнах аз, — но ние наистина сме ти ужасно много благодарни, ти си просто наша майка спасителка.

— Глупости, глупости, глупости — отвърна Бебита. — Хайде, сядайте да вечеряме.

Макар и да оценихме високо майсторството, с което Бебита намери място за нашите животни, едва на следващия ден, когато отидохме при мистър Джибс, ние успяхме да оценим напълно какво необикновено дело е извършила.

— Съжалявам — посрещна ни с извинителен тон мистър Джибс, когато влязохме в кабинета му. Опитах на няколко места, но безуспешно.

— Не се безпокойте. Един наш приятел ни намери място — отвърнах аз.

— Радвам се — каза мистър Джибс. — Това сигурно ви е струвало много неприятности. Къде ги настанихте?

— В един дом на булевард Алвеар.

— Къде?

— В един дом на булевард Алвеар.

— Булевард Алвеар! — едва промълви мистър Джибс.

— Да, какво чудно има в това?

— Нищо... абсолютно нищо — отвърна мистър Джибс, като не сваляше изумените си очи от нас, — просто булевард Алвеар за Буенос Айрес е нещо като Парк Лейн^[1] за Лондон.

След известно време, когато нашите животни в края на краищата се отправиха със самолет за Англия, се изясни, че няма да можем да заминем на юг. Оставаше въпросът, накъде да се отправим. И ето, че един ден ни позвъни Бебита.

— Слушай, моето момче — разпореди се тя. — Искате ли да направите едно пътешествие до Парагвай?

— С най-голямо желание бих заминал за Парагвай — отвърнах пламенно аз.

— Добре, струва ми се, че мога да уредя това. Вие ще отлетите за Асунсион, а от там един мой приятел ще ви вземе със своя самолет и ще ви отведе до това място... как се казваше... до Пуерто Касада.

— Вероятно си уредила всичко това с някой твой приятел?

— Разб-б-бира се. С кого другото мога да го уредя, глупчо?

— Единственото препятствие за нас ще бъде слабото познаване на испанския език.

— Помислила съм и за това. Помниш ли Рафаел?

— Помня го.

— Той сега е във ваканция и с удоволствие ще ви придружи като преводач. Майка му смята, че това пътешествие ще му бъде от полза при условие, че няма да му позволявате да лови змии.

— Каква изключително интелигентна майка. Идеята е превъзходна, обожавам тебе и твоите приятели!

— Глупости, глупости, глупости! — отвърна Бебита и затвори телефона.

Ето как се случи, че Джеки и аз полетяхме за Асунсион, столицата на Парагвай. С нас пътуваше и Рафаел де Сото Асебал. През цялото време от него се излъчваше такъв ентусиазъм, че към края на летенето се чувствах като охладнял към живота стар и преуморен циник.

[1] Аристократичен квартал в Лондон. — Бел.прев. ↑

ПОЛЯ ОТ ЛЕТЯЩИ ЦВЕТЯ

Когато камионът спря с подскок на малкото летище извън Асунсион, започна да просветлява и небето стана бледосиньо. Все още сънливи, ние слязохме като вдървени и разтоварихме нашата екипировка. После се поразтъркахме, запрозявахме се и се запротяхахме, а през това време шофьорът на камиона и летецът изчезнаха в един полуразрушен хангар, издигащ се на края на летището. След малко, силно запъхтени от напрежение, те се показаха отново, заблъскали пред себе си малък четириместен моноплан, майсторски боядисан в сребристи и червени багри. Когато двамата мъже го избутаха от хангара на слънчевата светлина, те ми заприличаха поразително много на две огромни кафяви мравки, помъкнали малка нощна пеперуда. Рафаел седеше върху куфар с безжизнено отпусната глава и полузатворени очи.

— Погледни, Рафаел — извиках весело аз, — нашият самолет!

Той се сепна и впери поглед в малкото самолетче, което буташа към нас. Очите му зад очилата се разшириха от удивление.

— Не може да бъде! — възкликна недоверчиво той. — Нима това е нашият самолет?

— Изглежда, че е той.

— О, Господи!

— Какво му е на самолета? — попита Джеки, — чудесно малко самолетче!

— Там е работата, че е малък... — промълви Рафаел — много е малък.

— Изглежда много здрав — успокоих го аз, но в този момент едно от колелата премина през малка туфа трева, целият самолет се разклати и мелодично издрънча.

— О, Господи! — извика ужасен Рафаел. — Джери, се n'est pas possible^[1] да полетим с това чудо... прекалено е малко.

— Самолетът си е съвсем в ред, Рафаел, не се безпокой — каза Джеки с ведрия оптимизъм на човек, който никога не е пътувал с

малък самолет. — Този модел е много добър.

— Вярно ли? — попита с тревога нашият приятел.

— Напълно вярно... В Америка използват много този вид самолет.

— Да, Джеки, но Америка не е Чако... Погледни, та той има само едно крило, n'est-ce pas^[2]? Счупи ли се и ние... бърр... трас... и право в гората — той се отдръпна и ни изгледа като унила кукумявка.

Междувременно самолетът беше изтикан на мястото за излитане и пилотът се запъти усмихнат към нас. Златните му зъби проблясваха на слънчевата светлина.

— Bueno, vamos^[3] — каза той и започна да прибира багажа ни.

Рафаел се изправи и грабна куфара си.

— Джери, това не ми харесва — произнесе жално той и закричи към нашето въздушно превозно средство.

Когато натовариха цялата ни екипировка, разбрахме, че за нас почти не е останало свободно място. Все пак успяхме някак си да се сместим — аз с пилота отпред, а Рафаел и Джеки отзад. Качих се последен и тръгнах невероятно слабата на вид врата, която в следващия миг отново се отвори. Пилотът се наведе през мен и се вгледа във вратата.

— No buen^[4] — обясни той, сграбчи я с мощната си ръка и така я хласна, че целият самолет се разтресе.

— О, Господи! — простена тихо Рафаел.

Като си подсвирваше весело през зъби, пилотът взе да манипулира с уредите за управление, двигателят зарева, самолетът затрепери и се разтресе. След това тръгнахме напред, самолетът заподскача върху неравния терен, зелената трева се замъгли пред очите ни и ние излетяхме във въздуха. Докато набирахме височина, погледите ни се рееха върху местността под нас — сочна тропическа зеленина с пътища от червена пръст, които я прорязваха като вени. Прелетяхме над Асунсион. Розовите му къщи блестяха ярко на слънцето, а след малко пред тъпия нос на самолета, сред искрящите кръгове на витлото се показа река Парагвай. Летейки на тази височина ние виждахме как реката разделя местността като огнена, искряща граница на два типа: под нас се разстилаха плодородна червена почва, зелени гори и обработваеми земи, разположени около Асунсион и заемащи източната половина на Парагвай; отвъд протегналата се под

нас река лежеше Чако, безкрайна плоска равнина, простираше се чак до хоризонта. Леко замъглена от утринната омара, равнината изглеждаше покрита със сребристо — бронзова трева, смесена тук-там с яркозелените петна на шубраците. Също като че някой беше преминал с гигантски ножици през равнината, подстригал я като хълбока на огромен пудел и оставил зелени стиски вълна за украшение на светло кафявата му козина. Странен и безжизнен пейзаж, единственият подвижен предмет беше реката, тя трептеше и блещукаше по своя път през равнината, разделяше се ту на три-четири, ту на петдесет или шестдесет ръкава, които се огъваха и преплитаха в сложна плетеница, подобно на блестящите вътрешности на огромен сребърен дракон, изтърбушен върху равнината.

Когато прелетяхме над реката, самолетът се снижи и аз забелязах, че равнината, която от началото ми се стори покрита със суха трева, бе всъщност заблатена, защото от време на време, когато върху водата попаднеха отражения от слънчевите лъчи, тя ярко проблясваше. Зелените стиски вълна по хълбока на пудела се оказаха гъсти, трънливи храсталаци, тук-там между които, се извисяваше по някоя палма. На отделни места палмите растяха в стегнати редици, посадени като че от човешка ръка, същински зелени бърсалки за прах, набучени в бронзовата трева. Водата проблясваше неочаквано и ярко, докдето ни стигаше погледът, същински фойерверк от сребриста светлина на местата, върху които попадаше слънчевата светлина. Макар че корените на храсталаците се намираха във вода, листата им съхнеха на слънцето и те изглеждаха прашни и посърнали. Мрачна, безлюдна, но необикновено привлекателна страна. След известно време пейзажът ни омръзна, по него липсваха каквито и да е сенки, с изключение на тези, хвърлени от разрошените палми.

Пилотът измъкна някъде изпод седалката си бутилка, отпуси я със зъби и ми я подаде. В бутилката имаше студено кафе, горчиво, но много освежително. Отпих от бутилката, подадох я на Джеки и Рафаел, после върнах остатъка на пилота. Той налага гърлото на бутилката, отметна назад глава и започна да пие. През това време носът на самолета се наклони към сребрилата извивка на реката, разположена на около шестстотин метра под нас, и изведнъж взе да ни се повдига. След като се напи, пилотът избърса уста с опакото на ръката си, приведе се напред и изкрещя в ухото ми.

— Пуерто Касадо — и посочи някъде напред.

Сред неясната омара зърнах, че се насочваме към тъмните очертания на един хълм, изскочил някак си неочаквано и изненадващо сред равнината под нас.

— Una hora, mas o menos — изкрещя пилотът и посочи с пръст, — una hora... Puerto Casado... comprende?^[5]

Дремах на пресекулки цял час, а в това време тъмната грамада на хълма нарастваше и приближаваше все повече и повече. Носът на самолета се наклони надолу и ние започнахме да слизаме. Възходящите топли въздушни течения подхванаха малкото самолетче, разклатиха го, заблъскаха го и то започна да се поклаща и да подскача зашеметено във въздуха като сажда над бушуваща огромна клада. След това самолетът рязко се наклони и за момент Чако се изправи отстрани като стена, реката увисна под едното крило, а хоризонтът се оказа точно под нас.

Самолетът зае отново хоризонтално положение и ние заслизахме уверено към малко затревено поле, което в никакъв случай не можеше да се разграничи от окръжаващата го среда, ако на края му върху висок стълб не се вееше унило жълт ветрен конус. Самолетът докосна тревата, придвижи се върху нея и спря. Пилотът ме погледна и се усмихна, изключи двигателя, после разпери ръце.

— Чако! — обясни той.

Когато отворихме вратата на самолета и излязохме от него, горещината ни блъсна с почти осезаема сила, също като че внезапно изсмукаха въздуха от дробовете ни. Хрупкавата и суха златиста трева под краката ни наподобяваше талаш, а тук-там растяха същински островчета от жълти и огнени цветчета. Току-що разтоварихме от самолета и последната вещ от нашата екипировка, и в далечината се показва камион и заподскача бързо по тревата към нас. Зад волана седеше нисък и пълничък парагваец с усмихнато лице. Явно нашето пристигане му се струваше ужасно забавно. Той ни помогна да натоварим багажа на камиона, след което пресякохме с няколко подскока пистата за кацане и поехме през гората по пращен и дълбоко нарязан от коловози път. При нашето движение напред се вдигаше такъв прахоляк, пък и ние се мъчехме да се държим здраво в подскачащия камион, че просто не ми остана време да огледам, както

трябва, местността, през която преминавахме. След десетина минути пристигнахме с грохот в Касадо.

Селището представляваше обикновено сборище от полусрутени колиби, разделени от изровени улици. Ние преминахме край огромно мангово дърво, издигащо се очевидно в центъра на селото. В неговата сянка като че се бе разположило цялото му население: едни спяха, други разговаряха или търгуваха с тикви, захарна тръстика, яйца, банани и разни други стоки, поставени направо в прахта.

Малката къщичка, в която ни настаниха, се намираше на края на селото, полускрита зад стена от грейпфрутови и портокалови дървета, и бухнали хибискусови храсти, обсипани с огромни червени цветове. Същински лабиринт от тесни и плитки напоителни канали, почти задушени от трева и водни растения, ограждаше къщата и нейната завеса от зеленина. Въздухът се огласяше от мелодичното жужене на комари, а нощем към него се прибавяха гласовете на най-различни видове дървесни жаби, крастави жаби и цикади. Дървесните жаби кряскаха възбудено и пронизително, краставите жаби се оригнаха мудно и замислено, а цикадите от време на време издаваха резки звуци, наподобяващи електрически трион, разрязващ ламаринен лист. Без да е луксозна, къщата напълно ни задоволяваше. Тя имаше три стаи, свързани помежду си по типичния испански начин, като таваните и на трите пропускаха вода. Кухнята и банята се намираха в близост до къщата и до тях се отиваше по една покрита галерия. Десет минути след нашето пристигане открих, че ще делим банята с доста разнообразни представители на местната фауна: няколкостотин комара и достатъчно голям брой големи, блестящи и подвижни хлебарки, както и няколко унили паяка, разположили се върху пода. Резервоарчето за вода над клозетната чиния се заемаше от няколко анемични на вид дървесни жаби с големи очи и един увиснал на него малък прилеп, който писукаше злобно, подобно на своите събратя и приличаше на стар и изхвърлен от употреба чадър.

За зла беда не споделих с никого моите зоологически открития. Джеки влезе след мен в банята, но изхвъркна моментално с голяма бързина от нея и разпиля след себе си сапуна, пешкирите и четката си за зъби. При влизане в банята прилепът очевидно се възмутил от тези непрестанни посещения, спуснал се от казанчето и запърхал с крила пред лицето ѝ. Тя изтъкна саркастично, че досега не е смятала

прилепите за необходимо условие на хигиеничния живот. В края на краищата успях да я убедя, че въпреки неговата антиобществена проява, прилепът е напълно безобиден. След този случай обаче, когато и да влезеше в банята, тя поглеждаше дебнешком увисналия на казанчето прилеп, който ѝ отвърщаше с неприязнен поглед.

Едва-що разопаковахме багажа си, когато ни поздрави и друг представител на местната фауна, този път в образа на нашата хазайка — мургава, черноока парагвайка, която ни убеждаваше, че я наричали Паула. Някога красива жена, сега тя беше вече попрецъфтяла. Телесата ѝ напиреха във всички посоки, но независимо от това движенията ѝ се отличаваха с необикновена грация и лекота. Тя плуваше из къщата като кълбест шоколадов облак, готов всеки миг да се обърне в ураган, тананикаше някаква любима песен и гледаше с премрежен поглед вгълбена в своя специфичен начин на почистване на къщата. Той се състоеше в смитане на всичко от масата и столовете върху пода, след което с много пъшкане и напрежение се навеждаше да вдигне някой неправилно изхвърлен предмет. Скоро се убедихме, че Паула заема високо и почетно положение в местното общество: ни по-малко, ни повече тя беше местната „мадам“ и всички млади и неомъжени момичета от селото се намираха под нейно попечителство. Тя се отнасяше много сериозно към своите задължения на ръководител, възпитател и покровител. Веднъж на две седмици извеждаше своите момичета на брега на реката да посрещнат парахода и ги следеше майчински как разговарят и търгуват с екипажа и с пътниците. На около три четвърти миля от пристанището параходът винаги даваше сигнал със сирената и предвещаваше своето пристигане. При този сигнал Паула се втурваше в колибата да се преоблича. Тя натикваше огромния си бюст в малък сутиен, оставаше отвън частите, които не можеха да се приберат, нахлузваше рокля с потресаваща кройка и цветове, пъхаше крака в обувки с близо петнадесетсантиметрови токове, изливаше цяла чашка задушлива течност върху себе си и се понасяше по пътя към пристанището, подбрала пред себе си група от бърборещи и кискащи се девойчета. В такива моменти тя приличаше на добродушна и позастаряла учителка, повела подредените в нестройни и бърбиви редици свои възпитанички. Благодарение на високопоставеното си положение Паула държеше всички в ръцете си, включително и местната полиция.

За нея не съществуваше неразрешима задача. Помолете я за нещо, дори това да са контрабандни Бразилски цигари или купичка прелестно Dulche de Leche^[6], и тя разпращаше моментално своите момичета да претършуват селото за него. Тежко на онзи мъж, който откажеше да помогне на Паула. Неговото съществуване ставаше невъзможно. Много скоро се убедихме, че си заслужаваше човек да има такъв съюзник като нея.

Макар и да изгарях от нетърпение да огледам околностите, наложи се да обуздам своето нетърпение. Остатъкът от деня използвахме в разопаковане и проверка на екипировката, както и в подреждане на къщата. По мое настояване Рафаел разпита Паула по какъв начин може да се навлезе във вътрешността на страната. Тя посочи три начина: с коне, с биволска каруца и с аутовиа. В резултат на по-нататъшно разпитване се изясни, че аутовиа представлява вид транспорт, който ние нарекохме „железопътната линия на Чако“, макар и терминът „железопътна линия“ да беше всъщност чист евфемизъм. Тя се състоеше от теснолинейна линия, върху която се движеха разнебитени автомобили Форд 8. Тази линия навлизаше около двеста километра във вътрешността на Чако и представляваше истински Божи дар за нас. Паула обясни, че ако минем през селото, до линията ще видим паркираните там аутовиас, а някъде наоколо ще намерим положително и шофьора, който щял да ни каже кога тръгва следващата аутовиа. Дватама с Рафаел се отправихме веднага да изучим възможностите на железопътната линия на Чако.

В противоположния край на селото наистина открихме линията, макар и да се наложи да я потърсим, тъй като релсите бяха дотолкова буренясали, че едва се открояваха от заобикалящата ги среда. Самите релси представляваха такава фантастична гледка, че онемях от страх пред техния вид. Бяха широки приблизително метър, износени до блясък и така изкривени, че наподобяваха чифт запълзели през тревата сребристи змии. Не можех да си представя онова превозно средство, което можеше да се задържи върху тях. По-късно, когато се убедих с каква скорост се движат аутовиас по същите тези релси, ми се стори същинско чудо, че останахме живи след всичките ни пътувания по тях.

Малко по-надалеч открихме едно разклонение на линията, на което стояха няколко невероятно очукани аутовиас, а под едно близко дърво и един също така невероятно очукан шофьор, заспал във

високата трева. Когато го събудихме, той събщи, че една аутовиа щяла да предприеме на следващата сутрин двадесеткилометрово пътуване нагоре по линията, ако сме желатели, сме можели да пътуваме с нея. Като се мъчех да не си мисля за разкривените релси, заявих, че тъкмо това се готвим да направим. Надявах се това пътуване да ни даде някаква представа за местността и да разберем кои са най-често срещаните птици. Благодарихме на шофьора, който избърбори в отговор „Nada, nada...“ (нищо, нищо), после отново полегна и заспа дълбок сън. Двамата с Рафаел се върнахме в къщата и съобщихме на Джеки приятната новина, без да споменаваме и думичка за състоянието на железопътната линия.

На следващата сутрин Паула ни събуди малко преди разсъмване. Тя влезе с плавна походка в стаята, понесла подноса с чая в ръце, и ни се усмихна с такова зловещо задоволство, което някои хора пазят като че само за много ранните утринни часове. Тя влезе с олюляващи се стъпки в стаята на Рафаел и до ушите ни достигнаха избърборените от него не твърде любезни отговори на бодрите ѝ въпроси. Отвън цареше още пълен мрак, но трелите на цикадите се преплитаха със сънните кукуригания на петлите. Рафаел се появи с очила и по долни гащи.

— Това женище — заоплаква се той — се радва много, когато мене буди... аз това не харесва.

— За тебе е полезно да ставаш рано — казах му аз, — прекарваш половината от живота си в хипнотично състояние, също като мечка, заспала зимния си сън.

— Ранното ставане закалява човека — добави подлизурски Джеки и едва сподави прозявката си.

— Така ли смяташ да дойдеш? — обърнах се аз към нашия недоумяващ преводач — или все пак смяташ да си облечеш нещо отгоре?

Рафаел смръщи вежди и се опита да схване онова, което му казах.

— Аз бих тръгнал и така — продължавах да го закачам аз, — костюмът ти е прелестен... а свалиш ли си и очилата, няма да виждаш комарите.

— Джери, аз не разбира — отвърна най-сетне Рафаел. Рано сутрин той говореше доста неправилно английски език.

— Нищо, нищо. Обличай се по-скоро, нали знаеш, че аутовиаа няма нас да чака.

След половин час нашата аутовиа се носеше с тропот по релсите, потънали в гъстата крайбрежна мъгла, която в предутринния сумрак изглеждаше млечносива.

Когато напуснахме покрайнините на селото и последното селско куче остана задъхано след нас, слънцето изгря с внезапен блясък иззад дърветата и изтри багрите на източния хоризонт. През това време ние подскачахме и се полюшвахме по линията и потъвахме все по-дълбоко и по-дълбоко в горските дебри на Чако.

Дърветата не се издигаха много високо, но растяха толкова гъсто, че клоните им просто се преплитаха. Почвата под тях беше заблатена и обрасла с гъста растителност, трънливи храсти и, колкото и странно да прозвучи, кактуси. Имаше кактуси като редици със залепени по ръбовете им зелени чинии, обсипани с жълти шипове и бледоморави цветове; други приличаха на октоподи, разпрострели по земята дългите си пипала или пък обгърнали стволовете на дърветата в трънливите си обятия; трети напомняха огромни зелени хусарски шапки, обвити от някаква мъглявина от черни бодили. Някои от тези кактуси растяха и цъфтяха наполовина потопени във водата. Между релсите растеше бурно някакво ниско растение, което се издигаше едва няколко сантиметра на височина и завършваше с нежни, чашкообразни цветчета, обаяни в пурпурночервено. На места растеше толкова нагъсто по линията, че ми се струваше като да пътувахме по безкрайна цветна леха.

От време на време гората се разкъсваше от огромни затревени пространства, големи части от които бяха осеяни с високи, огненочервени цветове, старателно разделени от редиците на палми, чиито закръглени корони приличаха на устремени към небето зелени ракети. По затревените пространства пъстрееха множество тирани — птички колкото врабчета, със смолисточерни гърбове и бели като хермелин гърди и шийки. Накацали върху клонци и изсъхнали дървета, те подхвъркваха от време на време, улавяха във въздуха по някое прелитащо насекомо и отново се връщаха по местата си; гърдите им проблясваха на тревата като падащи звезди. Местните жители ги наричат flor blanca (бели цветя) и това красиво наименование им подхожда твърде много. Пред нас се простираше цяло поле с летящи

цветя, които пърхаха с крила и се стрелваха към земята, а през това време гърдите им искряха ослепително като отразени във вода слънчеви лъчи.

Най-удивителното дърво в целия този пейзаж имаше ствол, издут съвсем неестествено в основата си, също като кана за вино, с къси и криви клони, украсени с дребни, бледозелени листа. Тези дървета растяха на малки групи и изглеждаха като че са се насмукали прекалено много с влага и стволите им са се издули твърде много.

— Как се наричат тези дървета, Рафаел? — извисих аз глас над грохота на аутовиата.

— Palo borracho^[7] — отвърна той. — Погледни ги, Джери, нали са много дебели? Казват, че пият много, затова ги наричат пияни дървета.

— Пияни дървета... Това наименование им приляга чудесно! И мястото е само за тях... тук цялата гора изглежда пияна.

И наистина цялата местност изглеждаше така, като че природата бе организирала грандиозно пиршество и поканила на него най-различни представители на умерения, субтропическия и тропическия климат. Палмите наоколо стояха уморено приведени също като редовните посетители на баровете с дългите невчесани коси; бодливите храсти водеха пиянски спорове помежду си; един до други се мъдреха елегантни цветя и небръснати кактуси, а Palo borracho с издути като на страстни пиячи на бира стомаси стояха наклонени под най-невероятни ъгли. Навсякъде из това гъмжило от растения сновяха тирани също като дребни и зализани келнери с невероятно бели нагръдници.

С една от отрицателните страни на тази местност се запознахме много бързо. Ние направихме един завой и зърнахме пред себе си красиво блато, оградено от палми, в което се хранеха четири огромни щъркела ябиру. Те пристъпваха бавно и величествено по тревата и по блесналите водни пътеки и ми напомняха ужасно много на една процесия от негърски проповедници с широки бели връхни дрехи, която бях виждал някога. Птиците имаха чисто бяла перушина, а смолисточерните им клюнове и глави клюмаха замислено. Изгърбени, те се придвижваха бавно и замечтано по водата, от време на време спираха, заставаха на един крак и присвиваха леко крила. Прииска ми се да ги разгледам няколко минути, затова извиках на шофьора да спре.

Той ме погледна удивено и спря със скърцане аутовиата на около петнадесетина метра от птиците, които не ни обърнаха ни най-малко внимание. Едва-що се облегнах удобно на дървената седалка и посегнах за бинокъла, когато от блатото излетя невероятно голям и нашарен като зебра комар, влезе с бръмчене в аутовиата и кацна на ръката ми. Прогоних го небрежно и вдигнах бинокъла към очите си, но моментално се отказах от наблюдение и ударих с ръка по крака си, върху който стояха четири нови комара. Огледах се наоколо и за най-голям мой ужас разбрах, че леката мъгла над тревата беше всъщност облаци комари, които накацах с възбудено жужене върху аутовиата. Облакът ни обгърна само за няколко секунди. Комарите накацах по лицата, вратовете и ръцете ни и дори панталоните не успяха да ни предпазят от силните им ухапвания. Като се удрях и проклинах целия свят, извиках на шофьора да тръгва веднага. Въпреки моя ентузиазъм не можех да наблюдавам птиците при тези условия. Аутовиата затрака по релсите и повечето от комарите останаха зад нас, но няколко от тях ни преследваха в продължение на около половин миля. Нападението на комарите при всяка спирка разваляше удоволствието от пътуването, тъй като не бе възможно да се остане повече от десетина минути на едно място, без риск човек да подлудее от тях. Ловът и особено снимането представляваха уморителна и раздразнителна работа. Докато се занимавах с обектива и светломерите, някой трябваше да стои до мен и да гони с шапка в ръка поне част от нападащите ме насекоми, в противен случай не можех да се концентрирам и бързо губех търпение.

Когато същия следобед почервенели и подпухнали от ухапвания се завърнахме в Пуерто Касадо, бях заснел едва десетина метра филм. Колкото и неприятно да бе това първо пътуване, то ми даде известна представа за местността и евентуалните затруднения, които ни очакваха занапред. Сега ни предстоеше да се заемем със същинската работа по измъкването на представителите на фауната от гъмжащите с комари дебри на Пияната гора.

[1] Невъзможно е (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Нали (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Е, да тръгваме (исп.). — Бел.прев. ↑

[4] Не я бива (исп.). — Бел.прев. ↑

[5] Около един час... Пуерто Касадо... разбирате ли? (исп.) — Бел.прев. ↑

[6] Млечни сладкиши и шоколадови изделия пазпространени в Латинска Америка. — Бел.прев. ↑

[7] Пияно дърво (исп.). — Бел.прев. ↑

ОРАНЖЕВИ БРОНЕНОСЦИ

Първият екземпляр за нашата колекция, заловен от жителите на Пуерто Касадо, се появи в дома ни четиридесет и осем часа след нашето пристигане. В ранното утро още по тъмно, когато цикадите и дървесните жаби се препираха с местните петли за вокално надмощие, се събудих от силен и възмутен крясък, заглушил напълно всички останали звуци. Изправих се в леглото и погледнах изумено Джеки, която ми отвърна със същия поглед. Не успели да си кажем каквото и да е, пронизителният писък отново се раздаде — този път определих, че идва откъм кухнята. Писъкът бе последван от силен и възбуден разговор на непознатия за нас език гуарани^[1].

— Боже Господи! — промълви Джеки — звучи като гласа на Паула... Какво ли става оттатък?

Измъкнах се от леглото и затърсих чехлите си.

— Крещи, като че я изнасилват.

— Не може да бъде — отвърна сънливо моята жена, — от това не се крещи толкова силно.

Погледнах я неодобрително и се отправих към забулената от утринна мъгла задна веранда. Пристигнах тъкмо навреме и станах свидетел на необикновено зрелище в кухнята. Вратата беше широко отворена, озарена от розовите отблясъци на огъня, на прага й стоеше с ръце на хълбоци нашата хазайка. Разкошната ѝ гръд се повдигаше неспокойно от усилията, с които произнасяше цели тиради на гуарани. Пред нея се бе изправил нисичък, слабичък и одърпан индианец, стиснал в една ръка ужасно измачкана сламена шапка, а в другата нещо като футболна топка.

Той обясни нещо на Паула с мек и спокоен глас, след което протегна напред ръка с футболната топка. Паула подскочи ужасена назад, издаде нов мощен, пронизителен и пълен с негодувание крясък. Една голяма жаба, приклепнала близо до вратата на кухнята, подскочи като ужилена и побърза да потърси убежище в тъмнината на хибискуса. Индианецът, който види се не беше от страхливците,

постави сламената си шапка на пода, сложи отгоре ѝ футболната топка и започна нещо да говори и да жестикулира. Паула въздъхна дълбоко и го обсипа с поток от ругатни. Двамата, разкрещяли се един на друг в пет часа сутринта с гърлени звуци, които изобилстваха в езика гуарани, ми дойдоха прекалено много.

— Хей! — извиках силно аз. — Buenos dias^[2]!

Получи се моментален ефект. Индианецът вдигна шапката с футболната топка, притисна я към разгърдената си риза поклони се и се отдръпна в тъмнината. Паула пооправи бюста си, поклони се леко и грациозно и пристъпи към мен разтреперана от възмущение.

— Ah, senor — каза тя, като се задъхваше леко и стискаше пламенно ръце. — Ah, senor, que hombre... buenos dias, senor... yo lo siento^[3]...

Смръщих вежди и пуснах в действие всичките си оскъдни познания по испански език.

— Nombre^[4] — казах аз и посочих индианеца, който се бе слял напълно със заобикалящия го полумрак. — Ombre... porque usted argumentos^[5]?

Паула се спусна в полумрака и измъкна дърпащият се човек от там. Тя го изтика пред мене, отстъпи назад и с величествен жест насочи дебелия си кафяв показалец към него.

— Nombre — произнесе тя с разтреперан от вълнение глас, — mal hombre^[6].

— Защо? — попитах аз и ми стана жално за индианеца. Паула ме погледна така, като че съм си изгубил ума.

— Por que? — повтори тя. — Por que^[7]?

— Por que? — кимнах аз с глава и си помислих, че всичко това прилича ужасно много на дует от хумористична оперета.

— Mire, senor^[8] — отвърна Паула, — погледнете! — тя сграбчи шапката, която индианецът притискаше към гърдите си, и ми показа поставената в нея футболна топка. По-отблизо, макар и на тъмно, забелязах, че раздразнилият Паула предмет бе по-малък от футболна топка, но почти със същата форма. Тримата го наблюдавахме мълчаливо около минута, после Паула пое въздух и просто ми взе ума с истински картеч от испански думи. Единственото, което разбрах, бе

често повтаряната от нея дума *hombre*. Ясно, че нямаше да мога да се оправя без преводач.

— *Momento*^[9]! — казах аз, вдигнах ръка, обърнах се и закрачих гордо към къщата.

— Какво става там, за Бога? — попита Джеки, когато ме видя.

— Нямам ни най-малка представа. Паула изглежда смъртно оскърбена от това, че някакъв си индианец се мъчи да ѝ продаде пудинг от сливи.

— Пудинг ли?

— Добре де, пудинг или футболна топка все едно. Прилича и на едното, и на другото. Ще извикам Рафаел да разбере какво всъщност става.

— Едва ли е пудинг!

— Ами! — възкликнах аз. — Ние сме в Чако... В Чако всичко е възможно!

Както и очаквах, Рафаел спеше свит на кълбо под цяла камара завивки, които потрепваха едва-едва от неговото хъркане. Дръпнах завивките и го тупнах по задника. Той изстена гръмогласно. Тупнах го отново, той се изправи в леглото, погледна ме с втренчен поглед и отвори от учудване уста.

— Рафаел, събуди се. Искам да дойдеш и да ми преведеш нещо.

— Не, Джери, недей сега — проплака той и погледна часовника с късогледите си очи. — Погледни, едва пет и половина. Не мога.

— Хайде, хайде — отвърнах безжалостно аз. — Струва ми се, че ти си преводачът на нашата група.

Рафаел си постави очилата и ме изгледа с искрено възмущение.

— Аз преводач, да — отвърна той, — но аз не преводач в пет часа сутринта.

— Слушай, престани да говориш и се облечи. При Паула има един индианец. Карат се за нещо като футболна топка... Нищо не разбирам. Ела да видиш какво става там.

— Обожавам Чако! — изрече с горчивина Рафаел нахлузи обувките си. Като стенеше и се прозяваше, той тръгна след мен към кухнята. Паула и индианецът стояха на местата си, а футболната топка си беше както преди в шапката.

— *Vuenos días* — поздрави Рафаел и запримига сънливо с очи, — *que pasa*^[10]?

Гръдта на Паула се повдигна и тя се зае да описва цялата случка на Рафаел. Тя подкрепяше думите и с мимика и се въртеше наоколо с чудесни вълнообразни движения на плътта. От време на време спираше и сочеше с пръст виновника, застанал мълчаливо със своя пудинг. В края на краищата Паула се задъха и останала без сили, се подпря на стената, с ръка върху неспокойно повдигащата ѝ се гръд.

— Е? — обърнах се аз към смутения Рафаел. — Какво се е случило?

Рафаел се почеса по тила.

— И аз не разбрал, Джери — отвърна той. — Тя казва, този човек донесъл нещо лошо... хм, как се казва по английски, не лошо, а мръсно, нали така? Той казва, тя лъже и че ти ще го купиш.

— Добре де, какво е това нещо, да го вземат мътните?

Рафаел се обърна рязко към собственика на пудинга, а той го погледна и се усмихна стеснително.

— Бичо — отвърна индианецът и подаде шапката си.

Бичо беше първата и според мен най-важната дума, която научих при пристигането си в Южна Америка. Буквално означава „животно“. С този всеобхватен термин тук назоваваха всяко живо същество и аз естествено веднага го запомних. Когато чух изречената от индианеца вълшебна дума, тозчас разбрах, че съм взел за пудинг някакво живо същество. С радостен възглас изблъсках Рафаел, издърпах сламената шапка от прегръдките на индианеца и се втурнах в кухнята, за да разгледам нейното съдържание на светлината на газената лампа. Свито на кълбо се гушеше едно животинче, което от дълго време мечтаех да срещна. Оказа се триивичест броненосец.

— Рафаел! — извиках развълнувано аз, — ела и погледни какво има тук!

Той влезе в кухнята и впери поглед в животинчето, което държах върху дланите на ръцете си.

— Джери, какво е това? — попита любопитно той.

— Това е броненосец... разбираш ли, *peludo*^[11], от дребен вид, който се свива на кълбо... Нали ти показах рисунки?

— Ах, да — отвърна Рафаел с просветнало лице, — тук ги наричат *Tatu parajá*.

— Какво означава *parajá*? — полюбопитствах аз.

— *Parajá* означава портокал, Джери. Нали се сецаш?

— Сещам се, разбира се. Той наистина прилича на голям, кръгъл портокал.

— Искаш ли да го купиш? — запита Рафаел и го побутна внимателно с пръст.

— Боже Господи, естествено! Искам дори много повече. Слушай, Рафаел, попитай го къде го е уловил, колко иска за него и дали може да ми донесе още.

Рафаел се обърна към застаналия на входа усмихнат индианец и му предаде моите въпроси.

Дребничкият мъж закима енергично с глава, после започна да обяснява нещо на испански, като непрекъснато се запъваше.

Рафаел го изслуша, после се обърна към мен.

— Джери, той казва, че може да ти улови колкото искаш. В гората il у a^[12] много от тях. Искан да знае колко са ти нужни.

— Да донесе поне шест... Колко им иска?

Рафаел и индианецът се пазариха около десетина минути, след което Рафаел ме попита:

— Пет гуарана^[13]. Не е ли много?

— Не, цената е разумна. Ще му платя колкото иска. Слушай, Рафаел, попитай го дали може да ми покаже мястото, където живеят броненосците.

Рафаел и индианецът отново се впуснаха в разговор.

— Да, може да ти покаже мястото... но то е в гората, Джери... може да отидем само с коне.

— Чудесно! — зарадвах се аз. — Кажу ми да дойде днес следобед, ще отидем заедно на лов.

Рафаел ми предаде моето предложение, а индианецът поклати утвърдително глава и ме погледна с широка, приятелска усмивка.

— Bueno... muy bueno^[14] — отвърнах аз и също се усмихнах. — Сега ще отида да му донеса парите.

Закрачих бързо към къщата, стиснал гальовно броненосеца в ръце, и чух как Паула издаде отчаян вопъл, но не изпитвах ни най-малкото желание да се съобразявам с нейните оскърбени чувства. Джеки все още седеше в леглото и разглеждаше навъсено изпохапаните си от комари ръце.

— Погледни какво имам — извиках весело аз и хвърлих свитото на кълбо зверче в кревата й.

Доволен, че се сдобих с необикновеното животинче, съвсем забравих, че моята жена още не бе навикнала да се радва на успехите при събиране на животни. Тя изскочи като ужилена от постелките, в които се бе увила като пашкул, и с един-единствен скок се намери на другия край на стаята — скок, на който би завидяла всяка балерина. Тя огледа животинката от безопасното място.

— Какво е това? — попита тя.

— За Бога, мила, защо се изплаши толкова много? Това е броненосец... съвършено безобидна животинка.

— А откъде да зная? — отвърна Джеки. — Втурваш се в стаята като луд и го хвърляш към мен. И бъди така любезен да го махнеш от леглото ми.

— Нищо няма да ти направи — обясних ѝ аз. — Напълно е безопасен, честна дума.

— Вярвам ти, мили, но нямам намерение да си играя с него в леглото в пет часа сутринта. Защо не го сложиш на твоето легло? Поставих внимателно обиденото животинче върху леглото си и отидох да платя на индианеца. Когато се върнахме с Рафаел в къщата, заварихме Джеки на леглото с мъченическо изражение на лицето. Погледнах към моето легло и с ужас забелязах, че от броненосеца няма и следа.

— Не се вълнувай — съобщи ми прекалено мило Джеки, — сладкото мъничко животинче се е пъхнало в завивките ти. Разрових завивките и напипах отчаяно задраскалия сред чаршафите броненосец. Измъкнах го навън той моментално се сви в твърдо кълбо. Седнах на леглото и го разгледах. Свит по този начин, по форма и размери приличаше на малка диня. От едната страна на топката се намираха трите ивици, които дали наименованието му — рогови ивици, разделени една от друга от тънък слой розово-сива кожа, изпълняваща ролята на шарнир. От другата страна на топката се виждаше как главата и опашката влизат в общата форма на бронята. Отгоре ги предпазваха възлести бронирани плочки, оформени като равнобедрени остроъгълни триъгълници. Когато броненосецът се свиваше на кълбо, двата защитни триъгълника прилепваха плътно един към друг и закриваха сигурно уязвимия вход до меките му вътрешности. Цялата броня имаше бледокехлибарен цвят на светлината и като че беше майсторски направена от мозайка. Когато обясних на моите слушатели

удивителната външна структура на броненосеца, аз го оставих на пода и всички застинахме по местата си в очакване да се развие. В продължение на няколко минути топката лежеше неподвижно, след това започна едва-едва да потрепва и помръдва. Видях как между триъгълниците на главата и опашката се появи пукнатина, полека-лека тя се разшири и се показа малка като на прасенце зурличка. После броненосецът започна бързо и сръчно да се развива. Той се разпука като необикновена цветна пъпка и в миг зърнахме розово и набръчкано коремче, обрасло с мръснобяла козина, малки розови крачета и тъжна муцунка на прасенце с кръгли и опулени черни очички. След това се преобърна и сега под бронята му се виждаха само краищата на лапите и няколко кичурчета косми. Щръкналата зад изгърбената му броня и покрита с шипове и подутини опашка приличаше на дъвен боздуган. На срещуположната ѝ страна беше изскочила главата, украсена с триъгълна бронирана шапчица с щръкнали от двете страни малки, подобни на магарешки, уши. Под роговата шапчица зърнах голи бузи, розово носле и малки подозрителни очички, блеснали като две капчици катран. Кръглите му задни лапи завършваха с къси, тъпи нокти и приличаха на микроскопични крака на носорог. Предните лапи се различаваха рязко от задните и човек можеше да допусне, че принадлежат на друго животно. Въръжени бяха с три изкривени нокъта, средният от които бе най-дълъг и приличаше на кривия нокът на хищна птица. Тежестта на задните части на тялото почиваше върху плоските задни лапи, а тази на предните — върху именно този нокът, поради което долната част на стъпалото бе повдигната от земята и се създаваше впечатление, че броненосецът е застанал на върха на пръстите си.

Броненосецът застана за миг на място, като мърдаше нервно носа и ушите си, после реши да тръгне нанякъде. Малките му крачета се раздвижиха толкова бързо, че се сляха в неясно петно под бронята му, а ноктите му зачаткаха мелодично и ритмично върху цимента. Липсата на каквото и да е движение на тялото в съчетание с ритмичното чаткане на неговите нокти го оприличаваха повече на необикновена механична играчка, отколкото на живо същество. Това сходство се засили още повече, когато се блъсна сляпо в стената, която очевидно не забеляза. При нашия гръмогласен смях той зае отбранителна поза, като се поизгърби и се приготви да се свие

момента на кълбо. След това, когато в стаята отново се възцари тишина, той задуши стената и цели пет минути я драска безрезултатно с нокти в стремежа си да прокопае дупка в нея и се измъкне. Убеден, че това е невъзможно, той се обърна, зачатка бързо с нокти по стаята и се скри под моето легло.

— Прилича на гигантска мокрица — прошепна Джеки.

— Харесва ми този бичо, Джери — изрече с висок шепот Рафаел и се усмихна щастливо. — Движи се като същински танк, нали?

След като потропа известно време под леглото ми, броненосецът неочаквано се появи отново и се насочи към вратата. За зла беда Паула избра точно този миг, за да се вмъкне с огромната си фигура в стаята, понесла поднос с чай. Тя влезе безшумно с босите си крака и броненосецът (който явно нямаше остро зрение) не усети нейното присъствие. Подносът и огромният бюст закриваха пода от погледа на Паула. Тя спря на входа със сияеща усмивка.

— Buenos días — поздрави тя Джеки, — el te, senora.^[15]

Броненосецът се блъсна в краката на Паула, спря се, подуши новото препятствие и понеже му се стори меко, реши, че тук вече може да прокопае вход. Преди да успеем да направим каквото и да е, той заби големия си нокът в палеца на Паула.

— Madre de Dios^[16]! — изкреця Паула и с това кратко възклицание надвиши своите вокални постижения от сутринта.

Тя подскочи назад и излетя през вратата, задържала като по чудо подноса в ръце, но тъкмо се скриваше от погледите ни в полутъмната всекидневна стая и подносът се наклони, каната се разби с трясък върху пода и пред броненосеца се образува цяла локва с мляко. Той я подуши подозрително, кихна, отново я подуши и след това започна

лакомо да лочи. Останали без дъх от смях, двамата с Рафаел отидохме бързо в съседната стая да успокоим нашата разтреперана от страх хазайка и да вземем подноса. Когато се върнах с него в спалнята, оказа се, че обезпокоеният от шума броненосец бе прецапал през стаята и потърсил подслон зад една грамада куфари. За силата на тази животинка може да се съди от това, че куфарите бяха претъпкани с филми, батерии и други съоръжения и на мене ми костваше доста много усилия да вдигна дори един от тях. Въпреки това, решило, че убежището му се намира зад тях, малкото животинче пъкна нос между куфарите и стената и ги избута така леко встрани, като че бяха празни картонени кутии. То се скри, известно време драска силно с нокти и след това утихна. Реших да не го закачам, докато не си изпием чая. Рафаел влезе ухилен и започна да си чисти очилата.

— Тази жена — каза той — вдигна голяма врява.

— Ще ни донесе ли още малко мляко?

— Да, помолих я вече за това. Знаеш ли, Джери, тя не схваща защо са ти нужни бичос. Никой не ѝ е казал, че сме дошли за бичос.

— Добре де, ти не ѝ ли обясни?

— Разбира се, обясних ѝ, че сме пристигнали специално в Чако, за да ловим бичос за zoologicos^[17].

— А какво ти отговори тя?

— Тя каза, че всички гринго са обезумели, но се надявала Господ да я закриля — отвърна Рафаел и се ухили.

След закуската, поднесена ни от все още разтрепераната Паула, ние се заловихме за работа и измайсторихме клетка за броненосеца. Изпълнени с оптимизъм, ние я направихме по-голяма, за да побере още няколко от тези животни, стига да ни се усмихне щастието да ги заловим. След това измъкнах малкото животно иззад куфарите. Оказа се нелека работа, защото се бе напъкхало между куфарите и стената като пирон в дъска. Когато най-сетне измъкнах броненосеца, той се размота наполовина и издаде няколко свистящи звука. Всеки път, когато го докосвах по носа или опашката, той се свиваше и издаваше тихо и раздражено сумтене. Извиках на Джеки да донесе магнетофона. Когато го включихме и поставихме микрофона на няколко сантиметра от животинчето, аз го пипнах леко за носа. То се сви бързо и безшумно на кълбо и замря на място. Никакви ласки, почуквания или драскания не успяха да го накарат да повтори този звук. В края на краищата,

възмутени от неговото поведение, ние го напъхахме в клетката и го оставихме там сам да си блъска главата. Едва на следващия ден ни се отдаде възможността да запишем неговото раздражено сумтене.

Същия следобед се появи индианецът, повел със себе си три страшно оклюмали коня. Въръжихме се с торби, въжета и други съоръжения за ловене на животни и се отправихме на лов за оранжеви броненосци. Ние преминахме през селото на конете и около две мили яздехме по един успореден на железопътната линия път. След това конят на нашия водач се спусна по насипа отстрани на пътя по тясна и лъкатушна пътечка между гъсти бодливи храсти и разпрострели се на всички страни кактуси. На около метър над главата ми увисна едно блеснало в златистозелени тонове колибри, заобиколено от мъглявината на шеметно пърхащите му крилца, и започна да се храни от чашката на една бяла поветица. Протегнах към него ръка, в миг се раздаде силно шумолене и птичката изчезна, само фуниеобразното цвете се разклати от вятъра, причинен от пърхането на неговите крила. Горещината в този следобеден час бе непоносима. Суха, мъчителна горещина, която изсмукваше цялата влага от телата ни. Макар и защитен от широкополата шапка, през цялото време присвивах очи от ослепителния блясък на слънцето. Цикадите възпяваха навсякъде около нас слънцето с резки и пронизителни гласове и на човек му се струваше, че тези звуци не идват отвън, а се пораждат в резониращите глъбини на собствения му череп.

След малко гъстата и бодлива растителност внезапно изчезна и ние се озовахме сред огромна затревена поляна, украсена с подредени една след друга редици от огромни палми. Те издигаха мълчаливо разрошените си корони на слънцето и сенките на стволите им се протягаха по златистата трева като райетата на тигрова кожа. Чифт чернолики ибиси с красиви черни мустаци и канелена сиво-черна перушина се разхождаха по тревата и пъхаха от време навреме дългите си сърповидни клюнове в подгизналата почва. Когато ни забелязаха, те полетяха между палмите с ниски и резки крясъци: „кронк... кронк... аркронк“. Когато стигнахме средата на поляната, забелязахме, че е разделена на две от широка и извита ивица от прекрасни светлосини цветя, прострели се като същинска река. Щом приближихме, открих, че действително това беше поток, но обрасъл толкова гъсто с тези сини водни растения, че водата не се забелязваше. Отгоре я прикриваше

синята мъглявина на цветята, а отдолу прозираше блясъкът на гланцирани в зелено преплетени листа. Синият цвят изглеждаше безкрайно чист и нежен, също като че късче небе бе паднало на земята и се загнездило между кафявите стволоче на палмите. Ние вкарахме конете в реката. Техните копита разкъсаха растенията и цветята и оставиха след себе си тясна пътечка от блестяща вода. Около нас кръжаха плавно черно-червени водни кончета и прозрачните им крилца проблясваха на слънцето. Когато се добрахме до противоположния бряг и отново навлязохме в сенките на палмовата горичка, аз се обърнах назад и се полюбувах още веднъж на великолепната уличка от сини цветя, пресечена от нашите следи във вид на лента от искряща вода, досущ като мълния, разсякла летния небосклон.

Ние излязохме от горещата сянка на палмите, потънахме отново сред бодливите храсти и обезпокоихме един самотен тукан. С огромен светложълт клюн, сини кръгове около очите, грижливо поддържана черна перушина и бял нагръдник той приличаше на преоблечен във вечерен костюм клоун, забравил да свали грима си. Туканът наблюдаваше нашето приближаване, въртеше глава от една на друга страна и издаваше слаби, хрипливи и свистящи звуци, също като стар и несмазан часовник, който се тъкми да бие. Един от конете изпръхтя силно, туканът се изплаши, затрака с огромния си клюн, издаде странни уплашени и скимтящи крясъци и се пхна в гъстите клонаци.

Трънливият гъсталак постепенно оредя, сега той растеше на отделни островчета върху светла песъчлива почва, обрасла също с туфи трева и кактуси. Тревата беше почти избеляла от слънцето, а повърхността на почвата покрита с твърда кора, през която копитата на конете пропадаха с меко хрускане. В това царство на избелена от слънцето трева и пясъци единствено зелени бяха кактусите, защото задържаха росата и редкия дъжд благодарение на особеностите в строежа на своето семейство. Съхраняваха ги в месестите си и бодливи клони и живееха от влагата подобно на животни, заспали своя зимен сън и хранещи се с натрупаните през есента мазнини. За разлика от останалите части на околността тук нямаше блата, тъй като това място се извисяваше няколко сантиметра над окръжаващата равнина. Повишението едва се забелязваше, но все пак бе достатъчно да го превърне в сух остров сред блатистата равнина. Всеки участък земя,

издигнат дори на петнадесетина сантиметра над равнината, можеше да се вземе за планина сред огромните равнинни простори на Чако. Рафаел и нашият водач си казаха нещо набързо, след което Рафаел побутна коня си и го изравни с моя.

— Тук трябва да намерим tatu — обясни той и очите му засвяткаха възбудено зад очилата. — Сега ще се поотдалечим един от друг и ще се пръснем във верига. Когато видиш tatu, пусни коня в галоп и tatu веднага ще се свие на кълбо.

— Ти смяташ, че няма да побегне?

— Няма. Индианецът казва, че броненосецът спира и се свива на кълбо.

— Звучи ми малко невероятно — възразих недоверчиво аз.

— Това е самата истина, Джери.

— В такъв случай броненосецът е невероятно глупаво животно.

— И индианецът твърди, че е muy estúpido^[18].

Ние продължихме да яздим тихо, на около петдесетина метра един от друг, като заобикаляхме островчета от бодливи храсти. Не се чуваше нищо друго, освен пронизителното стържене на цикадите, мекото хрускане под копитата на конете и лекото скърцане и дрънчане на кожените и металните части на конската сбруя. Очите ме заболяха от виждане в обгърнатите от маранята храсти пред мен. От един бодлив храст изпърха ято от десетина кукувици гуира и полетяха с резки крясъци напред. С дългите си и красиви опашки те приличаха на малки жълто-кафяви свраки.

На петдесетина метра отдясно неочаквано зърнах прегърбената фигура на един броненосец, тръгнал като механична играчка между тревните туфи. От гърдите ми се изтръгна победоносен вик. Смушках хълбоците на коня с пети и той реагира така енергично, че ако не се бях вкопчил по най-недостоеен начин за седлото, щях да се търкулна сред кактусите. Конят се понесе в тежък галоп към пляката и белият пясък запряска като фонтани под копитата му. Броненосецът ни чу едва когато доближихме на петнадесетина метра от него — обърна се, подуши набързо въздуха, сви се с поразителна бързина на кълбо и замря на мястото си. Останах разочарован, че оправда своето име на глупаво животно, защото ми се струваше, че ще му мине през главата да се втурне към някой от бодливите храсти. Аз спрях на около десетина метра от него, слязох на земята, завързах коня за една тревна

туфа и тръгнах да прибера своя трофей. С учудване открих, че тревата, която от височината на коня ми се струваше ниска, всъщност бе много висока и скриваше напълно броненосеца от погледа ми. Все пак знаех, че се намира недалече, знаех и посоката, затова тръгнах напред. След малко обаче се спрях и се огледах наоколо. Конят ми се намираше доста далече от мене — във всеки случай не повече от десетина метра. Помислих, че съм сбъркал посоката и като проклинах себе си, се върнах обратно, пристъпвайки на зигзаг между храстите. Стигнах отново до коня, но от броненосеца нямаше и следа. Това ме ядоса и обезпокои, реших че малкото животно е избягало, когато съм минавал покрай него. Като мърморех гневно на себе си, аз се метнах на коня и какво беше моето учудване, когато зърнах броненосеца на същото място — на десетина метра от мен. Слязох отново от коня и тръгнах напред, като на всяка крачка се спирах и се оглеждах внимателно около себе си. Когато стигнах до мястото, където вярвах, че се намира броненосецът, започнах да се движа бавно напред-назад и въпреки това на два пъти минах покрай него, без да го забележа. Когато най-сетне взех в ръце тежкия и затоплен от слънцето броненосец, мислено му се извиних за това, че взех неговата тактика за глупава. Аз подкарах коня след Рафаел и индианеца и в течение на два часа огледахме внимателно острова от суха земя. С прилагане на същия прост метод успяхме да заловим още три броненосеца. Тъй като ставаше вече късно, ние се отправихме обратно за в къщи през сенките на дърветата. Когато пресякохме реката от сини цветя, от нея се вдигна с жужене цял облак комари, които връхлетяха върху нас и конете, и така се насмукаха с кръв, че прозрачните им издути коремчета заприличаха на червени японски фенерчета. Когато влязохме в селото, цареше вече пълен мрак. Конете чаткаха уморено с копита по калната улица и край блесналите със зеленикавите светлини на светулките храсти, а прилепите пресичаха пътя ни и издаваха тихи и доволни крясъци.

Джеки седеше на масата и пиеше, а нашият първи броненосец припикаше с важен вид из стаята. Оказа се, че е прекарал занимателно следобед, като разкъсал телената мрежа на своята клетка и Джеки го зърнала тъкмо когато се пъхал в храстите на хибискусите. След като го заловила отново, тя го пустила свободно в стаята до нашето завръщане. Докато вечеряхме, ние пуснахме всички броненосци на пода и те задрънкаха и затракаха с нокти като с кастанети. Дватамата с

Рафаел посветихме останалото време от вечерта в сваляне на телената мрежа от клетката и замяната ѝ с дървени летви. През нощта оставихме клетката във всекидневната, за да се убедим в нейната сигурност. На следната сутрин дървените летви се оказаха малко поразхлабени, но продължаваха да се държат здраво, а свитите на кълбо броненосци спяха спокойно в своята спалня.

След като разреших въпроса с клетката, сметнах, че триивичестите броненосци няма да ми причиняват повече неприятности, тъй като броненосците понасят пленничеството най-леко от всички останали животни. Те живеят щастливо, като се хранят с месо и плодове, при това не са особено придирчиви дали предлаганата храна е прясна, защото в диво състояние ядат и изгнило, и червясало месо. Всички учебници твърдят, че триивичестият броненосец се храни с насекоми и ларви, ето защо реших отначало да давам на нашите животинки естествената им храна, а след това да ги приуча постепенно към някои заместители. Без да скъпим времето си, ние събрахме отвратително разнообразие от местни насекоми и ги предложихме на броненосците. Вместо, както очаквахме, да се нахвърлят радостно върху тях, броненосците явно се уплашиха от червеите, гъсениците и бръмбарите, събрани с такъв голям труд от нас. Всъщност те се отдръпнаха бързо от тях и показаха всички белези на отвращение и погнуса. След този неуспех направих опит с обикновената за броненосците храна по време на пленничество: мляно месо, примесено с мляко. Макар и да изсмукваха част от млякото, те отказваха да се докосват до месото. Броненосците се държаха по този възмутителен начин в продължение на цели три дни, докато се убедих, че ще отслабнат много от глад и ще се видя принуден да ги пусна на свобода. Животът ни се превърна в същински кошмар. По едно или друго време на деня на някого от нас му хрумваше някоя идея и той се втурваше с нова примамка към клетката, само и само да се убеди, че те се отдръпват с отвращение от нея. В края на краищата в резултат на чиста случайност успях да направя смес, която се посрещна с одобрение от тях. Състоеше се от смачкани банани, мляко, мляно месо и сурово яйце, примесено с мозък. Цялата смес приличаше на крайно отблъскваща сцена от автомобилна катастрофа, но броненосците много я харесаха. По време на храна те се втурваха към съда, наобикаляха го от всички страни, блъскаха се, потапяха дълбоко

носове в сместа, пръхтяха и душеха, а от време на време някой от тях кихаше силно и изпръскваше останалите.

След като приучихме малките животинки да поемат новата храна, помислих си, че сме преодолели последната трудност и съгласно законите на колекционирането на животни няма да имаме повече никакви безпокойства с тях. За известно време всичко вървеше добре. През деня те спяха в своето спално помещение, свити на кълбо или полегнали полусвити на една страна, притиснати близо един до друг. Към три и половина се събуждаха, излизаха от спалнята и започваха да се разхождат на пръсти из клетката като същински балерини. От време на време пристъпваха с почукване до решетката, пъхаха глави между пръчките и започваха, дадушат въздуха с розовите си нослета, за да разберат дали не идва вече храната. Мъжките много рядко се сбиваха. Някой от броненосците притискаше друг в ъгъла и се мъчеше да пъхне глава под бронята му и да го преобърне. Когато преобърнеше противника си, победителят също полягаше настрани и драскаше отчаяно с нокти, за да го изтърбуши. Когато станах за първи път свидетел на тези турнири, започнах да наблюдавам много внимателно броненосците. Макар и никога да не си причинявах вреда, забелязах, че големите броненосци се биеха с малките по време на храна и използвайки по-големия си ръст и тежест, те пречеа на помалките и по-леките да се доберат до храната. Тогава реших, че най-добре ще е да ги разделя по двойки, по една женска и един мъжки, с приблизително еднакви размери. Така построих клетка, която Джеки нарече Синг-Синг^[19]. Това беше цяла поредица „апартаменти“, разположени един върху друг, всеки един с отделно спално помещение. По това време ние притежавахме вече десет малки броненосца, които представляваха четири двойки и два свободни мъжки. Любопитното в случая беше това, че женските индивиди се оказаха малцинство. Винаги ни носеха повече мъжки, защото ловците залавяха много рядко женски. Брачните двойки заживяха много добре в апартаментите на Синг-Синг и турнирите по време на храна се прекратиха.

Един ден, след като нахрани броненосците, Джеки дойде при мен, понесла на ръце един от големите мъжки. По това време те бяха толкова навикнали да се занимават с тях, че повече не се свиваха на корави топки, когато някой ги докоснеше. Джеки изглеждаше

обезпокоена, докато броненосецът лежеше блажено по гръб в ръцете ѝ и тя поглаждаше розовото му, косматото коремче.

— Погледни лапите му — каза Джеки и повдигна животното да го прегледам.

— Какво им се е случило? — запитах аз и поех да огледам полухипнотизираното животинче.

— Погледни! Ходилата на задните му лапи са изранени.

— Боже Господи! Наистина. Интересно какво е правил!

— Струва ми се — каза Джеки, — че тези животни ще ни създават повече неприятности, отколкото предполагаме... те и без това ни струват повече трудности, отколкото всички останали наши животни, взети заедно.

— Как са останалите броненосци?

— Не съм ги оглеждала. Нямах да забележа и този, ако не се беше втурнал към вратата и паднал, когато поставих съда с храната. Вдигнах го и тогава забелязах ходилата му.

Прегледахме останалите броненосци и за наш най-голям ужас открихме, че по задните си ходила имат кръгли рани, големи колкото шестпенсова монета. Единствената причина според мене се обясняваше с това, че дървените подове на клетките бяха много твърди за тях и тъй като се разхождаха много, бяха протрили нежната си кожа на задните си лапи. И така всеки ден изваждахме броненосците от Синг Синг, нареждахме ги по земята като тикви и намазвахме задните им ходила с пеницилинова паста. Налагаше се да предприемем нещо и с подовете на техните клетки. Опитах се да ги застеля с дебел пласт мека пръст. Оказа се съвсем безполезна работа. По време на храна броненосците разплискваха ужасно яденето си, после отъпкваха здраво лепкавата смес от кал и мозък и тя се втвърдяваше повече от цимент не само по пода на клетката, но и по задните им стъпала. След няколко опита открих, че най-добрата настилка се състои от дебел слой дървени трици, покрит от своя страна със слой листа и трева. Това им действа много добре и след няколко седмици стъпалата им зараснаха и тази неприятност повече не се повтори.

На всеки обикновен човек без съмнение ще му се стори, че напразно сме положили толкова много усилия за едни малки и безинтересни зверчета, но за нас това беше голяма победа. Откриването и залавянето на някое рядко и нежно животно,

настаняването, приучването му към нова за него храна, успешното преодоляване на всички заболявания, както и на редица други трудности — това са само някои от най-трудните, най-досадните и неспокойни задължения на ловеца на диви животни, но успешното им разрешаване доставя огромно удоволствие и морално удовлетворение. Животното, което понася добре своя затворнически живот, не боледува никога и яде всичко, което му се предлага, се ползва с любовта на колекционера. Хитрото, упоритото и нежното животно се възприема като предизвикателство, но колкото и трудности да създава, успехът в края на краищата носи много по-голямо задоволство.

[1] Езикът гуарани е широко разпространен в Република Парагвай. — Бел.прев. ↑

[2] Добър ден (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Ах, сеньор... Ах, сеньор, що за човек, добър ден, сеньор... Аз ставам... (исп.). — Бел.прев. ↑

[4] Човек (исп.). — Бел.прев. ↑

[5] Човек... защо спорите? (на лош испански език). — Бел.прев.

↑

[6] Лош човек (исп.). — Бел.прев. ↑

[7] Защо (исп.). — Бел.прев. ↑

[8] Погледнете, сеньор (исп.). — Бел.прев. ↑

[9] За минутка (исп.). — Бел.прев. ↑

[10] Добър ден, какво се е случило? (исп.). — Бел.прев. ↑

[11] Космат (исп.). — Бел.прев. ↑

[12] Има (фр.). — Бел.прев. ↑

[13] Парична единица за Република Парагвай. — Бел.прев. ↑

[14] Добре... много добре (исп.). — Бел.прев. ↑

[15] Добър ден, чаят, сеньора (исп.). — Бел.прев. ↑

[16] Майко Божия! (исп.). — Бел.прев. ↑

[17] Зоологически градини (исп.). — Бел.прев. ↑

[18] Много глупав (исп.). — Бел.прев. ↑

[19] Един от най-големите затвори в САЩ. — Бел.прев. ↑

СБИРЩИНА ОТ БИЧОС

В резултат на собствените ни усилия и подпомогнати от местното мъжко население (под непосредственото ръководство на Паула) ние скоро събрахме много представители от тамошната фауна. Джеки, Рафаел и аз не подгъвахме крак по цял ден: сковавахме и почиствахме клетки, хранехме и пояхме животните, правехме звукозаписи и фотоснимки. Макар да работехме и тримата, не успяхме да се справим с цялата работа. Ща не ща реших, че се налага да наемем дърводелец, който да се заеме поне с направата на клетките. Казвам „ща не ща“, понеже имах голям опит с този род занаятчийци из разните краища на света. Убедих се, че дърводелците като специална категория хора са твърде едностранчиви. Накарайте ги да ви направят врата или маса, къде повече, къде по-малко сполучливо те ще направят онова, което сте им поръчали. Наемете обаче някой дърводелец и го накарайте да ви направи няколко различни клетки за животни — неговото умение начаса ще отиде по дяволите. Докато го научите на елементарните условия за правенето на клетки, настъпва време да си заминавате. Ето защо изпълнен с лоши предчувствия, помолих Рафаел да възложи намирането на дърводелец на Паула. Дърводелецът ни се представи още на следния ден: нисък, пълен човек с безизразно като на риба лице. Той ни събщи с хриплив глас, че го наричали Анастасий. Около половин час втълпявах на Анастасий от какво имаме нужда, после му връчих един дървен сандък и му казах да направи от него клетка за птици. За кратко време се убедихме, че Анастасий притежава два изключително неприятни навика: първо, подсвиркваше си силно и фалшиво през време на работа, и второ, явно смяташе, че пироните са одушевени същества, обладани от някакъв зъл дух. Той заковаваше всеки пирон с поредица от страхотни удари, които кънтяха във въздуха дълго, след като главичката на пилона потъваше в дъската. След това спираше и оглеждаше внимателно пилона с крайчеца на очите си, като че очакваше да се измъкне от дървото. Пиронът си стоеше неподвижно на мястото, но Анастасий

забелязваше някое едва доловимо движение, подскачаше напред и започваше да нанася опустошителни удари с чука дотогава, докато не се убедеше, че пиронът е престанал да се съпротивлява. След всеки „убит“ по този начин от него пирон той ознаменуваше своята победа със силно и фалшиво подсвиркване. Анастасий се труди върху първата клетка в продължение на два часа и когато нетърпима болка цепеше вече главите ни, ми представи за оглед своето произведение.

Няма нищо по-лесно от това да се направи клетка за птици: отпред е необходимо да се постави телена мрежа, а отдолу да се остави сантиметър и половина процеп, за да може да се почиства. Вътре се слагат две напречни пръчици за кацане и достатъчно голяма вратичка, през която човек да може да провира ръката си. Анастасий бе сътворил истински шедьовър. Неговата клетка приличаше на гробница, изпълнена с мъртви пирони, по-голямата части изкривени и изпочупени. По поставената отпред телена мрежа личаха големи вдлъбнатини — резултат от твърде усърдното забиване на пироните от страна на майстора. Изпълнението на вратичката бе замислено по такъв начин, че след затваряне беше почти невъзможно да се отвори отново, а след отваряне не можех да пхна ръка през нея. Процепът за почистване бе толкова голям, че всяка птица, с изключение на някой голям и граблив хищник, можеше спокойно да излети през него. Ние съзерцавахме клетката потънали в мрачно мълчание.

— Джери, мисля, че е по-добре сами да си ги правим — наруши пръв мълчанието Рафаел.

— Не, Рафаел, имаме твърде много работа, ще трябва да се примирим с този касапин и да живеем с надеждата, че ще се оправи.

— След това си произведение няма да е трудно да се пооправи — забеляза Джеки. — Само че кого, за Бога, да поставим вътре? Трябва да е някоя опитомена птичка, та когато избяга, лесно да я хванем.

В продължение на една седмица Касапинът, както го нарекохме ние, изфабрикува няколко клетки, коя от коя по-лоши. Той достигна върха на своето майсторство, когато го помолих да ми направи клетка, облицована отвътре с тенекия. Той прикачи тенекията чрез прилагане на нов метод, като заби отвън навътре огромни пирони, без да ги огъва. В резултат на това вътрешните стени на клетката се изпъстриха със заострени върхове на пирони, заобиколени от разкъсана и назъбена

тенекия. Цялото съоръжение наподобяваше необикновено средновековно приспособление за измъчване.

— Нищо не излезе от него, Рафаел. Ще трябва да се разделяме с Анастасий — казах аз. — Не мога повече да издържам, този човек явно не е с всичкия си. Погледни само какво е направил. Човек може да си помисли, че се каним да убиваме животните, а не да ги отглеждаме. Кажу ми, че е уволнен и предай на Паула да намери друг дърводелец, който да притежава поне мъничко съобразителност.

Касапинът се върна отново към своята разрушителна дейност в селото и на следната сутрин Паула доведе слабичък и срамежлив младеж с фуражка. Тя ни представи новия дърводелец и надълго и нашироко ни заразправя за неговата сърцатост, лични качества и съобразителност. Рафаел му показва направените от нас клетки, той ги огледа внимателно и заяви, че както му се струвало, можел да направи такива.

— Добре — казах аз, след като Рафаел ми преведе всичко това. — А как му е името?

— Como se llama^[1]? — попита Рафаел.

— Юлий Цезар Центурион — отвърна младежът и се изкиска възбудено.

Така Юлий Цезар Центурион бе приет в нашата компания и се оказа много мил, находчив и симпатичен човек. Нещо повече, оказа се и превъзходен дърводелец. Когато се зае наистина с правенето на клетките, ние почувствахме, че можем да посветим много повече време на животните.

Във всяка колекция животни винаги се намират двама-трима любимци, които се ползват с особени симпатии. Не е необходимо това да са редки или екзотични животни, нито пък изключително интересни. В момента, в който ги видите, разбирате, че притежават онези редки и неподдаващи се на описание качества, очарование и индивидуалност, които ги предопределят да станат знаменитости в лагера. Отначало в Чако имахме три такива животни. След това към тях се присъедини четвърто и затъмни останалите — но за това по-после. Трите животни се различаваха напълно едно от друго, но всяко едно притежаваше онези основни качества, които го отличаваха от останалите животни и го превръщаха в истински образ.

Първото от тях беше Кай, малката маймунка дурукули. Донесе ни я някакъв доста противен индианец със страшно измачкана сламена шапка, на която се развяваше синя панделка. Купих я с голямо удоволствие. Като изключим това, че обожавам маймуните, проявявах особен интерес към дурукулите, тъй като те са единственият род маймунки, които водят нощен живот. На големина колкото малко коте, Кай имаше сива козина, преливаща в бледооранжево по гърдите и в бледокремаво по коремчето. Малките ѝ уши се скриваха почти напълно в козината на главата и едва се забелязваха. Огромните ѝ като на кукумявка светлокехлибарени очи се ограждаха от бели кръгове, обрасли по края от черна козина. Поради тази окраска в съчетание с огромните очи и незабележимите уши тя удивително приличаше на кукумявка. Маймунката беше много раздърпана, занемарена и слаба. Първите три дни непрестанно нервничеше и не можехме да направим нищо за нея. Завързахме я за един кол, близо до който поставихме голям сандък, и отначало тя прекарваше цялото си време, като се криеше от погледите ни. Когато се опитвахме да установим дружески отношения с нея, тя се отдръпваше в ъгъла на сандъка, наблюдаваше ни ужасено с огромните си очи, а малките ѝ лапички трепереха от страх. Много изгладняла, тя поглъщаше лакомо всичко, което ѝ поднасяхме. Колкото и да бе гладна, тя не излизаше от сандъка, докато не се отдръпнем на прилично разстояние. Така се случи, че един ден успях да уловя гущер. След като го убих, приближих сандъка на Кай, приклекнах и протегнах към нея ръка с все още потрепващото върху дланта ми тяло на влечугото. Кай хвърли поглед към лакомството и изкушението надделя над предпазливостта. Тя изскочи от сандъка, издаде тих призрачен писък, сграбчи здраво гущера и приклекна пред мен. Внезапно съобрази, че никога не ме е допускала толкова близо до себе си и тъкмо се канеше да се оттегли в сандъка, опашката на гущера леко потрепна. Тя начаса ме забрави, отхапа с много съсредоточен вид опашката и хванала я с лапа, започна апетитно да дъвче, като че хрупаше керевиз. Аз седях съвършено неподвижно, докато привърши храната си, а Кай от време на време ме поглеждаше внимателно с огромните си светли очи. Тя постави в уста последното късче от гущера, извади го, поогледа го, отново го задъвка и го погълна. След това заоглежда внимателно лапите и земята около себе си, за да се увери, че не е останало нищо повече. Кай протегна задния си крак,

почеса енергично бедрото си, изправи се и спокойно се отправи към своя сандък. От този ден доверието ѝ към мен порасна.

Не след дълго открихме, че Кай не обича да я държат завързана на открито. Струва ми се, че изпитваше чувство на пълна безнадеждност. Ето защо запретнах ръкави и ѝ направих клетка. Тя представляваше висока и тясна къщичка с мъничка спалня на върха, където при желание можеше да се оттегля. Кай обожаваше своята спалня и прекарваше по цял ден в нея провесила главата и предните си лапички през вратата. Дори заспиваше в тази поза. Тя притваряше наполовина клепачи. Неочаквано, отново ги отваряше, а след няколко секунди те пак се спускаха, главата ѝ започваше да клюма, докато накрая, след много потрепвания и внезапни събуждания, главата ѝ увисваше съвсем и полягаше спокойно върху лапичките. Случеше ли се нещо интересно или необикновено, огромните ѝ очи се отваряха и тя проточваше врат от своята спалня, за да разбере какво е то. Понякога, обладана от силна възбуда, тя така извиваше врат, че главата ѝ просто се обръщаше обратно и ние очаквахме всеки момент да тупне на земята. Тя можеше да обръща главата си назад и да гледа през рамо съвсем като кукумявките. Кай бе изключително любопитна майmunка и просто нямаше сили да откъсне поглед от каквото и да е, дори това да я плашеше. Понякога ставаше свидетел на пристигането на някоя нова змия. Тя се спускаше с тихи пискливи крясъци, вперваше поглед в нея през мрежата, отворила широко от ужас очи и непрестанно хвърляше поглед през рамо, за да се убеди, че пътят ѝ за отстъпление е свободен. Когато преценеше, че змията е твърде близо до нея, тя подскачаше на клончето до спалнята си с извърнато към вратата лице, после завърташе глава и продължаваше да наблюдава през рамо змията. По този начин можеше да се пъкне моментално на сигурно място, като същевременно не изпускаше случая да наблюдава влечугото. За нощно животно Кай бодърстваше удивително дълго време през деня и нямаше събитие в лагера, което да се изплъзне от огромните ѝ очи или да не се отбележи с тихи писъци.

Един ден разрязвах някакъв гнил дънер за кълвача и открих няколко скрити под кората големи и сочни хлебарки. Помислих, че мога да нагостя Кай с тях, затова ги улових и ѝ ги занесох. Просната блажено със затворени очи и полуотворена уста върху пода на клетката. Кай правеше слънчеви бани. След като я повиках, тя се

събуди, приседна и замига пред мен, все още замаяна от съня. Отворих вратата на клетката и подхвърлих вътре най-голямата и най-подвижна хлебарка, като си мислех, че ще и бъде забавно сама да я улови. Все още полусънна Кай забеляза, че пуснах нещо живо в клетката и не прояви никакъв интерес към него. Тя изчезна моментално в своята спалня, а хлебарката започна да се разхожда бавно из клетката и да размахва неуверено мустачки. След малко Кай надникна внимателно през вратата на своята спалня да поразгледа по-внимателно онова, което ѝ бях донесъл. Тя оглеждаше подозрително хлебарката и по цялата ѝ муцунка, както винаги в моменти на нервна възбуда, се виждаха само двете ѝ огромни очи. След известно размишление Кай реши, че насекомото не само е безопасно, но вероятно ставаше и за ядене, затова слезе долу, приседна до хлебарката и започна да я наблюдава отблизо. Хлебарката малко се поразходи, после спря и реши набързо да се поизмие и пооправи. Кай седеше с лапи върху стомаха и съсредоточено я наблюдаваше. След това протегна внимателно лапа и чукна изящно с пръст хлебарката по гърба. Тя моментално се стрелна като обезумяла по пода, а Кай подскочи уплашено назад и избърса набързо лапа в гърдите си. Като движеше с бясна скорост крака и мустачки, хлебарката достигна предната стена на клетката и започна да пълзи навън през телената мрежа. Кай се хвърли с пронизително цвъртене напред и се опита да я сграбчи, но беше вече късно. Аз хванах хлебарката и я пуснах отново в клетката. Този път Кай не се отдели от нея, почукваше я по гърба и след това душеше пръстите си. Най-сетне реши, че въпреки отблъскващата ѝ външност хлебарката можеше да се яде. Кай затвори очи, с изражение на отчаяна решимост я сграбчи с двете си лапи и така я натисна в уста, че трептящите крака на насекомото останаха да стърчат навън като мустаци на морж. Оттогава убивах хлебарките и тогава ѝ ги давах, защото Кай събираше дълго време кураж, преди да ги хване, и те винаги успяваха да се измъкнат през мрежата.

Когато разбра, че има собствена спалня, в която можеше да се пъхне в трудни минути, Кай се опитоми много, стана по-доверчива и дори ни позволи да я милваме. Джеки вземаше късче банан или няколко зрънца грозде, стискаше ги в шепата и я подаваше на Кай. Тя слизаше от спалнята си, сядаше и започваше сериозно да разтваря пръст по пръст шепата на Джеки, докато се добереше до лакомството.

След като започна да яде всеки ден много плодове и насекоми, както и две купички мляко с витамини и сурови яйца, Кай скоро надебеля, а козината ѝ стана лъскава и гъста. Когато я погледнеш, човек трудно можеше да познае предишната наплашена и жалка маймунка, каквато беше. Заслугата за това принадлежеше на Джеки, защото Кай я обичаше повече от мен. Джеки имаше задачата да я чисти и храни, да изостря апетита ѝ с разни лакомства, както и да играе с нея, за да не ѝ е скучно. Трябва да заявя (без никакво славолубие, още повече, че не бе моя заслуга), че в нито една зоологическа градина нямаше по-красива дурукули, когато я заведохме в Англия.

Кай царуваше безпрепятствено за известно време в лагера, но един ден пристигна друго животно, с което се наложи да дели своя трон. Когато изтърсиха от кошницата нашето ново попълнение, то приличаше на много мъничко и много пухкаво кученце с черно-бели колелца на опашката. По известна само на него причина, то носеше черна маска, зад която ни наблюдаваха две замислени и малко тъжни кафяви очи. То стоеше върху необикновено големите си и много плоски стъпала и приличаше на опечален разбойник, изгубил пистолета си. Забелязахме, че има розови ходила с дълги и тънки артистични пръсти. Това бе малка ракоядна миешца мечка, която скоро след това решихме да наречем Пух, поради много близкото ѝ сходство с прочутото мече, носещо същото име. Ние ѝ дадохме името още на следната сутрин, когато отидохме да почистим клетката ѝ.

Настаних Пух в хубава и просторна клетка с дървена решетка и малка вратичка с резе, насипах две кофи дървени трици върху пода и го оставих да се разполага както си иска. Преди всичко трябва да кажа, че се държеше изключително благоприлично. Седнал на закръгленото си задниче с устремен към решетките поглед, той приличаше на очакващия своята присъда Дик Търпин^[2]. Когато обаче се върнахме от обяд, разбрахме, че не си бе губил напразно времето. Той седеше с невинен израз извън клетката, заобиколен от нашия дневен запас яйца, или казано по-точно, от черупките на яйцата, с изпоцапани от жълтък и белтък муцуна и козина. Когато го нахокахме, той ни погледна с такова изражение, като че животът винаги е бил жесток към него и от никого не е очаквал нито разбиране, нито съчувствие. Реших, че си заслужава да проуча малко по-внимателно този разбойнически метод на измъкване от клетката, понеже не можех да си обясня как е успял да

постигне това. Аз го пъгнах обратно в клетката, затворих резето на вратата и започнах да го наблюдавам внимателно отдалече. Измина доста време. Изведнъж между дървените прегради се показа черен нос и се завъртя насам-натам. Решил, че няма нищо подозрително, той отстъпи място на розова лапичка с дълги и тънки пръсти, която се протегна съвсем по човешки край напречните пръчки по посока на резето. Когато го напипа, един от артистичните пръсти се пъгна под резето и го дръпна ловко с едно щракане. Вратичката се отвори някак си виновно и в отвора бавно се показа замислената муцунка на Пух. В следващия четвърт час монтирах ново резе на вратата, но само за три дни той овладя всичките му тайни и отново избяга. Към края на седмицата върху вратата на клетката стърчаха всевъзможни резета и кукички, които биха накарали дори Худини^[3] да се замисли, но всичко това само ни принуди да губим повече време за отваряне на вратата, отколкото Пух. В края на краищата окачих на вратата катинар и с това разреших въпроса. Пух обаче седеше с часове с протегната през дървената преграда лапа и опипваше катинара с чувствителните си пръсти, като от време навреме пъгнаше изпълнен с надежда пръст в отвора за ключа.

Някой сантиментален човек може да си помисли, че Пух правеше отчаяни опити да избяга от своя дървен затвор сред безгрижната и неограничена свобода на гората. Това би било крайно неправилно. Когато Пух успееше да се измъкне, той се стремеше към две цели: първо, масата с храна, второ, клетката на птиците. Откриеше ли нещо за ядене, той оставаше там до нашето идване. Нямаше ли храна, той докарваше птиците до истинска истерия, като ги оглеждаше иззад мрежата и се облизваше. Може да се предположи също така, че ако Пух не се стремеше към своята изгубена свобода, тогава чисто и просто е бягал, за да си достави необходимата храна, която ние не сме му осигурявали. Искам обаче да спомена, че Пух ядеше много повече от всяко друго животно с неговите размери. Този лакомник получаваше всеки ден по две сурови яйца, витамини и рибено масло, разбъркани в около половин литър мляко, стотина грама мляно месо и плодове като банани, гуава и пау-пау. Пух поглъщаше всичко това за около половин час, а след кратка дрямка бе готов да продължи яденето.

Когато откри, че катинарът няма да му разкрие тайните си, Пух не се отчая и ежедневно му отделяше по половин час. Останалата част от времето си посвещавахе на други работи, между които и на старателно разтребване на клетката. Всеки ден след приключване на титаничния труд по почистване на клетката, ние я застилахме с пласт чисти дървени трици. Пух моментално го обземаше манията на изрядната домакиня да поддържа безупречен ред в дома си. Разхвърляните по целия под дървени трици явно му действаха на нервите. Той започваше от единия край на клетката и работеше заднешком — загребваше триците с предни лапи, изхвърляше ги между задните, а после ги избутваше като същински булдозер с възголемия си задник. Тази сериозна работа продължаваше дотогава, докато по пода не остане и пращинка, а в единия от ъглите задникът му не натрупваше огромна конусообразна купчина от дървени трици. Излишно е да споменавам, че ъгълът не се използваше за онези естествени функции, заради които насипвахме дървените трици. Затова пък той ги използваше в следобедния зной за кушетка или за своеобразен шезлонг, в който се излягаше по гръб и подръпваше замислено космите на огромния си корем със своите дълги пръсти. Когато изпаднаше в подобни будистки размишления, обичаше да си играе с парченце мазнина. Той захапваше единия край с уста, другия

прихващаше със задни лапи и подръпваше ту със зъби, ту с лапи, клатейки се леко като в люлеещ се стол, което очевидно го приспиваше бързо.

За да му дам възможност да се движи повече, реших всеки ден да го извеждам за няколко часа извън клетката. За целта забивах в земята кол, поставях нашийник от оплетени върви на Пух и го завързвах на дълго въже. Пух прегриваше въжето само за половин час, правеше посещение на масата с продукти и излапваше двадесет и четири банана. Използвах какви ли не видове материали. Най-дълго го задържа една каишка от необработена кожа, но в края на краищата и тя не издържа неравната битка. На края измъкнах една верига, предназначена задруги цели. Макар и къса, тя принуди Пух да се откаже от опитите си да я прегризе. Независимо от своята дюстабанлийска, мудна и провлачена походка, както и добродушието си на шишко, той всъщност беше много подвижен. Не се застояваше нито минутка на едно място и непрестанно искаше да се занимава с нещо. При такъв излишък на енергия всичко му омръзваше бързо и понякога се налагаше да проявяваме изключителна изобретателност, за да го залисаме с нещо. Старите филмови ленти го забавляваха с дни. Той се разхождаше напред-назад, повлякъл с уста цели метри целулоидна лента, или пък лягаше по гръб, вдигаше лентата с лапи и се взираше късогледо в нея като затлъстял и угнетен режисьор, преглеждащ своето последно велико творение.

Денят, в който намерих черупката на едни стар кокосов орех, се превърна в истински празник за Пух. Отначало орехът му се стори подозрителен и той го приближи странично, готов да побегне, ако се опита да го нападне. После го докосна едва-едва с лапа и за свое най-голямо удоволствие откри, че кокосовият орех може да се търкаля. Половин час той подскача щастливо около ореха. На няколко пъти така се разгорещи, че го избута извън обсега на своята верига. Тогава надаваше силни и откъслечни крясъци, докато Джеки или аз не му връщахме играчката. След това на Джеки й хрумна идеята да издълбая дупка в черупката на ореха. Тази проста промяна превърна ореха от временно увлечение в най-любимата играчка на Пух. Сега той седеше часове наред с нея. Стиснал я здраво между задните си крака, той бъркаше дълбоко с лапа в черупката и от време навреме вадеше отвътре микроскопични люспички. Първия път се увлече дотолкова, че

бръкна много дълбоко и лапата му се заклеци. Когато я измъкнахме, аз разширих отвора. И така Пух прекарваше по цял ден с кокосовия орех, играеше на футбол, пъхаше като същинско дете лапа в него, а когато се уморяваше, го обгръщаше с лапи и така заспиваше.

Третото наше известно животно се прочу с непретенциозното име Фокси^[4]. Това бе малка, изящна сива лисица от пампата със стройни крака, огромна опашка и пламенни кафяви очи. Някакъв парагваец я заловил още съвсем малка и когато ни я донесе, тя не бе на повече от три-четири месеца. На големина колкото териер с къси остри косми, Фокси очевидно се бе отказала от всичко лисиче. Дори си мислех, че в дълбочината на душата си тя не се смяташе дори за лисица, а за куче, защото беше усвоила много от навиците на кучетата. Ние ѝ поставихме нашийник и верига на края с метална халка. Халката се плъзгаше свободно по опънато между два кола въже. Това ѝ даваше по-голям простор за движение, а от друга страна, веригата бе достатъчно къса, за да не се заплете в нея. Нощем спеше в голяма и пълна с трева клетка. Зърнеше ли ни сутрин, тя ни приветстваше със силен и продължителен радостен вой. Едва що отворяхме вратата на клетката и тя започваше да размахва безумно огромната си опашка, повдигаше горната си устна и показваше детските си зъби с крайно възхитено и възторжено изражение. Възторгът ѝ достигаше връхната си точка в мига, в който я изваждахме от клетката. Точно тогава настъпваше най-опасният момент. Преливаща от радост при срещата, тя не можеше повече да се въздържа и при невнимание от наша страна ни обливаше с урина.

Наскоро след нейното пристигане установихме, че Фокси притежава две страсти: кокошките и цигарените фасове. Кокошките, а в тяхно отсъствие всякакви други птици просто я очароваха. От време навреме една или друга представителка от пернатото стопанство на Паула идваше между клетките и приближаваше завързаната Фокси. Тя се снишаваше към земята, главата ѝ прилепваше към лапите, ушите щръкваша, а опашката помръдваше леко насам-натам. Кокошките приближаваха бавно, кълвяха разпръснати зрънца и кудкудякаха силно. Колкото повече приближаваха, толкова повече се разгаряше пламъкът в очите на Фокси. Кокошките пристъпваха твърде бавно и търпението на Фокси се изчерпваше. Много преди да навлязат в нейния обсег, тя се хвърляше напред, изпъваше веригата до крайност и започваше

възбудено да джафка. Кокошките се пръскаха с истерични кудкудякания. Фокси приклякваше и ни хвърляше през рамо сияещ поглед, като вдигаше прахоляк с бясно размяталата ѝ се опашка.

Интересът ѝ към цигарените фасове се бе превърнал в истинска мания. Когато откриеше някой фас, тя се хвърляше отгоре му и моментално го поглъщаше с изражение на пълно отвращение. След това кашляше мъчително в продължение на половин час, наливаше се до насита с вода и бе готова за следващия фас. В един ужасен ден Фокси получи урок за цял живот. По невнимание оставих почти пълно пакетче цигари близо до Фокси и преди да разбере, тя го погълна. Малко е да кажа, че ѝ прилоша. Разкъсваха я ужасни стомашни болки, докато не изхвърли на бял свят последните парченца хартия и тютюн, примесени с цялата ѝ закуска. Фокси така се изтощи, че остана да лежи на земята, дори не помръдна и ухо, когато кокошките преминаваха почти под носа ѝ. Привечер се пооправи дотолкова, че изяде около един килограм месо и две сурови яйца, но когато ѝ подадох цигари, тя отскочи възмутено назад. Оттогава Фокси не се допря повече до тютюна.

[1] Как се казвате? (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Легендарен английски разбойник, екзекутиран през 1739 г. — Бел.прев. ↑

[3] Жан Худини (1805–1871) — знаменит френски механик, изобретил остроумни играчки и фокуси. — Бел.прев. ↑

[4] Умалително, от англ. fox — лисица. — Бел.прев. ↑

СЪРНИЧКИ, ЖАБИ И ЯРАРА

Един ден научихме, че на следващото утро една аутовиа ще отпътува на двадесет и пет километра до някакво място с очарователното име Уахо. Като изключим наименованието, което наистина ми хареса, заслужаваше си да посетим Уахо поради разказите, че в неговите околности се въдели ягуари. Искаше ме се да се видя с управителя на фермата, за да се условим къде да поставим няколко капана. Освен това Уахо беше и животновъдно стопанство със значително по брой население — около петдесетина души, което за Чако наистина е много. Надявах се тези хора да имат някои любими животни, с които може би биха желали да се разделят.

Казаха ни, че аутовиаата тръгва в четири часа сутринта и в случай че закъснеем, няма да ни чака по никакъв начин. С големи усилия успяхме да измъкнем Рафаел от леглото, след което се запрепъвахме полусънени надолу по пътя към железопътната линия. Жабите продължаваха своя нощен концерт из каналите. Потъналото в тъмнина безжизнено село бе обгърнато от плъзналата откъм реката мъгла. След като открихме приклепналата върху релсите аутовиа, ние се качихме в нея, разположихме се върху коравите седалки и дремахме половин час в очакване на шофьора. Най-сетне се появи и той и като се прозяваше, съобщи, че няма да тръгнем преди пет часа, тъй като забравили да му предадат пощата за Уахо, ето защо изпратил някого да я вземе. Раздразнени от съобщението, ние седяхме безмълвни и слушахме кукуригането на селските петли, докато най-последно от мъглата изплува момченце, нарамило чувала с пощата. Шофьорът хвърли чувала на задната седалка на аутовиаата, включи скоростите с отвратителен звук, на който би завидял всеки петел. Колелата затракаха по разкривените релси и ние потънахме в мъглата.

Железопътната линия постепенно се отдалечи от реката, мъглата лека-полека оредя и най-сетне напълно изчезна, с изключение на отделни малки пухкави облачета, надвиснали над блатата и поточетата, край които преминавахме. Небето пред нас стана стоманено сиво и

неравните очертания на гората се открояваха върху този фон с микроскопична точност. Малко по малко сивият цвят избледня и целият хоризонт пламна в бледо червено. Този цвят на свой ред се смени бързо от бледорозовия, след това от синия и изведнъж слънцето изскочи над края на гората. При първите му полегати лъчи цялата местност доби физиономия и като че оживя. Гората се оказа не тъмен плосък силует, а гъста плетеница от клони, пълзящи растения и бодливи храсти, чиито мокри от влажната мъгла листа блестяха като гланцирани. Ята кукувици гуира изтърсваха влагата от перата си, а няколко от тях, разпуснали вече крила, се наслаждаваха на първата топлинка на настъпващия ден. Ние преминахме край малко езеро с кипнали от движенията на птиците брегове. Ибиси се разхождаха на групи и претърсваха ревностно калта със закривените си клюнове. Един възслаб черен щъркел с разтворен клюн разглеждаше съсредоточено собственото си отражение във водата. Две якани се къпеха, като разпръскваха блестящи пръски вода върху главите и телата си, а долната част на крилата им проблясваше в жълт като на лютиче цвят. Завръщаща се от нощен лов малка сива лисица изскочи на линията и около петдесетина метра бяга бързо пред нас, след което свърна встрани и се пъхна в гъсталака. Ние продължавахме с тракане напред, преминахме малка полянка и пред очите ни се откри необикновена гледка. Върху оградената с високи палми и голяма около два акра поляна се трудеха рояци огромни паяци на Уако. Телата на тези паяци са големи колкото лешник, покрити са с розови и бели петна и са снабдени с дълги и тънки крака. Паяците плетяха гъста и еластична коприна с цвят на злато. Всички храсти и тревни туфи на тази поляна бяха покрити с техните златисти паяжини, всяка една колкото колело на каруца. В центъра на всяка паяжина стоеше с разперени крака по един паяк. Всяка нежна нишка на неговото царство бе украсена с капки роса, блеснали като диаманти върху златно ламе. Всичко това проблясваше на ранните слънчеви лъчи и красотата на произведения ефект спираше просто дъха.

Пристигнахме в Уахо към седем и половина. Линията излезе от гората на огромно поле, върху което тук-там проблясваше вода. В тревата край железопътната линия се хранеше ято дребни папагалчета с яркозелена перушина и катранено черни глави и клюнове. Когато преминахме край тях, те излетяха и закръжиха с пронизителни

крясъци във въздуха, а телата им преливаха от цветни отблясъци. Линията завършваше на неголяма кална площадка. Оказа се най-обикновено селище на Чако, с дълга, ниска и боядисана с вар сграда за управителя на фермата и порутени хижи, изградени от стволоче на палми, за работниците. Аутовиата изпухтя важно, изскърца и спря. Показа се управителят Фернандес и закрачи през цяло море от кал да ни посрещне. Беше висок и силен човек с красиво лице монголски тип и чудесни зъби. Той имаше изискани маниери и ни посрещна така, като че бяхме царски особи. Въведе ни във всекидневната на своя дом и накара дребничката си смугла жена да ни приготви мате с мляко. Докато пиехме гъстото, сладко и малко противно питие, аз разтворих моите книги и рисунки върху масата и с преводаческите усилия на Рафаел завързах разговор с Фернандес за местната фауна. Той разпозна веднага животните, към които проявявах интерес, и обеща да направи всичко възможно за тяхното залавяне. Той ни съобщи, че в района се въдели много ягуари и оцелоти, дори преди седмица един ягуар убил няколко крави. Независимо от всичко били много хитри и трудни за залавяне. Фернандес обеща да постави на подходящи места капани и в случай на успех да ни извести веднага. Когато го разпитах за по-дребните животни — жаби, крастави жаби и гущери, — по лицето му се разля подкупваща усмивка и ни посъветва да прескочим към края на фермата, където разчиствали част от гората. Там, каза ни той, се срещали колкото искаме дребни бичос. Докато изпием набързо питието си, Фернандес повика двама индианци и всички заедно се отправихме на лов за дребни бичос.

Ние закахихме по тясна и кална пътечка, промъкваща се на зигзаг из високата трева, от която излитаха облаци комари, и преминахме край кошарата за клане на животни, голяма около двеста квадратни метра площадка, оградена с ограда от палмови трупи. Оградата беше украсена от същински фриз от черни лешояди, накацали в обичайната, малко изгърбена и заплашителна поза, търпеливо очакващи поредното клане. От тях се излъчваше огромна самоувереност. Макар и да минавахме на около два метра от тях, те дори не помръдваха от местата си, а ни измерваха с погледи и ми приличаха на позастарели собственици на погребални бюра. Ние следвахме Фернандес около половин миля по пътечката, след което полянката свърши и пътечката навлезе в гората. Тук се натъкнахме на

група индианци, които изсичаха бодливите храсти с мачете. Те разговаряха на висок глас и се смееха, а огромните им сламени шапки се поклащаха тук-там из шубраците като живи гъби. Фернандес повика индианците и им обясни от какво се интересуваме. Те ни огледаха срамежливо и се усмихваха един на друг. После един от тях се обърна към Фернандес и посочи голям повален ствол, полускрит в шубраците. Фернандес предаде думите на индианеца на Рафаел, който от своя страна ми ги преведе.

— Индианецът казва, че са открили змия, Джери, но избягала бързо и сега се намирала под поваления ствол.

— Попитай сеньор Фернандес дали не може индианците да ни помогнат да го преобърнем, тогава ще се опитам да я улова.

Зачаках, докато се предаде моята молба, а след това Фернандес се разпореи и цялата група индианци, като се побутваха и кискаха като ученици, се отпрати бързо към ствола и започна да почиства храсталациите около него. Когато поразчистиха, аз си отрязах подходяща пръчка и се подготвих за действие. За най-голямо разочарование на Рафаел аз му забраних да ми помага. Както вече обясних, дадох обещание на майка му, че каквото и да го карам да върши, то няма да има нищо общо със змиите. След кратък спор, по време на който Рафаел едва не избухна, аз го убедих да се отдръпне на безопасно разстояние. После кимнах с глава на индианците, те пъхнаха своите мачете под ствола, преобърнаха го и си плюха на петите.

Когато стволът се претърколи, от вдлъбнатината под него изпъзля с елегантни движения дебела кафява змия, дълга около метър и половина. Тя измина около два метра, забеляза внезапно, че се приближавам към нея и спря. Когато се приведох напред, за да я притисна към земята, тя направи нещо поразително: повдигна на повече от петнадесет сантиметра над земята плоската си възтежка глава и започна да издува кожата на шията си. Кожата бавно се изду и скоро пред очите ми се появи змия, наподобяваща кобра. В света има не една змия, която може да издува кожата на шията си по подобие на кобрата, но при тях всичко се ограничава със слабо издуване, което е несравнимо с красиво разпуснатата качулка на кобрата. И точно тук, в сърцето на Чако, в един континент, в който въобще не се срещат кобри, аз се натъкнах на змия, дотолкова приличаща на кобра, че дори професионален азиатски укротител на змии можеше да бъде извинен,

ако посегнеше към музикалния си инструмент. Спуснах внимателно пръчката, за да я притисна към земята, но змията разбра моите намерения. Тя наведе глава и се плъзна бързо и ловко към най-близките храсти. След един-два несполучливи опита да я притисна към земята, аз пъхнах отчаян пръчката под извиващото ѝ се тяло, когато тя почти се мушкеше вече в храстите, и я отхвърлих отново на разчистеното място. Действията ми раздразниха моята жертва, тя замръзна на мястото си и впери поглед в мен с отворена уста, после отново се отправих решително по посока на най-близкия храст. Аз пак тръгнах след нея, пъхнах пръчката под тялото ѝ, вдигнах я във въздуха с намерение да я изхвърля на предишното място, но този път змията си бе наумила нещо друго. Когато разбра, че я вдигат, тя огъна яростно тяло във въздуха, разду до краен предел шия и се хвърли странично към мен с отворена уста. За щастие отгатнах своевременно намерението ѝ, дръпнах се бързо назад и тя мина на косъм от крака ми. Змията падна на земята и замря. Изчерпила всички свои хитрости, тя вероятно реши да се откаже от неравната борба. Аз я вдигнах за шията и я пуснах в една торба без допълнителни затруднения. Джеки пристъпи към мен и ме изгледа с упрек.

— Ако не можеш да живееш без подобни лудории — каза тя, — ще ми бъде по-приятно да не ги вършиш пред очите ми.

— Едва-що не те ухапа — забеляза Рафаел с разширени от възлнение очи зад очилата.

— Впрочем каква е тази змия? — попита Джеки.

— Не зная. Смуцава ме качулката, макар и да ми се струва, че някъде съм чел за нея. Като се върнем, ще я огледам внимателно.

— Отровна ли е? — попита Рафаел и приседна върху ствола на поваленото дърво.

— Не вярвам... във всеки случай не може да е чак толкова отровна.

— Спомням си как веднъж в Африка обяви една змия за безопасна, а когато те ухапа, оказа се точно обратното — подхвърли Джеки.

— Случаят беше съвсем различен — обясних аз, онази змия приличаше на един безобиден вид, затова я вдигнах от земята.

— Точно така, а тази тук прилича на кобра, затова я вдигна от земята — съкруши ме с моите собствени думи жена ми.

— Стани от този ствол, Рафаел — обърнах се аз към Рафаел и с това промених темата на разговора, — под кората му може да има скорпиони.

Рафаел скочи от мястото си, а аз взех мачете от един индианец, пристъпих към ствола и започнах да беля изгнилата му кора. След първия удар заваля същински дъжд от ларви на бръмбари, както и една голяма стоножка. След втория, освен ларви се показаха два бръмбара и една дървесна жаба с унил вид. Продължих да работя спокойно по продължение на ствола, пъхах тук-там върха на мачете, откъртвах кората и я отделях с меко хрущене от дървото. Като че освен удивителната колекция от насекоми, нямаше нищо друго. Когато обаче откъртих парче кора около мястото, където беше седял Рафаел, отдолу се показа приблизително петнадесетина сантиметрова змия, дебела колкото цигара. Изпъстрена с весели черни, кремави, сиви и яркочервени ивици, тя изглеждаше много красива.

— Боже Господи! — възкликна Рафаел, когато я хванах. — Та аз съм седял точно върху нея!

— Точно така — отвърнах строго аз. — Внимавай къде сядаш. Можеше да я убиеш.

— Каква е тази змия? — попита Джеки.

— Новородена коралова змия... днес, изглежда, ни върви само на змии.

— Но те са отровни, нали?

— Да, отровни са, но не дотолкова, че да отровят Рафаел през двусантиметровата кора на дървото отвърнах аз.

Пуснах змията в една торба и огледах останалата част от ствола, но не открих нищо интересно, Фернандес, който наблюдаваше очарован от безопасно разстояние, предложи да се върнем в селището, да пообиколим хижите и да видим дали няма да открием някоя домашна животинка. Докато крачехме по обратния път през пътечката, изведнъж зърнах между дърветата проблясъците на вода и настоях да се отправим нататък и да поогледаме мястото. Открихме голямо блато. Изпълнените му с изгнили листа води имаха цвета на ром и издаваха задушлива миризма на гнило. Изпълнен с радостни чувства, аз започнах да ровя из брега и да търся жаби. Десетина минути след това вдигналата се глъчка на другия край на блатото ме върна отново на земята. Вдигнах глава и видях как Фернандес, Рафаел и двамата

индианци се въртяха около Джеки и нещо подвикваха. В същото време и тя ме зовеше със силен глас. През тази глъчка до ушите ми достигаше и някакъв странен звук: също като че някой от време на време надуваше продължително детска тръба. Изтичах по брега да разбера какво се е случило. Джеки стискаше някакво същество в ръце, което издаваше именно тези звуци, а Фернандес и индианците крещяха отчаяно в хор.

— Venenosa, miu venenosa, senora^[1]!

Рафаел пристъпи много уплашен към мене.

— Джери, Джеки хвана един опасен бичо. Всички казват, че е много опасен — обясни той.

— Но това е най-обикновена жаба — възрази Джеки, като се мъчеше да надвика индианците и раздразнените кръсци на пленницата си.

— Дай да я разгледам.

Тя разтвори длани и аз видях един от най-необикновените представители на земноводните — черно и с напълно закръглени форми същество с белезникаво жълт корем. На върха на широка и плоска глава, наподобяваща главата на миниатюрен хипопотам, бяха кацнали две златисти очи. Най-много ме порази устата на животното с плътни жълти устни, ширнали се от едната до другата страна на главата в някаква огромна и ухилена извивка, напълно идентична с илюстрацията на Тантурко от Теньл^[2]. Докато я разглеждах, тя изду внезапно тялото си като балон, изправи се върху късите си и набити крака, отвори широко уста (в която се виждаше ярко жълто оцветяване) и започна да издава нова серия от продължителни тръбни звуци. Когато я взех в ръце, тя започна отчаяно да се съпротивлява, затова я поставих на земята. Жабата се изправи отново върху късите си крака, отвори широко уста и започна да се придвижва с малки подскоци към мен, после отваряше и затваряше свирепо уста и издаваше раздразнено тръбни звуци. Оказа се очарователна животинка.

— Къде я улови? — обърнах се аз към Джеки.

— Точно тук. Седеше във водата, а на повърхността се подаваха само очите ѝ, също като хипопотам, и аз я сграбчих. Какво всъщност е това животно?

— Нямам понятие. Прилича на рогата жаба, но не на обикновения вид. Каквато и да е, животинката е страшно интересна...

Може дори да се окаже някой нов вид.

Изпълнени с въодушевление, ние огледахме внимателно блатото и успяхме да заловим още три от тези необикновени жаби, което много ме зарадва. По това време допусках да се окажат от неизвестен вид, родствен на рогатите жаби, на които в известно отношение приличаха твърде много. Когато обаче се завърнахме в Англия, изясни се, че това е жабата на Баджит. Това наименование според мен е твърде подходящо за тяхната представителна осанка и коректно поведение^[3]. Независимо че се оказаха известни на науката, те са много редки животни и дори Националният естественоисторически музей притежава само един екземпляр от тях.

Когато приближихме скупчените и полусрутени колиби, забелязахме, че скотовъдите се бяха завърнали вече по домовете си да похапнат за обяд и да си починат. Конете им стояха завързани близо до колибите, а близо до тях се виждаше купчина тежки и обвити в овчи кожи седла. Килнали назад сламените си шапки и облежнати по стените на къщите, мъжете сърбаха мате от малки гърненца. Носеха раздърпани и избелели от пот ризи, а дебелите кожени наколенки върху широките им панталони бяха изпокъсани и изподрани от трънаците, през които язدهа. В пристроените към колибите кухнички жените им готвеха приведени над задимените огнища, а около тях сновяха чернооки дечица с изпоцапани от кал личица и мършави кучета. Когато приближихме първите къщи, Джеки реши да ми даде един добър съвет.

— Окаже ли се, че имат домашни животни, не се хвърляй, за Бога, към тях с радостни крясъци. Тогава моментално удвояват цената — каза тя.

— Добре, добре, няма — обещах аз.

— Преди няколко дни ти постъпи точно така с онази птица. Ако не й се бе възхищавал така, очевидно можехме да я вземем на половин цена. Най-добре е да се правиш, че не те интересува нищо от онова, което притежават.

— Струва ми се, че тук едва ли ще намерим нещо отвърнах аз и огледах полуразрушените бараки.

Ние преминавахме бавно от къща в къща и Фернандес обясняваше на мъжете какво търсим. Те се смееха и си разменяха думи, после обещаваха да ни уловят по нещо, но така или иначе

домашни животни нямаше. Пред една къща се разприказвахме с нейния собственик — неприятен брадясал мъж, който надълго и нашироко ни заразказва за ягуарите, когато от вратата на неговия дом се показва някаква животинка и изскочи с тропот навън. Зърнах я с крайчеца на очите си и в началото помислих, че е куче. В следващия миг Джеки издаде пронизителен писък, обърнах се и видях, че е прегърнала малка, осеяна с петънца сърничка, която я наблюдаваше подозрително с големите си тъмни очи.

— Погледни я само... нали е много сладка? — разкрещя се тя, без да се съобразява с това, че собственикът на сърничката се намираше на две крачки от нея. — Прелестна е, нали? Погледни ѝ само очичките... Непременно трябва да я купим. Мислиш ли, че ще ни я продадат?

Погледнах собственика на животното, забелязах блясъка в очите му и въздъхнах.

— След като се убеди в твоето безразличие към прелестите на животното, струва ми се, че страшно му се иска да го продаде — изрекох горчиво аз. — Рафаел, попитай го, моля те, колко иска за животното.

Собственикът ни убеждаваше цели десет минути за голямата си привързаност към сърничката, колко му било трудно да се раздели с нея и назова такава цена, от която ни се замая главата. Половин час покъсно цената значително се понижи, но все още превишаваше значително действителната стойност на животното. Джеки мълчаливо ме наблюдаваше.

— Виждаш ли — казах отчаяно аз, — той иска двойно повече, отколкото струва това мискинче. Щяхме да го купим за четвърт цена, ако не бе започнала от самото начало да се лигавиш с него.

— Не съм се лигавила — отвърна с искрено възмущение Джеки, — исках само да насоча вниманието ти към него.

Занемях пред това чудовищно твърдение. Заплатих, без да пророня и дума на човека, и се отправихме към железопътната линия. Джеки притискаше сърничката към гърдите си и говореше гальовни думи в направените ѝ като че от коприна уши. Когато седнахме в аутовиата, шофьорът се приведе напред и погали усмихнат сърничката.

— Lindo — каза той, — muy lindo bicho.

— Lindo означава „красиво“, нали? — попита Джеки.

— Точно така — отвърна Рафаел. — Защо питаш, Джеки?

— Защото си мисля, че това е много подходящо име за животното.

И така ние нарекохме сърничката Линдо (Красавица). Тя се държеше крайно благоприлично, душеше с интерес всичко в аутовиата, после приближи Джеки и потърка в нея влажното си черно носле. При първия тласък на аутовиата след потеглянето сърничката реши, че този начин на пътуване не ѝ харесва и се хвърли стремително към страничната преграда на нашето превозно средство. Тя се просна върху нея и тъкмо да скочи върху линията, успях да я сграбча за задните крака и да я дръпна обратно вътре. Линдо започна яростно да се съпротивлява, размахваше острите си малки копитца и издаваше продължителни и пронизителни крясъци. Изключително трудно е да се справи човек с изплашена сърничка. Необходимо е да я държите за задните крака, защото рита яростно с тях и може да ви нанесе сериозни наранявания с острите си копитца. От друга страна, задните крака са много нежни, държите ли ги много здраво, има опасност да ги счупите. След около пет изнурителни минути успяхме да усмирим Линдо, след което свалих ризата си и я завих така в нея, че дори да продължаваше да буйства, нямаше да навреди нито на себе си, нито на нас. Видът на увитата в ризата сърничка забавляваше толкова много шофьора, че той едва не обърна аутовиата на един остър завой.

Докато крачехме надолу по пътя към нашата малка къщичка, ние забелязахме с учудване застаналата пред вратата група от около тридесетина души, наобиколили някакъв човек с голям дървен сандък. Човекът и тълпата около него оживено ръкомахаха и разговаряха. На верандата на нашата къща се извисяваше могъщата фигура на Паула, размахала застрашително ръждива пушка към тълпата. Ние си пробихме път през многолюдието и се изкачихме на верандата да разберем какво се е случило. Паула ни посрещна с явно облекчение и започна да ни говори разгорещено нещо на испански. Въртеше очи, мръщеше вежди и без да иска, насочваше пушката подред към всеки един от нас. Въпреки нейното нежелание, успях да изтръгна пушката от ръцете ѝ, докато Рафаел слушаше внимателно нейния разказ. Сутринта сеньорът нали поискал да му намери пушка, за да застреля няколко малки птички за lechuchita, малката кукумявка. Тя прескочила до селото и намерила чудесна пушка за сеньора. На връщане открила

този човек (тя посочи с разтреперан показалец човека със сандъка), седнал пред верандата. Той казал, че е донесъл бичо за сеньора. Тя полюбопитствала що за бичо е донесъл, той вдигнал капака на сандъка и Паула видяла с ужас голяма и явно раздразнена ярара. От всички опасни животни, обитаващи Чако, ярарата е най-опасната, една от най-отровните и най-агресивните южноамерикански змии. Без да се поколебае нито за минута, Паула заповядала на човека да отдръпне своя товар на безопасно разстояние от къщата. Тъй като било много топло, човекът отказал да напусне приятната сянка на верандата, но тогава Паула заредила пушката и насила го изгонила. Този малко слабоумен на вид човек естествено се възмутил от такова посрещане. След като проявил такава смелост да залови жива ярара, той очаквал къде-къде по-тържествен и радушен прием, а не някаква си разгневена грамадна жена да го прогони с оръжие в ръка. Застанал отвън, той ругаел Паула, охраняваща входа на къщата. За щастие нашето пристигане тури край на цялата история. Ние изпратихме Паула в кухнята да ни приготви чай, а човекът поканихме вътре.

От подрусването цял следобед на топлото слънце, ярарата бе изпаднала в лошо настроение и едва вдигнах капака на сандъка, за да я погледна, тя подскочи към отвора и се опита яростно да ме нападне. Змията беше съвсем малка и достигаше около осемдесетина сантиметра, но недостатъчния си ръст компенсираше със своята войнственост. С голям труд ми се отдаде да ѝ надяна клуп и да я сграбча зад главата. Змията беше много красива, с пепелявосиво тяло, изпъстрена от главата до опашката с катранено очерни ромбоидни петна, оградени с кремавобели кантове. Върху плоската ѝ стреловидна глава се виждаха две свирепи златисти очи. Успях да я напъхам в плитко сандъче за змии с метална мрежа отгоре. Тя се изтегна между клонки и сухи листа, засъска силно и толкова бързо заразмахва опашка сред листата, че затрака като гърмяща змия. Ако върху сандъчето паднеше и най-малката сянка, тя се хвърляше върху мрежата и забиваше в нея отровните си зъби. Никога не бих повярвал, ако не бях го видял със собствените си очи, тъй като змиите не могат да направят нищо на една съвършено равна повърхност. Тя разтваряше удивително широко уста, преди нападение отмяташе назад глава, за да набере повече сила и забиваше дългите си закривени зъби. Само в разстояние на половин час върху мрежата се появиха няколко златисти капки

отрова, като змията не преставаше да напада. Най-сетне, за да избягна някой нещастен случай, се принудих да поставя нова мрежа на сантиметър и половина над първата.

Същата вечер, докато шеташе около масата и поднасяше вечерята, Паула ни изнесе цяла лекция за ярарите и техните навици. Оказа се, че почти всеки член от нейното семейство едва не е загинал по едно или друго време от ухапване на ярара. Човек оставаше с впечатление, че всички ярара на Чако прекарват времето си в преследване роднините на Паула, но тъй като те постоянно успявали да се измъкнат, змиите вероятно са изпитали не малко разочарования в живота си. След вечеря Паула дойде да ни пожелае лека нощ. Тя хвърли мрачен поглед към поставеното в ъгъла сандъче със змията и заяви, че за нищо на света няма да нощува под един покрив с ярара, помоли се на Бога да ни завари живи и здрави на следното утро и запраши по посока на своя дом в селото. Оказа се, че за безпокойствата ни през тази нощ змията не бе ни най-малко виновна.

Рафаел си подрънкваше на китара и тананикаше песен за гаучо, алитерациите на която подчертаваха особено изразително нейния вулгарен смисъл. Джеки лежеше в леглото с брой на „Буенос Айрес Хералд“ отпреди месец в ръка, изровен някъде от багажа, а аз разглеждах донесената ми от Паула пушка. Испанска пушка от неизвестна за мене марка, тя изглеждаше в достатъчно добро състояние. Доколкото схвацах, притежаваше само един недостатък.

— Рафаел — извиках аз, — тази пушка няма предпазител.

Рафаел прекоси стаята и впери поглед в оръжието.

— Не, Джери... ето, виждаш ли, това е предпазителят.

— Това малко лостче ли?

— Точно така, това е предпазителят.

— Не, не може да бъде, поставях го и в двете положения, но спусъкът продължаваше да работи.

— Не е така, Джери... вярно, че се чува щракане, но изстрел не може да се произведе.

Погледнах Рафаел, изпълнен със съмнение.

— Всичко това ми се струва много странно. Предпазителят си е предпазител и когато го поставиш, спусъкът не бива да задейства ударника каквото и да се случи — изтъкнах аз.

— Не, Джери, ти не разбираш... тази пушка е испанска... сега ще ти покажа как работи — каза той.

Рафаел зареди пушката, натисна надолу малкото лостче, насочи дулото навън през прозореца и дръпна спусъка. Разнесе се оглушителен трясък, селските кучета се разляха, Джеки изскочи на вратата на спалнята, решила, че ярарата е избягала от сандъчето си. Рафаел пооправи очилата си и впери поглед в пушката.

— Добре — произнесе с философско спокойствие той, — предпазителят сигурно действа в другото положение.

Той повдигна лостчето, зареди наново пушката, насочи я навън през прозореца и пак дръпна спусъка. Пушката изтрещя за втори път с грохот и селските кучета изпаднаха в истерия.

— Веднага се познава, че пушката е испанска обясних аз на Джеки, — с нея можеш да се застреляш много лесно независимо дали предпазителят е сложен или не.

— Не си прав, Джери, пушката е много добра отвърна възмутеният Рафаел, — според мен вътре нещо е счупено.

— И аз съм убеден, че вътре нещо е счупено — съгласих се аз.

След десетина минути, докато все още спорехме за пушката, на вратата се разнесе оглушително чукане. Озадачени от това почукване в късния час, двамата с Рафаел тръгнахме да разберем кой ни идва на гости. На верандата стояха двама поизплашени парагвайци, облечени в раздърпани зелени униформи и полицейски фуражки, стиснали в ръце стари, ръждясали пушки. Когато и двамата козируваха едновременно, познах представителите на местната полиция. Те ни поздравиха с добър вечер и попитаха дали ние сме стреляли с пушка и ако е така, кого сме убили. Слисаният Рафаел отвърна, че пушката е изгърмяла случайно и че жертви няма. Полицаяте запристъпяха смутено с босите си крака в прахта и се мъчеха да се окуражават един друг с погледи. След това обясниха съвсем неуверено, че началникът на полицията ги е изпратил да ни арестуват, като приберат и трупа на нашата жертва. След като нямаше никакъв труп, те не знаеха какво да предприемат по-нататък. Полицаяте обясниха откровено, че ще си навлекат гнева на своя началник, ако се върнат без нас, макар и да не сме убили никого. Двамата имаха такъв нещастен и смутен вид от цялата тази бъркотия, че ние с Рафаел ги съжалихме и предложихме да ги придружим до полицейския участък и сами да обясним всичко на началника на

полицията. Те ни благодариха трогателно, козируваха безброй много пъти и непрестанно повтаряха:

— Gracias, señor, gracias.^[4]

Тръгнахме по обяната от лунната светлина улица на селото. Арестувалите ни полицаи припкаха пред нас и от време на време спираха да ни преведат внимателно покрай някоя локва или разкаляно място. Полицейският участък се намираще на противоположния край на селото. Това беше боядисана с вар барака, състояща се от две стаи, над която се извисяваше голяма палма с разчорлена корона. Нашият ескорт ни въведе в малка стая, единствената мебел на която беше старинно бюро, отрупано с внушителна купчина документи, зад която седеше началникът на полицията — възслаб, смръщен човек, високото обществено положение на когото, личеше по излъсканите му до блясък ботуши и колан. Той бе заел неотдавна този пост и очевидно възнамеряваше да докаже на населението, че нито едно престъпление няма да остане ненаказано. Нашият ескорт козирува, застава малко или повече мирно и започна хорово да докладва случилото се. Техният началник слушаше смръщил изразително вежди. Когато разказаха всичко, той ни огледа изпитателно с присвити очи. След това измъкна с величествен жест един фас иззад ухото си и го запали.

— Така, а — произнесе той с драматичен шепот и издиша дима през носа си, — значи вие сте нарушителите на реда, а?

— Si, señor — отвърна тихо с разтреперани устни Рафаел, — ние сме нарушителите на реда.

— Аха! Принавате си, значи? — попита началникът на полицията, доволен, че ни е принудил толкова бързо да си признаем.

— Si, señor — отвърна Рафаел.

— Така — продължи началникът на полицията, пъкна палци в колана си и се облегна небрежно на стола. — Принавате си, значи? Дошли сте в Чако и си мислите, че можете безнаказано да нарушавате порядките, а? Мислите, че тук е incivilizado^[5] и искате да се измъкнете безнаказано, а?

— Si, señor — отвърна Рафаел.

Няма нищо по-дразнещо от това да давате отговор на чисто риторични въпроси и началникът на полицията погледна свирепо Рафаел.

— А не си ли помислихте, че и тук, както и навсякъде другаде съществуват закони? Вероятно не сте очаквали да се натъкнете на полицията, а?

В това време полицията се бе поотпуснала, доволна, че техният началник се е заел лично с въпроса. Единият от полицаите си чоплеше много старателно зъбите, а другият бъркаше с пръсти в цевта на пушката, изваждаше ги и ги оглеждаше с обезпокоено изражение: по всичко личеше, че е настъпило време за годишното почистване на оръжието.

— Слушайте, сеньор — започна търпеливо Рафаел, — ние не сме извършили никакво престъпление. Пушката гръмна случайно.

— Не в това е работата — отвърна мъдро началникът на полицията, — вие бихте могли да извършите престъпление.

При този убедителен довод Рафаел просто занемя.

— Както и да е — продължи великодушно началникът. — Няма веднага да ви арестувам. Ще проуча делото ви. Утре сутринта трябва да се явите тук с всички ваши документи. Разбрано ли е?

Нямаше никакъв смисъл да спорим, затова само кимнахме мълчаливо с глава. Началникът на полицията се изправи, поклони се и чукна така енергично токове, че единият от полицаите изпусна пушката си и бързо-бързо отдаде чест, за да заглади неудобното положение, в което изпадна. Рафаел и аз едва успяхме да се отдалечим на достатъчно разстояние от полицейското управление и избухнахме в неудържим смях. Когато се върнахме в къщи, Рафаел имитира по превъзходен начин началника на полицията пред Джеки и това му достави такова голямо удоволствие, че от смях сълзите, му потекоха под очилата.

На следното утро разказахме на Паула по време на закуска за цялото това произшествие. Предполагахме, че ще ѝ стане забавно, но вместо това цялата тази история искрено я възмути. Тя охарактеризира началника на полицията с думи, които не бива да употребява нито една дама, и заяви, че той си придавал твърде голяма важност, дори ѝ се наложило веднъж да се посчепкат, когато началникът на полицията се опитал да забрани на нейните момичета да се качват на парахода. Проявеното към нас отношение преляло чашата на нейното търпение. Този път той отишъл твърде далеч и Паула сама щяла да се яви в полицейското управление и да му изкаже всичко, което мислела за

него. След закуска Паула зави масивните си рамене с пурпурно зелен шал, постави на главата си огромна сламена шапка с алени макове и задъхана от възмущение закрачи с нас през селото.

Когато наближихме полицейското управление, видяхме, че пред него, в огромно двойно легло, поставено под сянката на палмата, лежеше самият началник на полицията и сладко хъркаше. Върху небръснатото му лице бе изписано ангелско изражение, а две-три празни бутилки под леглото подсказваха, че достойно е ознаменува нашето арестуване. Когато го зърна, Паула изсумтя презрително, приближи бързо кревата, замахна и удари енергично купчината завивки там, където трябваше да се намира задникът на началника на полицията. Този чудесен и мощен удар бе нанесен с цялата сила на масивното тяло на Паула. Началникът на полицията седна в леглото, огледа се озверено наоколо, позна Паула, дръпна срамежливо завивките до брадата си и я поздрави с добро утро. На Паула обаче не ѝ беше до учтивости. Пренебрегвайки неговите приветствия, тя премина в атака. С повдигащи се от негодувание гърди, с хвърлящи мълни очи тя се наведе над леглото и с пронизителен и ясен глас, за да я чуе поне половината село, му занарежда какво мисли за него. Дожаля ми за бедния човечец. Прикован в собственото си легло и пред очите на цялото село, той бе принуден да лежи, докато Паула, увиснала над него като огромна лавина от кафява плът, изливаше отгоре му презрение, насмешки, оскърбления и закани в такъв плиснал се безмилостно поток, че той просто не можеше да вземе думата. Жълтоватото му лице почервения от гняв, после побеля, а когато Паула премина към описание на по-интимните подробности от неговите любовни похождения, прие зеленикав оттенък. Обитателите на съседните къщи стояха скупчени пред вратите на своите домове, наблюдаваха небивалото зрелище и подвикваха окуражително на Паула. Началникът на полицията явно не се ползваше с особени симпатии в селището. В края на краищата бедният човек не издържа, отхвърли завивките, скочи от леглото и за най-голямо удоволствие на събралите се селяни побягна към полицейското управление, облечен само по долна фланелка и гащета на райета. Задъхана и тържествуваща, Паула седна да си почине върху опразненото легло, а след това пое обратно към къщи с нас, като по пътя се спираше пред разни къщи да приеме поздравленията на своите почитатели.

Тази история завърши още същата вечер. Един от полицаите се появи явно смутен в нашата къща, стиснал в една ръка вярната си пушка, а в другата голям и недобре подреден букет от лилии. Той обясни, че началникът на полицията изпраща този букет на сеньората и Джеки го прие с подobaващата за случая благодарност. След този случай, когато и да срещнем разхождащия се важно из селото началник на полицията, той заставаше мирно, козируваше енергично, снемаше фуражка и любезно ни се усмихваше. До края обаче, той така и не провери нашите документи.

[1] Отровно, много отровно, сеньора! — Бел.прев. ↑

[2] Джон Тенъл (1820–1914) — знаменит английски художник. — Бел.прев. ↑

[3] Игра на думи: английската дума „budget“ означава бюджет, кесия и др. — Бел.прев. ↑

[4] Благодаря, сеньор, благодаря (исп.). — Бел.прев. ↑

[5] Нецивилизовано, диво. — Бел.прев. ↑

СТРАХОТНИ ЖАБИ И ГЪМЖИЛО ОТ ПТИЦИ

След двуседмично пребиваване в Чако нашата колекция нарасна дотолкова, че посвещавахме цялото си време на животните. Нашият работен ден започваше още преди изгрев-слънце, когато Паула ни поднасяше чай в спалнята. В името на справедливостта трябва да кажа, че се надигаме толкова рано не поради любов към ранното ставане, а чисто и просто защото се оказа по-лесно да свършим по-тежката работа, преди слънцето да се е издигнало твърде високо и да е станало много горещо.

Преди всичко се заемахме с почистването на клетките — дълга, еднообразна и мръсна работа, която ни отнемаше обикновено по два часа. Продължителността на почистването на клетката зависеше изключително от нейния обитател. При войнствено настроеното животно, човек трябваше да внимава повече да не го ухапят или клъвнат. При игривото също губеше доста време, докато му внуши, че почистването на клетката не е измислена само за него игра. Повечето от животните свикват много бързо с тази еднообразна дейност. Те чакат търпеливо в ъгъла на клетката, докато се почисти едната половина, после преминават в чистата половина и чакат да се изчисти измърсената. След почистването на всички клетки и застилането им със сухи листа или дървени трици, ние се заемахме с приготвянето на храната. Преди всичко обелвахме и нарязвахме плодовете. На пръв поглед това изглежда твърде просто и действително щеше да е така, ако приготвяхме плодовете по един и същ начин за всички животни. За съжаление не бе никак просто. Някои птици например обичат бананите нарязани надълго, набучени на кукички и окачени на телената мрежа на клетките им; други предпочитат бананите нарязани на малки парченца. Трети не се докосват до мангото, ако не е смесено с хляб и мляко във вид на кашичка, четвърти изискват непременно (преди да сложат каквото и да е в уста) да хапнат филийка презряло пау-пау заедно със семенцата. Махнете ли семенцата, птиците се отказват от

него, макар в действителност да не ги изядат, а само да ги измъкват от мекия оранжев плод и да ги разпръскват из клетката. И така приготвянето на плодовете е дълъг процес, изискващ добро познаване на вкусовете и предпочитанията на животните.

След плодовете другата голяма работа бе приготвянето на месото. Ежедневно използвахме около седем килограма месо, своеобразна гигантска мешана скара, състояща се от сърца, дроб, мозък и отделни късове месо, които трябваше да нарязваме или смиламе по съответния начин. Да пригответе седем килограма месо при температура повече от 38° С на сянка не е шега работа. За да си спестим труда, купих от Асунсион огромна машинка за мелене на месо. В основата ѝ стоеше внушителен надпис: „Primerο classe“^[1]. Въпреки това прибързано самохвалство тромавият механизъм се превърна в същинска напаст за нас. При най-слабия удар от нея изпадаха всевъзможни части, колкото и малки късчета месо да пускахме в нейната паст, те винаги заяждаха, а това налагаше разглобяването на целия механизъм. Дори когато работеше нормално, машинката се тресеше и стенеше, а от време на време издаваше остро и пронизително скърцане, което можеше да стресне и най-хладнокръвния човек.

След приготвянето на месото следваше измиването на съдовете, от които животните се хранеха и пиеха вода. Жестоко се лъжат онези, които смятат, че като се заемат със залавянето на диви животни, се избавят от подобни домакински задължения. Към края на нашето пътешествие ние разполагахме с около петдесет клетки, като във всяка от тях имаше поне по два съда, а в други по три или четири. Всяка съдинка се изтъркваше и измиваше старателно преди употреба. В тази тропическа горещина и най-малкото оставено в съда парченце храна бързо се разлага, заразява прясната храна и може да причини смъртта на животното.

Онзи, който никога не се е занимавал с лов на животни, може да си помисли, че сме си създавали много излишни грижи с това прекалено глезене на нашите животни. В отговор бих казал, че ако не ги глезите, няма да успеете да отведете живи със себе си ценните екземпляри. Във всяка колекция се срещат, разбира се, група по-флегматични животни, които се справят с всякакво приложено към тях

отношение, но на всяко подобно животно се падат примерно по двадесет други, към които отношението трябва да е тъкмо обратното.

Едва след приключването на еднообразната работа можехме да се заемем с по-необикновените, а в отделни случаи и с по-трудните ни задължения, като хранене на новородените животни с биберон, лекуване на болните, настаняване на новопристигналите. Подобна работа възникваше по всяко време на денонощието и в повечето случаи ни създаваше неприятности, преди още да сме я привършили. Повечето от животните са твърде уравновесени и не създават затруднения, след като привикнат веднъж към живота в лагера, но от време на време попадахме на отделни екземпляри, които се различаваха коренно и ни причиняваха допълнителни грижи. В много случаи това бяха животни, които по общоприетите норми на колекционирането на диви животни се отглеждат най-лесно в клетки.

В някои райони на Южна Америка се среща жаба, която е може би най-причудливата сред земноводните. Нарича се рогата жаба и тъй като жабите се отглеждат много лесно, аз си помислих, че и с рогатата жаба ще бъде така. Искаше ми се много да се снабдя с няколко такива жаби още докато се намирахме в Чако. Знаех, че се срещат из тези места и че местното им наименование е escuerzo, но с това така да се каже, се изчерпваха всичките ми познания за тях. Една от най-необикновените особености при ловенето на животни е тази, че когато най-силно желаете да уловите дадено често срещано животно, то като че потъва вдън земя в момента, когато попитате за него. Така се случи и с рогатата жаба. Показвах рисунки на всички, едва не подлудих Джеки и Рафаел, като ги вдигах от сън в два часа след полунощ да оглеждаме заедно блатата с надеждата да уловим някой екземпляр, но всичко се оказа напразно. Ако знаех предварително колко неприятности ще ми донесат рогатите жаби, нямаше да хабя толкова сили да се сдобия с тях.

Веднъж по обяд намерих на нашата веранда смачкана консервена кутия, запушена с листа, Паула не успя да ми обясни нищо повече от това, че вътре имало някакво си бичо, нещо съвсем очевидно за мен, и че било донесено от възрастен индианец. Аз измъкнах внимателно запушалката с пръчка и надникнах в ръждясалата консервена кутия. За свое най-голямо изумление зърнах грамадна рогата жаба, разположена спокойно върху гърбовете на две други по-малки.

— Какво има там? — заинтересува се Джеки, застанала заедно с Паула на безопасно разстояние.

— Рогати жаби... три красавици — отвърнах възторжено аз.

Аз преобърнах консервената кутия и преплелите се жаби се разпиляха върху пода на верандата. Паула подскочи и изчезна някъде в къщата. Скоро се показа разтреперана от страх на един от прозорците.

— Внимавайте, сеньор — проплака тя, — *es un bicho muy malo, senor, muy venenoso*^[2].

— Глупости — отвърнах аз. — *No es venenoso... no es yarara... es escuerzo, bicho muy lindo*^[3].

— Пресвета дево! — възкликна Паула и вдигна очи към небето, когато чу, че наричам рогатите жаби „чудесни животни“.

— Отровни ли са? — попита Джеки.

— Разбира се, че не са... просто изглеждат такива, там е работата.

По това време жабите се разделиха, а най-голямата ни наблюдаваше приклекнала със сърдит поглед. На големина достигаше колкото чинийка за чай и главата ѝ като че заемаше три четвърти от тялото. Имаше къси и набити крака, издут корем и две големи очи със златисти и сребристи нишки върху огромната си глава. Кожата над всяко око се повдигаше във формата на равнобедрен триъгълник и напомняше рогцата на малко козле. Невероятно широката уста като че разделяше тялото наполовина. Цялата жаба с направената ѝ като че от гума уста, рогцата на главата и мрачно отпуснатите ъгли на устните, съчетаваше изражението на жесток злодей и арогантен, охранен монарх. Общото злоещо впечатление се подсилваше още повече от бледожълтата, като цвета на горчица, окраска на тялото, покрито с ръждивочервени и сивкаво зелени петна, като че някой бездарен художник без абсолютно никакви познания по география се бе опитал да нарисува върху него картата на света.

Докато Паула призоваваше всички светци на помощ и убеждаваше Джеки, че само след половин час ще стане вдовица, аз се приведох напред да огледам по-добре нашата находка. Жабата пое моментално и конвулсивно въздух, с което изду два пъти повече тялото си, и след това започна да го изпуска в поредица пронизителни и възмутени квакания. В същото време тя приближаваше с малки подскоци към мен и отваряше и затваряше заплашително огромната си

уста. Това беше ефектно и страшно зрелище, тъй като вътрешната повърхност на устата ѝ беше оцветена жълто-розово.

Когато чу бойния вик на жабата, Паула зачупи отчаяно ръце и започна да се поклаща насам-натам на прозореца. Помислих си, че това е най-удобният момент да ѝ дам елементарен урок по естествена история, като същевременно издигна собствения си авторитет в нейните очи. Вдигнах жабата във въздуха и тя започна да рита ожесточено с крака и да диша като астматичка, после приближих прозореца със застаналата на него като огромна кукла Паула.

— Bueno, Paula, mira... no es venenoso... nada, nada^[4] казах аз на развален испански език.

Когато жабата разтвори огромната си уста, за да издаде своя наподобяващ звука на гайда крясък, пъхнах палеца си в нея. Жабата остана толкова учудена, че застина за миг с широко отворена уста, а аз се усмихнах бодро на Паула, намираща се вече на границата на припадъка.

— No es venenoso — повторих аз. — No es...

Точно в този миг жабата се отърси от изненадата и хлопна бързо уста. Изпитах чувството, че някой отрязва палеца ми до първата става с изключително изтъпена брадвичка. Едва не изревах от болка. Паула ме наблюдаваше с изхвъркнали от учудване очи и за първи път не издаде ни стон, ни звук. Аз се ухилих насила, като се надявах да приеме това за жизнерадостна усмивка, а в това време жабата се забавляваше, като притискаше с всички сили челюстите си на промеждутъци от половин секунда. Имах чувството, че съм поставил палеца си върху железопътни релси, по които се движи безкрайно дълъг товарен влак, снабден с допълнителни колела.

— Santa Maria! — възкликна Паула. — Que extraordinario... no tiene veneno, señor^[5]?

— No, nada de veneno^[6] — отвърнах хрипливо аз, без да свалям служебната усмивка от лицето си.

— Какво се е случило? — запита с любопитство Джеки.

— Махни, за Бога, това женище отгук. Проклетата жаба едва не отхапа палеца ми.

Джеки отвлече на бърза ръка вниманието на Паула с някакъв въпрос относно обяда и тя отплава към кухнята, като не преставаше от време на време да възкликва „extraordinario“^[7]. Когато се скри от

погледите ни, ние насочихме вниманието си към спасяване на останките от моя палец. Оказа се трудна задача. Независимо от необикновено силната захапка жабата имаше нежни челюсти и при всеки опит да разтворим устата ѝ с пръчка челюстите започваха да се огъват застрашително. В момента, в който издърпвахме пръчката, жабата отново притискаше победоносно палеца ми. Най-сетне, изпълнен с отчаяние, поставих ръка с жабата върху циментовия под, като се надявах, че ще поиска да избяга, но тя просто приклепна като кошмарен булдог с предизвикателен поглед в очи.

— Сигурно не ѝ харесва мястото — предположи услужливо Джеки.

— А какво според тебе трябва да направя? — запитах троснато аз. — Да отида с нея в блатото?

— Не, разбира се, но ако пъхнеш ръка в онзи хибискус, ще се опита да избяга и ще пусне палеца ти.

— Ако не избяга тук, не съм сигурен, че пълзенето из хибискуса ще помогне.

— Прави каквото знаеш. Надявам се, че няма да прекараш остатъка от живота си с жаба на пръста!

В края на краищата се убедих, че ако не искам да счупя челюстите на жабата с принудително отваряне, трябваше да изпробвам варианта с хибискуса, ето защо се пъхнах в сянката на храста и пъхнах ръка в най-големия гъсталак. Жабата отскочи незабавно назад като изплю с явно отвращение палеца ми. Отново я хванах и без особени усилия я върнах обратно в тенекиената кутия, без да обръщам внимание на нейните колебливи протести. От челюстите на жабата имах червен кръг върху палеца и след около час под нокътя се образува неприятна синина. Цели три дни не можех да си служа с пръста, а синината остана цял месец.

Това беше последният ми опит да покажа на жителите на Чако безобидността на рогатата жаба.

Тъй като Чако е истински рай за птиците, те естествено наброяваха повече от половината от всички животни в нашата сбирка. Най-едриите наши птици бяха бразилските кариами. Големите им като на кокошки тела стояха върху високи и силни крака, имаха дълги вратове и топчести глави. Клюновете им бяха леко закривени, а очите — големи и бледо сребристи, поради което приличаха на ястреби.

Вратовете и гърбовете им бяха покрити с нежна сиво-кафява перушина, преминаваща отдолу в кремава. Върху главите им, точно над ноздрите, стърчаха странни качулки от пера. Когато птиците се разхождаха с надменен вид, огънали леко вратове и отхвърлили назад глави, те ми приличаха много на високомерни камили с пера. Двете наши птици бяха съвършено питомни и ние всеки ден ги оставяхме да скитат свободно из лагера.

Когато сутрин ги пускахме от клетките, първата им работа беше да обиколят и огледат целия лагер. Известно време те крачеха бавно и величествено на дългите си крака, после застиваха внезапно на един крак, като другия държаха вдигнат във въздуха. По лицата им се появяваше израз на аристократично негодувание и те поклащаха възмутено качулки. След малко отново оживяваха, издигнатият във въздуха крак се спускаше върху земята, разтъркването с отмерени крачки продължаваше. След като изминеха няколко метра, те повтаряха всичко отначало. Следвайки поведението им, човек можеше да си ги представи като две разхождащи се из парка овдовели херцогини, освирквани от пийнал войник.

От време на време „херцогините“ изоставяха надменните си пози и се отдаваха на необуздани и чудновати танци. Някоя от тях откриваше клонка или туфа трева, вдигаше я с клюн, втурваше се с големи танцови стъпки към приятелката си и хвърляше своя дар на земята. Около минута двете сезираха съсредоточено в него, а след това започваха да правят пируети около него на дългите си тромави крака, покланяха се учтиво една на друга, пляскаха крила, от време на време повдигаха развеселени клонката или тревната туфа и я подхвърляха във въздуха. Танцът завършваше така неочаквано, както и започваше; те застиваха на едно място, вглеждаха се една в друга с някаква безмълвна ярост и се разделяха, всяка тръгнала в различна посока.

Кариамите изпитваха истинска страст към пироните и (подобно на Анастасий — касапина, нашия бивш дърводелец) бяха твърдо убедени, че са живи същества. Те измъкваха внимателно по някой пирон от кутията и го удряха о земята дотогава, докато него „убиваха“. След това го пускаха и хващаха нов. За кратко време опустошаваха цялата кутия и се изправяха гордо сред море от „мъртви пирони“. За щастие не правеха никога опити да ги гълтат, но това им забавление ми лазеше по нервите, защото всеки път, когато исках да скова нещо, губех доста време в ровене из прахта, докато събера „умъртвени“ пирони, разхвърляни сутринта из целия лагер от кариамите.

Освен кариамите, птицата, която като че ни забавляваше най-много, беше един дърдавец: малка блатна птичка с пронизващи яркочервени очи, дълга остра човка и необикновено големи крака. Тази птица имаше честта да бъде единственият екземпляр, заловен собствено ръчно от Паула по време на нашия престой в Чако и, излишно е да го подчертаваме, най-учудена от всички остана самата Паула. Ето как се случи всичко това.

Една сутрин Джеки се събуди с повишена температура и побиване на тръпки, свидетелстващи за слаба треска. Накарах я да остане на легло. След като закусихме, съобщих на бърза ръка на Паула,

че сеньората е болна на легло и излязох да се заема с обичайната си работа около животните. Когато се върнах за обяд, видях, че леглото на Джеки е поставено на верандата и тя продължава да лежи в него, а от къщата се разнасяше невъобразима какофония, сред която като параходна сирена се извисяваше гласът на Паула.

— Какво се е случило? — попитах жена си.

— Слава Богу, че се върна — отговори уморено тя. — Прекарах извънредно весела сутрин. Първите два часа Паула стъпваше на пръсти и ми предлагаше чай от отвратителни билки с желе, но когато разбра, че не искам нищо друго, освен да ме остави да спя, тя престана да се занимава с мене и се зае да почиства къщата. Очевидно веднъж седмично разтребва къщата и точно днес е този ден.

Около нас се разнасяше такъв шум, като че около къщата галопираше в кръг отряд казаци, следвани с диви крясъци по петите от червенокожи индианци. Разнесе се трясък, звън от разбити стъкла и в рамката на един прозорец се показа дръжка на метла.

— Какво, по дяволите, става в тази къща? — попитах отново аз.

— Сега ще ти разкажа всичко — отвърна Джеки. — Тъкмо се унасях в сън, влезе Паула и каза, че иска да почисти спалнята. Отговорих ѝ, че не искам да ставам и че ще бъде по-добре, ако остави тази работа за следващата седмица. Това просто я скандализира; тя изскочи от стаята и повика със силен глас своите момичета. Появиха се десетина и преди да разбере какво става, те грабнаха леглото заедно с мен и го пренесоха тук. После всички се запретнаха заедно да почистват спалнята.

От къщата се разнесе нов трясък, последван от пронизителни крясъци и топуркане на боси крака.

— Така ли разтребват стаята? Изглежда, прилагат някакъв нов начин за почистване.

— Не, не, те вече я почистиха. Искаха дори да ме пренесат обратно, когато Паула издаде един от своите крясъци, който едва не ми проби мозъка и събщи, че виждала в градината някакво бичо. Аз не виждах нищо, но девойчетата също като че го забелязаха. Преди да успея да ги попитам какво е това бичо, те се втурнаха към единия край на градината и под непосредственото ръководство на Паула започнаха да се пъхат из храсталациите. Животинчето си плю на петите, не зная защо се стрелна право през вратата и влезе в къщата... Всички го

последваха вкупом и продължават в момента да го гонят от стая в стая. Господ знае какво са изпочупили вътре. От половин час не са престанали да беснеят. Виках им, виках им, гласът ми пресипна от викане, но не искат да отговарят. Чудно как от този шум животинчето все още не е умряло от разрив на сърцето.

— Във всеки случай едно е ясно. Това бичо е безопасно, в противен случай едва ли биха се втурнали да го преследват. Отивам да видя какво става.

Аз надникнах внимателно през входната врата. Във всекидневната цареше същински хаос от преобърнати столове и изпочупени чинии. Приглушената врява и грохот показваха, че ловът е приключил във втората спалня. Открехнах вратата и плисналият отвътре шум едва не ме оглуши. Разтворих по-широко вратата, пъхнах глава и се огледах. В този миг, неизвестно откъде, отгоре падна една дръжка за метла и едва не се стовари върху главата ми. Отскочих назад и притворих вратата.

— Хей, Паула, *que pasa*^[8]? — извиках аз през отвора. В миг се възцари тишина, после вратата широко се разтвори и на прага застана Паула, потрепвайки като наполовина издут баражен балон.

— *Senor* — заяви тържествено тя и посочи леглото с тлъстия си показалец, — *un bicho, senior, un pajara muy lindo*^[9]!

Влязох в стаята и затворих вратата след себе си. Заобиколени от изпочупени вещи, момичетата на Паула ме погледнаха с блеснали от задоволство погледи. Те бяха с разчорлени коси и дишаха тежко, а една от тях бе разкъсала по време на лова роклята си отпред и сега малка част от прелестите ѝ ставаха достъпни за погледа. Това не я смущаваше ни най-малко и аз забелязах, че диша най-тежко от всички останали. От благоуханията на единадесет различни парфюма се завъртя и моята глава, но аз пристъпих към леглото, коленичих и надникнах под него. Докато разглеждах бичо, Паула и девойчетата се струпяха около мене, притискаха се, хихикаха и излъчваха задушливи аромати. Под кревата, покрит с перушина и прахоляк, стоеше задъхан, раздражен, но все още крайно войнствено настроен, един дърдавец. Следващите пет минути се изпълниха с големи вълнения. Паула и девойчетата отидоха да подгонят птицата от другата страна на леглото, а аз се пъхнах с пешкир в ръката под него и се опитах да я сграбча. Първият опит се оказа несполучлив, защото тъкмо щях да хвърля

пешкира върху птицата и открих, че Паула, без да иска, го е застъпила от другия край. И вторият ми опит се оказа несполучлив, тъй като една от обхванатите от силно вълнение девойки ме настъпи здравата по ръката. На третия път обаче ми провървя и аз изпълзах изпод кревата с дърдавеца, който, макар и увит в пешкира, кряскаше с цяло гърло. Аз отидох да го покажа на Джеки, а Паула строи моментално момичетата да оправят хаоса, причинен от преследването на дърдавеца.

— Нима заради това жалко същество се вдигна цялата тази врява? — възкликна Джеки и погледна недоволно изпоцапаната с прахоляк глава на дърдавеца, щръкнала от омотания около тялото му пешкир.

— Точно така. Десет души го гонеха и пак не успяха да го хванат. Страшно забавно, нали?

— Според мене не трябваше да го залавяте — каза Джеки. — Изглежда ми ужасно скучна птица.

Джеки не бе права. Независимо от своя изключително раздражителен и избухлив характер, дърдавецът се оказа птица с ярко изразена индивидуалност и за кратко време стана една от любимките ни в лагера.

Скоро установихме, че дърдавецът се придвижва почти по същия необикновен и смешен начин като кариамите. Той спираше на едно място, навеждаше ниско глава и като че подобно на късоглед и дългурест учител надничаше през отвора на ключалката с надеждата да спипа най-сетне на местопрестъплението своя немирнен клас. След това удовлетворен от видяното той се изправяше, разтърсваше три-четири пъти късата си заострена опашка и поемаше със ситни крачки към следващата въображаема ключалка. Този навик да тресе непрестанно опашка му спечели подходящото, но неприятно име Тръсниопашко. Той използваше без ни най-малко колебание своята наподобяваща копие човка и се нахвърляше яростно върху ръката на всеки, който почистваше неговата клетка. Това задължение се превърна в кръвопролитие и тежко изпитание. Спомням си, че в деня на неговото залавяне поставих в клетката му голяма тенекиена кутия от цигари, напълнена с вода. В момента, в който тенекиената кутия се оказа в клетката, Тръсниопашко подскочи напред и я удари с човка. За наше най-голямо изумление човката премина през тенекията като игла през плат. Той започна да танцува из клетката с тенекиената кутия на

човката и мина доста време, преди да успее да го уловя и да я сваля. Ние държахме Тръсниопашко в клетка с дървена решетка. През цялото време той надничаше през нея, изпълнен с надежда, и сегиз-тогиз издаваше едно стържещо „арррк“, изпълнено със заплашителни нотки в гласа.

В клетката на Тръсниопашко живееше и една от любимите птици на Джеки, която за най-голяма нейна досада аз кръстих Дракула още на първия ден след нейното пристигане. Това бе голям колкото гълъб ибис с голо лице, набити крака с телесен цвят и дълъг закривен клюн със същия цвят. Траурно черна перушина покриваше цялото му тяло, с изключение на мястото около очите и основата на клюна, където се виждаше гола бледожълта кожа. От това голо място надничаха две малки, кръгли и печални очи. Дракула беше много изтънчена по отношение на храната и не близваше поднасяното ѝ месо, ако не е накълцано на микроскопични парченца и накиснато във вода. Ако към тази смес се прибавяше малко суров мозък, тя изпаднаше във възторг, потапяше клюн в храната, потракваше с него и издаваше тихи и доволни писукания. Дракула беше благородна и мила птица, но в злорадството, с което поемаше кървавата смес от мозък и месо, прозираше нещо зловещо, също като развеселен върколак, току-що открил пресен гроб.

Друга обожаваша мозъка птица беше черноликият ибис, когото накратко наричахме Чли. Той живя известно време, като се прехранваше само с месо. Веднъж реших да му устроя гощавка и примесих в месото малко мозък. Чли не би могъл да има възможността да опита този деликатес по време на своя свободен живот, но се нахвърли върху него така, като че бе любимата му храна. За съжаление той реши веднага, че месото е твърде груба и неподходяща за него храна и при всяко хранене настояваше гласовито за мозък. Докато, както казах, Дракула бе изтънчена по отношение на храната, Чли не спазваше никакво благоприличие. Той предпочиташе да застане колкото се може по-близо до съда за хранене (за предпочитане дори в самия съд) и да наплеска не само себе си, но и цялата клетка с парченца мозък подобно на развеселен участник в карнавал, който разпръсква щедро конфети и крещи силно и победоносно: „аррр-онк“ с препълнен клюн.

Веднъж седмично Тръсниопашко, Дракула и Чли имаха рибен ден, за да не отвикнат от обикновената за тях храна. Организирането на този ден се оказа трудна работа, защото на никого в Чако и през ума дори не минаваше да се залавя с ядене на риба, ето защо тя не се намираше дори на местния пазар. Рано сутрин ние се отправяхме към реката, въоръжени с дълги и дебели върви и страшни на вид въдици, пригодени като че за ловене на акули. На половин миля под селото се намираше стар пристан, отдавна вече неизползван от никого. Проядените му от червеи греди гъмжаха от паяци и разни други насекоми и почти се губеха от погледа, загърнати от лъскавите листа на различни пълзящи растения, украсени с розови цветове с формата на фунийки. Пристъпвайки внимателно от греда на греда, за да не изплашим огромните обагрени в електрик оси, които строяха гнезда из тези места, ние се добирахме до останките на малкия надвиснал над тъмните води пристан, чиито разклатени колове се украсяваха от листа на водни лилии. Ние присядахме на края, слагахме стръв на въдиците и ги хвърляхме в тъмните води. Това едва ли можеше да се нарече риболов, тъй като реката кипваше от пирани и за кратко време към окървавеното късче месо за примамка се устремяваше истинска въртележка от риби, които се боричкаха помежду си коя да се хване по-напред на въдицата. Това в никакъв случай не би могло да се нарече спорт, защото не съществуваше абсолютно никакво съмнение по отношение на крайния резултат. Тези риболовни излети ни даваха възможност да поседим на края на пристана и да се любуваме на великолепните извивки на потеклата на запад река. Залезите бяха толкова величествени, че дори облаците комари около нас не можеха да помрачат удоволствието, което изпитвахме.

След два месеца Рафаел ни остави сами в Чако и се завърна в Буенос Айрес. Нощта преди неговото отпътуване отидохме отново за риба и бяхме възнаградени с един от най-импозантните и най-впечатляващите залези, които съм виждал някога през живота си.

Някъде на север из необятните бразилски гори бяха валяли дъждове и придошлата река течеше сега по-бързо. Бледосиньото, гладко и безоблачно небе сияеше като из лъскан тюркоаз. С постепенното спускане към хоризонта слънчевият диск от златист се превръщаше в тъмен, почти виненочервен; непрогледните води на реката започнаха да наподобяват размотан между бреговете топ

шанжанена коприна. Слънцето докосна хоризонта и като че застина на мястото си; върху безкрайното и чисто небе се появиха изневиделица три малки облачета, същински сапунени мехурчета с кървавочервени контури. Облачетата се подредиха едно до друго с изящна точност и слънцето се скри дискретно зад тях. След това откъм завоя на реката се появиха първите плаващи островчета. Течението носеше тези островчета от по-високите места и те се състояха от водни лилии, поветици и треволяк, увити около разкиснати от водата стволоче на дърветата от необятните гори. Слънцето залезе и в краткия сумрак реката стана сребристая. Край нас беззвучно и стремително преминаваха стотици малки островчета, изпълнени с желание да пристигнат час по-скоро до морето. Едни от тях достигаха на големина колкото обикновени шапки, други представляваха здраво оплетени рогозки с размери на цяла стая. Всяко едно носеше свой собствен товар от семена, фиданки, луковици, пиявици, жаби, змии и охлюви. Ние наблюдавахме този необикновен парад, докато се стъмни дотолкова, че престанахме да различаваме каквото и да било. Досещахме се за продължаващото движение на огромната флота от островчета само по мекото шумолене на листата и тревите, когато се удряха в подпорките на пристана. Скоро след това, изпохапани от комарите и с вкочанени тела, ние се отправихме мълчаливо обратно към селото. Безкрайният низ от тревисти островчета не стихна през цялата нощ, но на следната сутрин реката отново стана гладка и чиста като огледало.

[1] Първо качество (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Това е много опасно животно, сеньор, много отровно (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Не е отровно... не е яра... това е рогата жаба, чудесно животно (исп.). — Бел.прев. ↑

[4] Погледни, Паула... съвсем не е отровна (исп.). — Бел.прев. ↑

[5] Пресвета дево! Колко необикновено, не е ли отровна, сеньор? (исп.). — Бел.прев. ↑

[6] Никак не е отровна (исп.). — Бел.прев. ↑

[7] Удивително (исп.). — Бел.прев. ↑

[8] Какво се е случило? — Бел.прев. ↑

[9] Едно животно, сеньор, една много красива птица (исп.). —
Бел.прев. ↑

ПТИЦАТА С ЧЕТИРИТЕ ОЧИ И АНАКОНДАТА

Една сутрин нашата колекция се попълни с нова животинка, която оповести с крясъци своето пристигане още на половин миля от лагера. Видях как един индианец потичваше бързо към нас. С едната си ръка едва успяваше да придържа огромната сламена шапка върху главата си, а с другата носеше разнебитена кошница и се мъчеше да попречи на някаква животинка да изскочи от нея. Животинката изразяваше недоволството си от това, че я държат затворена и издаваше силни проточени звуци, също като че някой се мъчеше да изпълни сложна фуга от Бах на стара автомобилна тромба. Индианецът се втурна към мен, постави кошницата в краката ми, отстъпи малко назад, свали шапка и върху лицето му се разля широка усмивка.

— Buenos días, señor — поздрави той, — es un bicho, señor, un pajarito muy lindo^[1].

Чудех се каква ли ще е тази птица, която може да издава такива сложни, органоподобни звуци. Поставената на земята кошница се разклати и яростните крясъци се разнесоха отново. Погледнах надолу и срещнах студения като на риба поглед на светложълти очи, надничачи между отворите на плетения капак. Приведох се напред и повдигнах мъничко капака, за да разгледам по-добре обитателя на кошницата. Видях само купчина светлокафява перушина, когато от отвора се показа дълъг, зелен, наподобяващ кама клюн, заби се около два сантиметра в месестата част на палеца ми и моментално се скри отново в кошницата. Привлечена от моите вопли и последвалия поток от ругателства, на сцената се появи Джеки и запита преспокойно какво ме е ухапало този път.

— Воден бик — отвърнах неопределено аз и засмуках наранения си палец.

— Ти си ядосан, мили, кажи ми какво те ухапа?

— Ухапа ме воден бик — обясних аз.

Джеки ме погледна изумена.

— Подиграваш ли ми се? — попита най-сетне тя.

— Ни най-малко, казах ти вече, че ме ухапа хей тази проклета птица... по-точно не ме ухапа, ами ме клъвна... Това е тигров воден бик.

— А не е ли случайно ягуаров воден бик? — попита мило тя.

— Сега не е време за глупави шеги — смъмрих я свирепо аз, — по-добре ми помогни да я извадим от кошницата... Искам да я разгледам.

Джеки приклепна и повдигна капака на кошницата. Зеленият клюн отново се показа отвътре, но този път го очаквах и успях да го сграбча майсторски между показалеца и палеца си. Птицата запротестира приглушено, зарита и започна да се бори ожесточено в кошницата, но аз пъхнах вътре свободната си ръка, сграбчих я здраво за крилата и я измъкнах навън.

Не зная какво очакваше Джеки, но тя просто ахна при вида на птицата, защото без съмнение тигровият воден бик е една от най-красивите блатни птици. Представете си малка, леко попрегърбена чапла със сивкаво зелени крака и клюн, покрита изцяло със светлозелена перушина, изпъстрена с чудесни оранжеви и черни петна и резки, наподобяващи кожа на тигър; пламнала цялата като малък жив огън.

— Нали е прекрасна! — възкликна Джеки. — Каква разкошна окраска!

— Хвани я за малко за краката. Искам да прегледам крилото. Увиснало е някак особено.

Докато Джеки държеше птицата за зелените крака, аз прекарах ръка по долната част на лявото крило и някъде по средата му открих подутина на мускулатурата, която обикновено е доказателство за счупване. Опипах подутината с пръсти и раздвижих лекокрилото. Костта действително се оказа счупена, но за мое облекчение счупването беше чисто, тоест, без да има смесване на малки счупени костици.

— Има ли му нещо на крилото? — попита Джеки.

— Да, счупването е доста нависоко. Добре поне, че е чисто.

— Колко жалко! Такава очарователна птица! Не може ли някак си да ѝ помогнем?

— Може да опитаме да я излекуваме. Сама обаче знаеш как тези глупави птици се отнасят към превръзките.

— Все пак струва ми се, че си заслужава.

— Добре. Иди да донесеш пари, а аз ще се помъча да се разбере с този човек.

Джеки влезе в къщата, а аз започнах бавно и заплетено да обяснявам на индианеца, че крилото на птицата е счупено. Той опипа мястото и се съгласи с мен, после поклати опечалено глава. Обясних му, освен това, че ще му заплатя половината цена, като останалата половина ще получи, ако птицата остане жива след една седмица. Това сложно обяснение изчерпа всичките ми оскъдни знания по испански език. Когато се мъча да говоря някой чужд език, активното използване на ръцете винаги ми е било от полза, защото един жест може да изрази много повече от оскъдния ми речник. Сега притисках разярения воден бик до гърдите си и не можех да се възползвам от тази възможност, защото с едната ръка придържах птицата през тялото, а с другата притисках клюна ѝ. В резултат на всичко това се наложи да повтарям едно и също нещо по два, три пъти, за да може индианецът да ме разбере. Най-сетне той схвана онова, което исках да му кажа, и закима енергично с глава, двамата се усмигнахме един на друг, поклонихме се леко и замърморихме: „Gracias, gracias“^[2]. Внезапно на индианеца му дойде на ум да попита колко ще му платя. Този проклет въпрос причини моята гибел. Без дори да се замислям, аз пуснах клюна на птицата и повдигнах ръка да му покажа с пръсти необходимото число. Птицата тъкмо това очакваше и постъпи така, както постъпват всички членове на нейното семейство по време на нападение. Тя повдигна глава, прицели се в очите ми и ми нанесе смъртоносен удар. По една чиста случайност успях да дръпна навреме глава и клюнът пропусна очите ми. Въпреки всичко дръпнах се недостатъчно, клюнът се заби в лявата ми ноздра и върхът му потъна някъде до синусите.

Онзи, който никога не е бил кълван по носа от тигров воден бик, едва ли може да си представи причинената от този удар болка, нито пък неговата сила. Стори ми се, че по лицето ме е ритнал кон, залитнах назад, заслепен от болка и зашеметен от силата на удара. Все пак успях да задържа достатъчно назад главата, за да избегна втори удар на клюна. От носа ми бликна кръв като от фонтан и изпръска не само мен и водния бик, но и втурналия се да ми помогне индианец. Аз му

подадох птицата и влязох да потърся първа помощ в къщата. Джеки се зае бързо да мокри пешкири и вата с борова вода и ту ме гълчеше, ту ме съжаляваше.

— А какво щеше да стане, ако ти бе изкълвала окото? — попита тя и изтриваше засъхналата върху устните и бузите ми кръв.

— Страшно е дори да си помисля. Клюнът ѝ е дълъг поне петнадесетина сантиметра и ако ме бе ударил с такава сила по окото, навярно щеше да ми пробие и мозъка.

— Нека това ти послужи за урок и в бъдеще да бъдеш по-внимателен — заяви студено Джеки. — Ето, притисни ватата към носа си, защото продължава малко да кърви.

Излязох отново навън. Външният ми вид напомняше онези страшни афиши, които ратуват против вивисекцията на животните, и приключих сделката си с индианеца. След това поставих водния бик във временна клетка и тръгнах да събирам медицинските инструменти, необходими за операцията на крилото. Преди всичко направих две шини от меко бяло дърво и ги увих внимателно с вата и бинт. После приспособихме един голям сандък за операционна маса и подредихме върху нея бинтове, ножици и едно ножче за бръснене. След като направихме всички тези приготовления, аз си поставих специални дебели ръкавици и отидох за нашия пациент. Едва отворих вратичката на клетката и водният бик връхлетя отгоре ми, но аз го сграбчих за клюна и го измъкнах навън, без да обръщам внимание на силните му протестни крясъци. Омотахме краката му с бинтове, после направихме същото с клюна. След това го положихме върху масата, Джеки го хвана за краката и клюна, а аз се залових за работа. Първо остригах перата на крилото — това не само улесняваше поставянето на шината, но олекотяваше възможно най-много крилото. Когато крилото оголя като на оскубано пиле, аз пъхнах под него една от плоските шини така, че счупеното място да остане по средата. След това настъпи най-деликатната и най-трудната част от работата. Чрез напипване съединих двата края на счупената кост, след което внимателно ги огънах и издърпах, докато заеха нормалното си положение. Като ги придържах така с палец, аз поставих втората шина отгоре и притиснах здраво счупеното място между двете подплатени дъсчици. След това омотахме крилото с много дълъг бинт и го прикрепихме с превръзка към тялото, за да не увисне под тежестта на бинта и шините, в резултат

на което да се разместят краищата на счупената кост. След операцията нашият пациент бе отведен отново в клетката и получи цяла съдинка накълцано месо и прясна вода.

През останалата част от деня той се държа превъзходно, изяде всичката си храна, стоя на едно и също място и не направи никакви опити да се занимава с крилото си — с една дума, държа се така, като че бе роден в клетка. Повечето диви животни не могат да понасят бинтове, шини и разни други медицински съоръжения и веднага след поставянето, единственият им стремеж в живота става да ги свалят колкото се може по-бързо от себе си. В миналото изпитах не една или две неприятности както с птици, така и с бозайници по спорния въпрос за оказване на първа медицинска помощ, ето защо останах крайно учуден и доволен от това, че тигровият бик прие всичко спокойно и философски. Помислих си, че най-после съм открил птица, която разбира, че сме я превързали за нейно собствено добро. Оказа се, че малко съм поприбързал с моите изводи. На следващото утро, след като обходихме животните, Джеки надникна в клетката на водния бик и от гърдите ѝ се изтръгна отчаян стон.

— Ела бързо и погледни тази глупава птица! — извика тя.

— Какво е направила?

— Смъкнала е всички бинтове от себе си... Струва ми се, че ти се оказа снощи прекалено голям оптимист.

Тигровият бик стоеше мрачен в ъгъла на своята клетка и ни наблюдаваше саркастично с бронзовите си очи. Очевидно бе прекарал много дейно и успешно вечерта, защото бе свалил всичките бинтове откритото си. Не бе пресметнал само едно нещо: вътрешната повърхност на клюна му е леко назъбена подобно на резбарски лък и зъбците сочат гърлото. При улавяне на риба тези малки „зъби“ му помагат да задържа хлъзгавото ѝ тяло и да го насочи в нужното направление. Това е много удобно при улов на риба, но при размотаване на бинт този вид клюн създава големи неудобства, тъй като бинтът се закачва върху назъбената част. Водният бик стоеше пред нас с клюн, на който се бе закачил дълъг около четири метра бинт, увиснал по него като великолепна гирлянда. Той приличаше на изтощен и навъсен дядо Коледа с разрошена след половинчасово раздаване на подаръци брада. Ние прихнахме да се смеем, а той ни изгледа възмутено и изкряка глухо през бинтовете.

Наложи се да го измъкнем от клетката и в продължение на половин час да изваждаме с пинсети парченцата бинт от клюна му. За моя най-голяма изненада и удоволствие птицата не бе успяла да свали шините, тъй че костта на крилото продължаваше да стои в предишното си положение. Отново превързахме водния бик и неговия разкаян вид ме накара да си помисля, че е взел бележка от случилото се. Въпреки това на следното утро бинтовете отново бяха свалени и висяха на клюна му, поради което се наложи отново да заемем с цялата трудна работа по неговото превързване. Всичко се оказа напразно. Когато заставахме сутрин пред неговата клетка, пред очите ни се изпречваше маскираната с дълга и предълга бяла брада птица.

— До гуша ми дойде да превързвам тази проклета птица — заявих аз, когато почиствахме за осми път човката ѝ с Джеки.

— И на мене. Но какво друго можем да направим? Изхабихме толкова много бинт. Жалко, че не донесохме повече лейкопласт.

— А още по-добре лейкопластни превръзки... Те щяха да го измамат. Най-много ме безпокои това, че от цялата тази бъркотия крилото няма да може да се оправи. Допускам, че костите са се поразместили под шините, крилото ще зарасне накриво и ще заприлича на врата на крикет.

— Е, какво пък — отвърна философски Джеки — не ни остава нищо друго, освен да чакаме и да се надяваме. Не можем да направим нищо повече.

И така всяка сутрин в продължение на три безкрайни седмици ние размотавахме и отново превързвахме водния бик. Най-сетне настъпи дългоочакваният ден, в който костта трябваше да е вече зараснала, и ние свалихме за последен път бинта от клюна му. Аз грабнах ножицата и се заех да свалям шината.

— Интересно какво е станало! — каза Джеки.

— Крилото вероятно прилича на тирбушон — отвърнах мрачно аз.

Когато свалихме шините, видяхме, че крилото е идеално право. Просто не вярвах на очите си, счупеното място въобще не се забелязваше, ако не съществуваше слабо удебеляване на мястото на счупването. Само с опипване на костта с пръсти можех да определя точно къде е било счупено. Поради липсата на движение мускулите на крилото бяха отслабнали и крилото видимо висеше надолу, но след около седмица то отново заякна и се върна в нормалното си положение. Известно време крилото остана голо, но в края на краищата перата пораснаха и когато водният бик връхлиташе върху съда с храната с разтворен клюн и пърхащи крила, човек не можеше дори да допусне, че доскоро е бил със счупено крило. Ние се гордеехме много с птицата, и то не само поради това, че беше превъзходна реклама за нашите хирургични способности, а и защото представляваше чудесен пример за това, че си заслужава да се прояви упоритост и при най-безнадеждните случаи. Ние, разбира се, не получихме никаква благодарност от страна на птицата, освен ако свирепите нападения по време на храна можеха да се приемат за благодарност, но бяхме възнаградени по друг начин, защото водният бик стана косвена причина да срещнем птицата с четирите очи и анакондата.

Индианецът, който ни донесе водния бик, не се яви в уречения ден да получи втората половина от възнаграждението си и това ми се стори твърде странно. Десет дни по-късно той все пак се появи и се зарадва искрено, че сме помогнали на птицата. Причината за неговото закъснение се дължала на това, че се опитал да улови за нас чудовищно голяма змия „muu, muu grande“, както се изрази той, с

невероятно зъл характер. Този далечен прародител на влечугите живеел в някакво блато зад къщата и на два пъти през последните три месеца посещавал курника му и задигал по едно пиле. Индианецът преследвал всеки път змията до блатото, но тя успявала да се скрие. Предната нощ змията нападнала за трети път пилетата му, но сега знаел къде се е скрила да смели храната си. Не желае ли сеньорът, запита свенливо индианецът, да отидем и заловим заедно змията? Сеньорът отговори, че това ще му достави огромно удоволствие и индианецът обеща да се върне рано на следната утрин, за да ни заведе до леговището на змията.

Чувствах, че предстоящият лов, а се надявах и залавянето на анакондата (очевидно ставаше дума именно за такава змия), са чудесен сюжет за заснемане на филм, ето защо поръчах за следващата сутрин една волска каруца за Джеки и кинокамерата. Тези волски каруци са снабдени с огромни, над два метра в диаметър колела, което им дава възможност да преминават през блатата, където всички останали превозни средства затъват. Броят на воловете във впряга зависи от превозвания товар. Макар каруците да са бавни и пътуването неудобно, единствено с тях човек можеше да проникне сред блатата. И така на следното утро всички се отправихме на път: индианецът и аз на коне, а Джеки с каруцата, запрегната с два вола със замечтани погледи и стоически характери.

Целта на нашето пътуване се оказа много по-далечна, отколкото си мислех. Надявах се да се доберем до блатото, преди слънцето да се е издигнало високо над хоризонта, но към десет часа, когато се сгорещи, ние все още си проправяхме път през бодливите храсталаци. Скоростта на нашия малък керван се определяше изцяло от воловете. Те се придвижваха с отмерена и спокойна походка и макар конете да можеха да се движат два пъти по-бързо, ние се съобразявахме с тях и това ни забавяше твърде много. Пътувахме през суха и прашна местност и яздехме по принуда край каруцата. Яздехме ли отзад, ние се задушавахме от вдиганите от воловете облаци прах, и, обратното, яздехме ли отпред, тогава вдиганата от нашите коне прах обгръщаше каруцата. Целият пейзаж наоколо се оживяваше от плъпналите в утринния час по всички посоки жизнерадостни птици — присъща черта на птиците из целия свят. Ята от кукувици гуира се хранеха в ниската растителност край пътя, цвъркаха и се кикотеха. Те изчакваха

докато движещата се тежко кола ги приближеше на около два метра, излитаха и се понасяха като ято хартиени хвърчила, бърбореха възбудено и отново кацаха на двадесетина метра пред нас. Пет тукана подскочиха и побягнаха изплашени между клоните на няколко високи пияни дървета, от които висяха кичури испански мъх, заблестели като сребристите тънки струйки на фонтан. Проточили огромни блестящи клюнове, туканите ни оглеждаха изпитателно и издаваха тънки и пронизителни крясъци. Почти върху всеки дънер или друго възвишение имаше по едно малко бяло цвете — птица тирана с ослепително белия си нагръдник. От време на време те излитаха, започваха да се реят като снежинки из въздуха, улавяха ловко с човки насекоми във въздуха и отново се спускаха на старите си места, запърхали шумно с изящните си черни крила. На едно място пътят ни се пресече от кариама, тя застина за миг с вдигнат във въздуха крак, огледа ни с аристократично високомерие, после реши, че сме ѝ напълно безинтересни и забърза напред, като че закъсняваше за официален прием.

Не след дълго гората пооредя и навсякъде около нас заблестяха водни отражения. Ибиси, щъркели и чапли се разхождаха по двойки из пищната растителност с достойнството на монаси от някой манастир. В далечината пред нас зърнахме малка колиба — жилището на нашия индианец. Но за да достигнем до него, трябваше да пресечем малка равнина, която се оказа всъщност голямо няколко акра блато, цялото обрасло с трева. Ние нагазихме в него и след няколко крачки конете и воловете затънаха до корем във водата. Воловете се чувстваха по-добре из тези места поради късите си, набити и здрави крака, като преплетените подводни коренища не им пречеха ни най-малко. Те чисто и просто си проправяха пътя напред с онази скорост, с която се движеха и по прашния път, като прегазваха и тъпчеха попадналия под тях гъсталак. Конете обаче се препъваха непрестанно от увиващите се около краката им дълги корени на водните лилии. Ние достигнахме противоположната страна и конете се отърсиха с явно облекчение от увилите се около тях като паяжина растения, докато воловете излязоха на брега с крака, украсени с гирлянди от листа и коренища отводни лилии.

Когато достигнахме колибата, жената на индианеца настоя да си починем малко и да изпием неизменната чашка мате. След

изморителната езда в горещината ние поседяхме с удоволствие около десетина минути на сянка. На Джеки и на мен поднесоха матето в чаши, докато останалите го смучеха с тръбичка от едно гърненце. Малко момиченце подаваше тържествено гърненцето подред на всеки и той смукваше дълбоко от тръбичката. След малко, поотпочинали и поосвежени, ние благодарихме за гостоприемството на жената на нашия водач и тръгнахме на лов. Смятахме, че най-тежката част от пътуването е преминала, но жестоко се лъжехме, защото през следващия един час попаднахме в същински ад. Нашият път преминаваше през голямо благо, заобиколено от всички страни от гори, и ни най-слаб повей на вятъра не освежаваше убийствения зной на слънчевите лъчи. Благото беше дълбоко, водата достигаше до осите на каруцата и беше така гъсто обрасло с бурени и водни лилии, че дори воловете се придвижваха трудно напред. Това водно пространство по всяка вероятност беше гигантски развъдник на комари от всички видове и размери. Те излитаха в огромни количества и ни се струваше, че пред нас се спускат полупрозрачни завеси от блещукащи и пърхащи крила. Комарите връхлитаха отгоре ни с пронизително и радостно жужене, кацаха по целите ни тела и въпреки че едва не се давеха в рукналата пот, се държаха здраво и смучеха със свирепа настойчивост кръвта ни. Първите няколко минути ние ги мачкахме с яростно раздражение, след това изпаднахме в някакъв хипнотичен транс и ги оставихме да се насмучат до насита, защото убиехме ли стотина с един удар, тяхното място се заемаше от милиони други. След малко през трепкащата пелена от комари забелязах, че приближаваме островче, голямо около тридесетина квадратни метра, което се издигаше над равния килим от водни растения и вода. Обрасло с гъста и сенчеста горичка, то ми се стори прекрасно място за почивка.

На нашия водач вероятно му мина същата мисъл през главата, тъй като се извърна на седлото, отмахна с небрежно движение на ръка комарите от лицето си и посочи островчето.

— Senor, bueno, eh^[3]?

— Si, si, muy lindo^[4]! — съгласих се аз, обърнах коня и прецапах до следващата ни каруца, повлякла след себе си дълга опашка от изкоренени растения. Джеки седеше свита отзад, нахлупила огромна сламена шапка на глава и омотала няколко пъти здраво лицето си с шал.

— Не искаш ли да си починеш? — попитах я аз.

Изпод дълбините на шала ме стрелна едно мрачно око. След това Джеки разви шала и откри зачервеното си и подпухнало от ухапванията на комарите лице.

— Искам да си почина — отвърна горчиво тя. — Освен това искам студен душ, ледено питие и около четиристотин тона ДДТ, но дори не си и въобразявам, че мога да ги получа.

— Във всеки случай ще можеш да си починеш. Тук има малко островче, където бихме могли да поседнем.

— Къде е тази проклета змия?

— Не зная, но нашият водач е съвсем сигурен, че ще я открием.

— Радвам се, че поне той е сигурен в това.

Нашият керван се измъкна уморено от блатото и се пъкна в благословената сянка на дърветата. Докато Джеки и аз седяхме и се чешехме унило, двамата индианци се впуснаха в дълъг разговор. След това водачът приближи и обясни, че според неговите изчисления змията се намирала някъде наоколо, но очевидно се е придвижила подалече, отколкото предполагал. Предложи да го почакаме, докато отиде да огледа малко по-нататък местността. Веднага възприех идеята, почерпих го с цигара и той зацапа отново през блатото с ореол комари около главата и плещите. След като подремнахме и изпушихме по цигара, аз почувствах отново прилив на сили и започнах да се пъхам из бодливите храсталаци с надеждата да откроя някои влечуги. След малко ме сепна силният и измъчен вик на Джеки.

— Какво се е случило? — попитах аз.

— Ела бързо и я махни от мен — извика тя.

— Какво да махна? — попитах аз и закрачих бързо през храстите към Джеки.

Джеки седеше с навит крачол на панталона, с впита в крака огромна и подута от кръв пиявица, наподобяваща удължена смокиня.

— Боже Господи! — възкликнах аз. — Пиявица!

— Зная, че е пиявица... Махни я бързо!

— Прилича на конска пиявица — казах аз и приклекнах да я разгледам.

— Хич не искам да зная какъв е проклетият ѝ вид. Махай я! — избухна гневно Джеки. — Махни я от крака ми, знаеш, че не мога да ги понасям!

Запалих цигара, смукнах няколко пъти, за да, я разпаля добре, след това допрях върха ѝ до издутия заден край на пиявицата. Тя огъна отчаяно тяло, но се отлепи от крака на Джеки и тупна тежко на земята. Аз я настъпих с крак и я спухах като детско балонче, а от нея като от фонтан запръска алена кръв. Джеки изтръпна от отвращение.

— Погледни дали по мене няма и други пиявици.

Огледах я внимателно, но не открих нови пиявици по тялото ѝ.

— Не разбирам къде си я намерила — казах аз, по никого от нас няма пиявици.

— Не зная... може да е паднала от дърветата — отвърна Джеки и вдигна поглед към клоните, като че очакваше да види увиснали по тях гроздове пиявици, готови да се нахвърлят отгоре ни. Неочаквано Джеки замръзна на мястото си.

— Джери, погледни бързо, там горе!

Повдигнах глава и забелязах, че сцената с пиявицата е наблюдавал и друг обитател на островчето. По средата на ствола на дървото, под което седяхме, имаше малка хралупа, от тъмната вътрешност, на която ни наблюдаваше малко колкото монета от половин крона и покрито с пера личице с две огромни златисти очи. То ни оглеждаше изплашено в продължение на минута, после се скри в дупката си.

— Какво беше това? — попита Джеки.

— Това е бухал — пигмей. Тичай при коларя и донеси неговото мачете... само тичай, за Бога, по-бързо и по-тихо.

Докато Джеки се отдалечи внимателно, аз обиколих дървото да разбера дали няма някой друг изход, но не открих нищо. Когато Джеки се върна с мачете, аз отсякох набързо дълга и тънка пръчка и свалих ризата си.

— Какво, за Бога, си намислил да правиш?

— Трябва да запушим по някакъв начин дупката, докато се изкача по дървото — обясних аз и завързах ризата на топка на края на пръчката. После приближих внимателно дървото с тази импровизирана запушалка, повдигнах я нагоре и натиках бързо ризата в отвора на хралупата.

— Дръж така ризата, а аз ще се изкача горе — помолих аз и докато Джеки придържаше пръчката, покатерих се по дървото и увиснах несигурно на един чеп близо до украсеното от моята риза

място. Пъгнах внимателно ръка под ризата и бръкнах в хралупата. За щастие тя се оказа доста плитка. Заопипвах вътре и скоро почувствах върху пръстите си меки удари. Сграбчих бързо тялото на птицата, но то беше толкова дребно, че в първия момент се усъмних дали действително съм заловил търсената от мене птица. В следващия миг един малък закривен клон се впи болезнено в палеца ми и аз разбрах, че не съм сбъркал. Извадих ръка от хралупата с разрошената малка птичка, вперила възмутен поглед в мен между пръстите ми.

— Улових я! — извиках тържествено аз и в същия миг чепът, върху който бях стъпнал, се отчупи и аз тупнах на земята заедно с бухалчето. За щастие паднах по гръб, а ръката с птичката вдигнах високо във въздуха, така че за нея всичко мина благополучно. Джеки ми помогна да стана и аз ѝ показах моя улов.

— Та то е току-що излюпено, нали? — попита тя, загледана очаровано в бухалчето.

— Не, това е пигмей.

— Нима това е възрастна птица? — запита недоверчиво тя, устремила поглед в освирепялата и голяма колкото врабче птичка, която мигаше с очи и щракаше с клон като разгневен лилипут.

— Точно така, птицата е възрастна. Това са най-дребните бухали в света. Да вземем някое сандъче от каруцата и да го поставим в него.

Когато поставихме бухала в сандъчето с телена мрежа, той разпери крила и достигна точно единадесет сантиметра и седем милиметра. Той изписука тихо и хрипливо и започна да оправя разрошената си, перушина. Тъмношоколадовите гръб и глава бяха напръскани със сиви точки, а сивкаво кремавите гърди се разсичаха от черни резки. Каруцарят остана очарован не по-малко от нас от малката птичка и взе надълго и нашироко да ми разказва защо ги наричат четириоки бухали. Това наименование ме озадачи доста и тогава каруцарят чукна по дървената стена на сандъчето и бухалчето извърна глава по посока на шума. Върху задната част на главата се виждаха два сиви кръга, ярко очертани на фона на тъмно шоколадовата перушина и действително създаваха впечатление, че птицата има очи и на тила си.

Докато се любувахме на птицата, се появи и нашият водач. Целият мокър и облепен с комари, той ни съобщи възбудено, че открил змията. Намирала се на около половин миля напред, излегнала се

върху килим от водорасли на самата повърхност на водата, в края на блатото. Налагаше се да я изненадаме, тъй като от гората я отделяло твърде малко разстояние, а вмъкнела ли се в бодливите храсталаци, иди я търси. Тръгнахме начаса и когато по думите на водача приближихме змията, отправихме колата да заеме удобно наблюдателно място отдясно, а ние продължихме право напред. Тук към края на блатото водата беше съвсем плитка и не така обрасла сводни растения, но дъното бе неравно и конете през цялото време се препъваха. Разбрах, че ако змията се опиташе да избяга, нямаше да успее да я последвам с коня, тъй като препускането в подобно блато бе равносилно на самоубийство. Налагаше се да я преследвам евентуално пешком и сега за първи път ми мина през ума; ами ако змията действително се окаже толкова голяма, колкото я описваше нашият водач!

За съжаление змията първа ни забеляза. Водачът ни издаде внезапно остър вик и посочи напред с ръка. На около двадесетина метра пред нас между две огромни купчини водорасли зърнах V-образни вълнички във водата, насочени бързо към края на гората. Като се помолих набързо змията да се окаже не чак толкова голяма, за да мога сам да се справя с нея, аз хвърлих поводите на коня на водача, грабнах един чувал и скочих в топлата вода. Тичането във вода, достигаща до коленете, е изтощително при всички обстоятелства, но да се върши в разгара на тропическия ден представлява едно от онези безумства, на което е способен само ловецът на диви животни. Аз тичах с всички сили, потта се стичаше така обилно по лицето ми, че дори комарите нямаше как да кацнат по него, а стреловидният връх на вълничките междувременно приближаваше стремително брега. Намирах се на десетина метра, когато анакондата измъкна полираното си черно-жълто тяло от водата и запълзя към високата трева. Втурнах се с отчаяни усилия напред, но се препънах и цопнах по очи във водата. Когато се изправих на крака, от анакондата нямаше и помен. Проклинайки всичко на света, аз излязох на брега и закрачих през високата трева по посоката, в която изчезна змията, за да видя не бих ли могъл да тръгна по нейните следи. Не изминах и два метра, когато от един малък храст към мен се хвърли тъпа глава с отворена уста и ме накара да подскоча като ужилен. Под храста лежеше анакондата. Петната по навитото ѝ тяло се сливаха така сполучливо със

светлосянката, че аз просто не я забелязах. Наяла се до насита с пилета, преминаването на блатото вероятно се бе оказало трудно и за нея, както и за мен, ето защо след навлизането във високата трева тя бе решила да си почине. След като едва не я настъпих, тя се видя принудена да се сражава.

В почти всяка книга за Южна Америка на едно или друго място (а в някои книги и във всяка глава) читателят се натъква на анаконди. Те обикновено са дълги от тридесет до четиридесет — петдесет метра, независимо от факта, че най-голямата и официално измерена анаконда е дълга около десетина метра. Влечугото неизменно напада и в продължение на три-четири страници героят се гърчи в мощните му прегръдки, докато успява да я застреля с верния си револвер или пък някой от верните му индианци я пробожда с копие. С риск да бъде взет за шарлатанин или за необикновено скромен човек аз съм длъжен да опиша моята собствена схватка с анакондата.

Ще започна с това, че анакондата се нахвърли доста вяло върху мене. Тя въобще не се канеше да ми дава урок по борба на живот и смърт. Чисто и просто се хвърли напред с отворена уста, изпълнена със слабата надежда, че ще се изплаша и ще я оставя на спокойствие, за да може храносмилателните ѝ сокове да подновят своята дейност върху погълнатото пиле. След като направи този жест и защити създадената за нейния род слава за свирепост и войнственост, тя се сви на здрав възел под храста и остана да лежи там, като от време на време съскаше тихо и малко печално на самата себе си. Имах крайно голяма нужда от пръчка, но най-близката група храсти стоеше доста далеч от мене, а се страхувах да я изоставя. На няколко пъти размахвах чувала, изпълнен с надеждата, че анакондата ще го захапне и ще закачи зъбите си в него — метод, многократно и с голям успех използван от мене. Тя обаче пъкна глава под намотките на тялото си и засъска още по-силно. Реших, че някой трябва да ми помогне, като отвлече вниманието ѝ, затова се обърнах, замахвах като обезумял с ръка на нашия водач, застанал с конете в средата на блатото. Отначало не му се искаше да се доближи и само махна приветливо с ръка, но когато разбра, че ми стана неприятно, той бутна напред конете и зацапа през водата към мене. Обърнах се отново и едва успях да забележа отдалечаващата се опашка на яростната, внушаваща смъртен страх анаконда, която се пъкнаше

бързо в тревата. Нямахме друг изход. Пристъпих напред, сграбчих върха на опашката и я изтеглих отново на открито.

И сега съгласно правилата анакондата трябваше да увие моментално мускулестото си тяло около мен. В действителност тя се нави отново на кълбо и издаде тихо и жално съскане. Нахлузих бързо чувала върху главата ѝ и я сграбчих за врата. С това приключи всичко. До пристигането на водача анакондата лежеше спокойно, помръдваше от време на време опашка и тихо съскаше. Повече неприятности от змията ми създаде всъщност водачът, тъй като въобще нямаше желание да ми помогне, а твърде трудно е да спориш с някого, когато стискаш в ръце огромна змия. Най-сетне успях някак си да го убедя, че няма да допусна змията да му направи нищо лошо и тогава той взе един чувал и го отвори, а аз вдигнах змията и я натиках вътре.

— Успя ли да направиш хубави снимки? — попитах Джеки, когато се върнахме при каруцата.

— Струва ми се, че да — отвърна тя, — макар и да снимах през истинска мъгла от комари. Много ли те затрудни змията?

— Не, тя се държа къде-къде по-добре от нашия водач.

— Голяма ли е? През визъора ми се стори огромна. Помислих, че няма да можеш да се справиш с нея.

— Не е чак толкова голяма. Със средни размери е. Струва ми се да е около два метра и половина, но може да е и по-къса.

Каруцата и конете се придвижваха уморено през блатото. Върху листата на водните растения вече падаха розовите отблясъци на залязващото слънце. Небето над нас се изпълни с огромни ята черноглави папагалчета, обхванати от истерия, което като че им се случва винаги преди лягане. Те летяха насам-натам на големи и неподредени групи и издаваха силни и пронизителни крясъци, а в това време слънцето се спускаше в лимоненожълта мъглявина зад облаците. Върнахме се в къщи в осем часа, уморени и със сърбящи от изпохапалите ни комари тела. След като си взехме по един душ и похапнахме, отново се почувствахме хора. Бухалът — пигмей изяде четири тлъсти жаби, като се нахвърляше отгоре им с любопитни и възторжени слаби крясъци, подобни на меките цвъртения на новородено щурче. Анакондата смилаше унесено храната си и не възрази ни най-малко, когато я измерихме. Дължината ѝ беше точно два метра и седемдесет и три сантиметра.

[1] Добър ден, сеньор, донесъл съм животно, сеньор, една много красива птица (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Благодаря, благодаря (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Сеньор, хубаво, а (исп.). — Бел.прев. ↑

[4] Да, да, много хубаво (исп.). — Бел.прев. ↑

САРА ХЪГЪРСЕК

Наред с малките кресливи дългоопашати папагалчета най-шумни и най-нахални птици в нашата сбирка като че се оказаха двете качулати сойки. Те приличат на английската сойка, само че са по-дребни и по-важни от нея. С това приключва приликата им, защото качулатите сойки имат дълги като на свраки черно-бели опашки, тъмни кадифени гърбове и светли розово-жълти гърди. Оцветяването на главите им е необикновено. Преди всичко по челата им стърчи право нагоре черна, къса и наподобяваща плюш перушина, така че птиците изглеждат като току-що ниско остригани. Освен това перушината отзад на главата им е гладка, образува синкаво бледи петна и създава впечатление, че са с плешиви глави. Над блестящите и закачливи златисти очи са изписани гъсти „вежди“ от ярки светлосини пера. Това оцветяване придава на птиците учудено изражение.

Заклети „плюшкиновци“, сойките изповядваха девиза „от много глава не боли“. Всяка друга птица, получила повече накълцано месо, отколкото можеше да изяде, разхвърляше безразборно останките из клетката. Не така постъпваха обаче сойките. Всичко онова, което не бяха в състояние да погълнат, те събираха най-старателно до последна трохичка и го трупаха в съда за вода. Поради някаква известна само на тях причина те решиха, че съдът за вода е най-подходящото място за запазване на техните запаси от храна и ние с нищо не можехме да ги накараме да променят мнението си. Аз се опитах да им поставя два съда за вода, за да могат да складират в единия храната си, а от другия да пият вода.

Моята идея ги възхити, те разделиха незабавно храната и я поставиха в двата съда. Сойките се запасяваха и с фъстъци, които особено много обичаха. Тяхната клетка имаше няколко пукнатини и дупки, идеални места за запазване на фъстъци, с изключение на това, че те бяха много големи, за да се поберат там. Сойките обаче ги вземаха един по един с клюновете си, излитаха на пръчката за кацане, с необикновено остроумие ги затискаха с крака и с няколко силни

удара на клюна раздробяваха фъстъка. След това вземаха парчетата и се опитваха да ги поставят в дупките. Ако парчето фъстък се окажеше голямо, тогава цялата операция се повтаряше отново. Те постъпваха по същия начин и когато ги изяждаха, само че ако фъстъкът беше счупен, те събираха отделните парченца, поставяха ги внимателно за десетина минути в единия от съдовете за вода, за да поомекнат, и тогава полесно ги поглъщаха.

Една от най-приятните особености на сойките бе тяхното изключително бръцолевене, но винаги с приглушени гласове. Те стояха по цели часове на пръчката за кацане, гледаха се с учудено вдигнати вежди и водеха най-оживени разговори с всевъзможни крясъци, хриптения, трели, хихикания и джафкания и влагаха в тях удивително голямо разнообразие от чувства. Превъзходни подражатели, в продължение на няколко дни те включиха в своя репертоар лая на селските кучета, тържественото кудкудякане на снеслата кокошка, кукуригането на петлите, пронизителните крясъци на ракоядната миеща мечка Пух, та дори и металните удари на Юлий Цезар Центурион. След закуска сойките се отдаваха на сплетни и от клетката им се носеше такова разнообразие от звуци, като че в нея не се намират две сойки, а двадесет или тридесет различни вида птици. За краткото време, откакто ги притежавахме, те се научиха да подражават гласовете на почти всички животни от нашата сбирка и явно се гордееха много с това. С пристигането обаче на Сара Хъгърсек в лагера, към общия хор на животните се присъедини нов глас, който при цялото си старание сойките не успяваха да възпроизведат.

Един ден Паула влезе два пъти по-бързо във всекидневната, понесла подноса с обяда в кафявите си ръце. Като едва не ме заля с гореща супа, тя ме помоли да отида веднага в кухнята, тъй като някакъв индианец донесъл бичо, много голямо и неописуемо свирепо. Не, не знаела какво е това бичо, поставено било в чувал и затова не успяла да го види, но то така дърпало чувала, че се страхувала за живота си. Излязох и заварих един юноша — индианец. Приклеknал до вратата, той дъвчеше сламка и поглеждаше към малък чувал, който се въртеше непрестанно в кръг и от време на време издаваше сумтене. Единственият признак, който ми даваше възможност да се досетя за съдържанието на чувала, беше голям и закривен нокът, щръкнал на едно място от него, но дори и това не ми подсказваше нищо, тъй като

не можех така изведнъж да се досетя какво ще е това малко животинче, способно да се побере в чувал и в същото време достатъчно голямо, за да притежава такъв нокът. Погледнах юношата, той ми се усмихна широко и кимна с глава, при което дългата му права и черна като сажди коса се разлюля като че духната от вятъра.

— Buenos dias, señor^[1].

— Buenos dias. Tiene un bicho^[2]? — попитах аз и посочих разтанцувалия се чувал.

— Si, si, señor, un bicho muy lindo^[3] — отвърна той сериозно. Реших, че най-добре е да развържа чувала и да видя какво има вътре, но преди всичко ми се искаше да разбере що за животно е това. Нямах никакво желание да рискувам при наличието на такъв нокът.

— Es bravo^[4]? — попитах аз.

— No, no señor — отвърна индианецът и се усмихна — es manso, es chiquitito, muy manso^[5].

Познанията ми по испански се оказаха недостатъчни, за да му обясня, че младостта на животното не е гаранция за неговата смиреност. Някои от най-сериозните си белези съм получил от новородени животни, неспособни на пръв поглед да убият дори и хлебарка. С надеждата, че всичко ще мине благополучно и като си припомних къде съм оставил пеницилиновия крем, аз грабнах въртящия се в кръг чувал и го развързах. За миг всичко утихна, след това между гънките на чувала се показва дълга, огъната, с форма на ледена висулка муцунка и малки, изящни и пухкави ушички. Скрити в пепелявосива козина, към мене се стрелнаха две замъглени очички, наподобяващи две влажни зрънца от черно френско грозде. Последва нова пауза, след това на края на муцунката се разтвори малка, ясно очертана уста, от нея се показва дълъг около двадесетина сантиметра сивкаво-розов език и се изви грациозно във въздуха. Езикът се хлъзна обратно, устата се разтвори повече и се раздаде звук, който трудно се поддава на описание — нещо средно между лай на куче и хрипливо мучене на теле, с лек намек за вой на настинала параходна сирена в мъгливо време. Звукът бе толкова силен, че Джеки се показва изплашена на верандата. В този миг главата на животното се скри в чувала, остана да стърчи само върхът на муцунката. Джеки се намръщи.

— Какво, за Бога, е това? — попита тя.

— Това — отвърнах радостно аз — е върхът на зурличката на новороден гигантски мравояд.

— Той ли крещеше така страшно?

— Да, той току-що ме поздрави по мравоядски.

Джеки въздъхна опечалено.

— Не ни ли стигат оглушителните крясъци на сойките и папагалите, та прибавяме към тях и този фагот?

— Когато го настаним, ще се успокои — отвърнах небрежно аз, и като че в отговор на моята забележка животното подаде глава от чувала и повтори своя номер на фагота.

Аз разтворих още повече чувала и надникнах вътре. Останах наистина удивен, че такова малко същество е в състояние да издава подобни оглушителни звуци, тъй като от върха на закривената зурличка, до края на опашката мравоядчето не бе по-голямо от седемдесетина сантиметра.

— Та то е съвсем мъничко! — възкликнах изумено аз — сигурно е родено най-много преди седмица.

Джеки се присъедини към нас, погледна в чувала и се прехласна.

— Ах, колко е очарователна! — загука тя, като изведнъж реши, че мравоядчето непременно трябва да е женско. — Бедната... Разплащай се бързо, а аз ще я занеса вътре.

Тя вдигна чувала и го понесе внимателно към къщата, а мене остави да се оправям сам с индианеца.

Когато влязох вътре, направих опит да извадя животното от чувала, но това се оказа трудна работа, тъй като дългите и закривени нокти на предните лапи стискаха чувала като менгеме. В края на краищата в резултат на съвместните ни усилия с Джеки, ние успяхме да измъкнем мравоядчето. За първи път виждах новороден гигантски мравояд и открих с изумление, че той почти във всяко отношение е миниатюрно копие на възрастното животно. Единствената разлика се състоеше в това, че козината на новороденото беше по-къса и вместо дългата грива по гърба, отгоре му стърчеше рядка четина. Опашката му също не подсказваше ни най-малко за онази огромна рунтава опашка, в която щеше да се превърне след време, тъй като сега наподобяваше обрасло с косми гребло на кану. За мой ужас открих, че големият нокът на лявата задна лапа е счупен и виси, само на една кожичка. Наложих се внимателно да го отрежем и да дезинфекцираме

раната. Тази операция не обезпокои мравоядчето, то лежеше на скута ми, държеше се с един нокът за крачола на панталона и очакваше спокойно да свършим работата си. Мислех, че мравоядчето е предопределено да преживее живота си без един голям нокът, но допуснах грешка, защото след известно време нокътът порасна отново.

В чувала и на коленете ми мравоядчето се държа с голямо достойнство и самоувереност, но щом го поставихме на пода, започна да кръжи смутено и да издава диви крясъци, докато откри крака на Джеки. То се хвана за него с някакъв нечленоразделен магарешки рев и се опита да се покатери нагоре. Тъй като Джеки носеше тънки панталони, малките нокти на животното оставиха забележими следи върху него и ние с голям труд успяхме да го свалим от крака ѝ. Докато се суетяхме, животното се лепна като пиявица за ръката ми и не успял още да се окопитя, се стрелна нагоре и се настани досущ като лисича яка на раменете ми, прехвърли дългата си зурличка от едната страна на главата ми, а опашката от другата и впи нокти във врата ми, за да не падне. Всеки опит да го свалим от това място се посрещаше с възмутено свистене, при което зверчето се впиваше още по-здроаво с нокти за мен и ми причиняваше такава болка, че се видях принуден да го оставя. Докато сърбах топлата супа, мравоядчето дремеше на пресекулки и аз се стараех да не правя резки движения, тъй като можеше внезапно да се събуди изплашено, да впие още по-дълбоко железните си нокти във врата ми и да ме остави без глава. Нещата се усложняваха и от това, че Паула отказваше да влезе в стаята. Нямах дори възможност да ѝ се скарам, всяко невнимателно движение на главата поставяше в голяма опасност вратните ми вени. Поободрени от храната, ние предприехме нов опит да свалим мравоядчето от раменете ми, но след като раздра ризата ми на пет места, а врата ми на три, се отказахме от по-нататъшни действия. Трудността се състоеше в това, че когато Джеки успееше да освободи ноктите на едната лапа и се заемеше с другата, мравоядчето моментално си възвръщаше изгубената позиция.

В края на краищата ми хрумна една идея.

— Напълни, мила, един чувал с трева и когато освободиш лапата, остави мравоядчето да се залови за чувала.

Простата хитрина даде блестящи резултати и ние поставихме на пода напълнения с трева чувал, за който с блажено изражение на муцунката се държеше здраво мравоядчето.

— Как да я кръстим? — попита Джеки, докато се занимаваше с бойните ми рани.

— Харесва ли ти името Сара? — предложих аз. — Прилича ми някак си на Сара... Сетих се. Да я наречем Сара Хъгърсек^[6].

Така Сара Хъгърсек навлезе в нашия живот. Не съм срещал по-очарователно и по-мило същество. До срещата ми със Сара аз имах вече известна опитност с гигантски мравояди, тъй като по време на една експедиция за диви животни в Британска Гвиана залових няколко възрастни екземпляра, но никога не съм се отнасял с тях като към животни, притежаващи особен интелект или ярка индивидуалност. Сара ме принуди да променя мнението си.

Преди всичко тя се оказа изключително гласовита и ако нещо не ѝ харесваше, без ни най-малко колебание започваше да крещи с цяло гърло, докато възрастните мравояди рядко издават по-силни звуци от съскане. Ако закъснеехме с храната или ѝ откажехме ласката, която желаше да получи, Сара постигаше своето само с едно усилие на белите си дробове. Макар и да се съблазних да я купя, изпитвах известни безпокойства, тъй като дори възрастните мравояди, които в диво състояние се хранят със строго определена храна, свикват много трудно с храната — заместител, която получават след залавянето си. Да се заемете с отглеждането на едноседмично мравоядче, меко казано, беше твърде съмнително начинание. От самото начало се натъкнахме на трудности, свързани с шишето, от което се хранеше, тъй като бибероните, с които разполагахме, се оказаха твърде големи за малката уста на Сара. Паула положи страшни усилия и от една селска къща едва успя да намери стар и смачкан биберон. На големина беше колкото нашите, но от дългата употреба бе омекнал и Сара напълно го одобри. Тя дотолкова се привърза към този биберон, че когато покъсно имахме вече възможност да ѝ предложим други, тя отказа и продължаваше упорито да използва стария. Тя сучеше толкова енергично от него, че от яркочервен той се превърна в розов, а покъсно в бял. Биберонът омекна дотолкова, че не можеше повече да се държи върху бутилката, а отворът му така се разшири, че млякото се стичаше в ненаситното гърло на Сара не на тънки струйки, а като същински ручей.

Ние останахме много доволни, че Сара пристигна толкова малка в лагера, тъй като имах възможност не само да наблюдавам ежедневно нейното развитие, но и да науча твърде много за семейството на мравоядите. За пример може да послужи начинът, по който животното използваше ноктите си. Предните лапи на мравояда са устроени така, че при ходене животното се опира на ставите и двата големи нокътя се извиват навътре и нагоре. Основното предназначение на тези нокти естествено е да разравя с тях коравите мравуняци и да си набавя необходимата храна. Виждам съм как възрастни животни използват ноктите си като гребени, с които разчесват козината си. В началото Сара използваше ноктите си само за да се залавя за нещо, защото женската винаги носи малкото върху гърба си. Изкривените назад към дланите нокти на възрастното животно, наподобяващи остриетата на

сгъваеми ножчета, притежават огромна сила. Ето защо не се учудвах ни най-малко, когато Сара се залавяше за нещо и бе почти невъзможно да я откачим от него. Както вече споменах, най-незначителното движение на предмета, за който се държеше, я караше инстинктивно да се хваща още по-здраво за него. Ето защо носенето на малките върху гърба положително е болезнено за женските мравояди.

При ядене Сара също си служеше с ноктите. Когато сучеше от своята бутилка, тя се хващаше с единия нокът за палеца ми, а другия повдигаше, като че отдаваше чест. От време на време, приблизително на всеки петнадесетина секунди, тя отпускате този нокът и притискаше с него биберона. В резултат на това той се огъваше и аз очаквах всеки миг да го пробие. Колкото и да се мъчех, не успях да я отуча от този навик. Женският мравояд страда от ноктите на своето малко не само докато го носи върху гърба си, но и по време на храна. Известно впечатление за силата, с която стискаше Сара, може да се получи от следния факт: веднъж поставих празна кибритена кутия върху дланта на предната ѝ лапа и когато Сара едва-едва я присви, нокътът ѝ премина свободно през кутията, а когато я стисна истински, тя моментално се смачка. Интересното в случая е, че поставих кутията ребром, а не на широката страна, така че съпротивлението беше значително по-голямо.

Най-трудният период при отглеждането на новородено диво животно е първата седмица. Дори животното да се храни добре, вие не можете да разберете дали усвоява млякото, което поема. Ето защо през първите седем дни особено внимание трябва да се обръща на екскрементите, да се проверява дали не са много корави, или много меки, дали консистенцията е повече, или по-малко нормална. Диариите или запекът сочат, че храната е или твърде обилна, или пък не съдържа достатъчно количество хранителни вещества, като и в двата случая трябва да се разнообразява диетата. През първата седмица Сара едва не ни подлуди. Преди всичко изпражненията ѝ бяха малко и което ни обезпокои най-много, облекчаваше се само веднъж на два дни. Реших, че млякото, което ѝ давахме, не е достатъчно хранително, затова повиших неговото витаминно съдържание, но нямаше никакъв резултат. Започнах повече и по-често да я храня, но тя продължаваше да се придържа към четиридесет и осем часовите си интервали. Тогава реших, че запекът се дължи на недостатъчно движение, макар че

носеното върху гърба на майка си новородено мравоядче едва ли се движи кой знае колко, с изключение може би по времето, когато майка му търси храна. Ето защо двамата с Джеки започнахме да се разхождаме ежедневно по половин час, а Сара се тътреше с възмутени крясъци след нас и се опитваше да се покатери по краката ни. Тези принудителни разходки не донесоха никакъв резултат, а Сара се отнасяше с такова явно нежелание към тях, че се принудихме да се откажем. След това тя се залежа по цял ден в своя сандък, дремеше, хванала здраво своя напълнен със слама чувал, а коремът ѝ се подуваше все повече и повече. След това настъпи великият момент, Сара облекчи стомаха си, той придоби нормалните си размери и само след няколко часа — до следващото хранене фигурата ѝ отново стана стройна и грациозна. Тъй като тази необикновена биологична функция на червата не ѝ причиняваше никаква вреда, в края на краищата престанах да се безпокоя, направих извод, че това се случва с всеки новороден мравояд. Убеден съм в този извод, защото след като Сара малко поотрасна и започна да спи без своя чувал, червата ѝ заработиха нормално.

Най-голямото удоволствие в живота на Сара беда я прегръщат, а и тя на свой ред да прегръща. Когато я притисках към гърдите си и я придържах с една ръка, чувствах, че се хваща по-безболезнено за мен, но Сара най-много обичаше да лежи на раменете ми. Независимо къде се хващаше за мен, малко по малко, като се надяваше, че не я забелязвам, тя пълзеше нагоре, докато се добереше до раменете ми. Отначало не обичаше да я поставят обратно на земята и надаваше отчаяни писъци. Когато я вдигах на ръце, чувствах как сърцето ѝ бие като механичен чука и тя се залавяше като безумна за нещо. Съгласяваше се да остане на земята при условие, че се държи за нас, макар и за някой крак, понеже това ѝ придаваше чувство на сигурност.

Когато стана на един месец, Сара не се страхуваше толкова много да остане на земята, но предпочиташе Джеки или аз да сме някъде наблизо. Както при всички останали мравояди и тя имаше много слабо зрение и ако се отдръпнехме на повече от метър и половина от нея, тя не ни забелязваше дори да се движехме. Сара определяше местонахождението ни единствено по миризмата или по шума. Когато заставахме неподвижно и мълчаливо, Сара се въртеше на

едно място като пумпал и извиваше неистово дългата си зурличка във всички посоки в желанието си да ни открие.

Колкото повече растеше, толкова ставаше по-игрива. Изминаха дните, когато се изтягаше върху чувала като римски патриций, и ние я вземахме от клетката, за да я нахраним. В момента, в който отваряхме вратичката на нейната клетка, тя изхвъркваше отвътре като вихър, дишаше тежко от възбуда и така настървено се залавяше за бутилката, като че не бе слагала нищо в уста в продължение на много седмици. Вечер винаги се оживяваше най-много и след вечеря енергията ѝ стигаше своя връх. Коремът ѝ се издуваше като космат барабан, но това не ѝ пречеше да се отдава с удоволствие на бокса, стига само да я дръпнем леко за опашката. Тя хвърляше късоглед поглед през рамо и повдигаше бавно над глава една от силните си предни лапи, а след това започваше да се върти с невероятна бързина и да нанася удари. Ако след това покажех ясно, че играта повече не ме интересува, тя преминаваше няколко пъти с делови вид край мен и влачеше наблизко и съблазнително опашка. Ако я хванех и дръпнех втори път за опашката, Сара променяше тактиката си. Този път се обръщаше веднага, изправяше се на задни крака, вдигаше предни лапи високо над главата, след което се захлупваше по очи, изпълнена с надеждата, че ръката ми ще се окаже под нея. Това се повтаряше няколко пъти, докато Сара изразходваше излишната си енергия. Тогава настъпваше следващият етап от играта. Аз я обръщах по гръб и започвах да я гъделичкам по ребрата, а в това време тя се чешеше блажено по корема с дългите си нокти. Когато се уморявахме, обявявахме Сара за победител и я понасяхме под мишница, а тя вдигаше във въздуха предните си лапи и ги кръстосваше над главата така, както правят шампионите. Сара привикна толкова много с тези вечерни игри, че когато по една или друга причина някоя вечер ги отлагахме, тя ни се цупеше през целия следващ ден.

Останалите наши любимци — Кай, Фокси и Пух наблюдаваха отношенията ни със Сара и ни ревнуваха от нея. Един ден, както се въртеше безцелно из лагера, Сара се насочи към мястото, където беше привързан Пух. Кай и Фокси я следяха внимателно, изпълнени с надеждата, че най-сетне ще си получи заслуженото. Пух стоеше безстрастен като същински Буда, поглаждаше корем с розовите си лапи и следеше замислен приближаването на Сара. Изпълнен с коварни

замисли, той изчака, докато мине край него, наведе се напред, хвана я за опашката и се опита да я ухапе. На външен вид Сара изглеждаше бавна и глупава, но от нашите вечерни игри знаех, че когато пожелае, може да прояви много голяма сръчност. Така и стана. Сара мигновено се обърна и тресна силно и много точно Пух по главата. Той изненадано изпръхтя, побягна и се скри в своя сандък. Подушила кръв, Сара не искаше да изостави толкова лесно своя противник. Козината ѝ щръкна, тя се завъртя в кръг с вдигнат във въздуха нос и се опита да определи накъде изчезна Пух. Зърнала неясно сандъчето, тя започна да му нанася свирепи удари, а Пух стоеше разтреперан от страх в него. Фокси видя, че Сара се приближава към него и побърза да се скрие зад един храст. Кай се настани самодоволно на върха на своя кол и започна тихо да бърбори на себе си. Минавайки наблизко, Сара забеляза Кай и понеже все още се намираше в лошо настроение, реши да му даде добър урок. Тя подскочи нагоре и му нанесе няколко ъперкъта. Колът се заклати застрашително, а Кай се държеше с последни сили на върха и крещеше с цяло гърло за помощ. Едва когато колът се наклони почти до земята, а Кай изпадна в същинска истерия, Сара реши, че е пълен победител и тръгна да търси нещо за прегръщане. От тогава никой от тримата не посмя да ѝ направи какъвто и да е номер.

Птиците единодушно ненавиждаха нашия малък мравояд. Според мене неговият дълъг и тънък нос им приличаше малко на змия и това никак не им харесваше. Веднъж откъм сектора на птиците долетя страшен шум. Отправих се нататък и видях Сара. Успяла да избяга от своята клетка, тя сега бе пъхнала нос през решетките на клетката на кариамите, към които изпитваше някаква привързаност. Кариамите не споделяха нейните приятелски чувства и крещяха пронизително за помощ. Когато чу гласа ми, мравоядът изгуби всякакъв интерес към кариамите, затича се с разкривени крачки към мене, изкачи се по крака до врата ми и се настани блажено на него.

Когато в Чако започнаха зимните дъждове, Сара бе прекарала вече няколко седмици с нас. Настана време да се замисляме как ще пропътуваме хилядата и повече мили до Буенос Айрес, откъдето трябваше да вземем парахода. Преди заминаването ни оставаше да свършим още една сериозна работа — да довършим нашия филм. Бях

решил да не снимам животните от нашата сбирка до последните дни на престоя ни, тъй като тогава щяхме да разполагаме с по-голям избор на „звезди“. Ето защо запазих последните три седмици от престоя ни в Чако само за снимки. След тяхното завършване възнамерявах да отпътуваме надолу по реката до Асунсион. Такъв план си бяхме начертали, но точно тогава се разрази бурята.

Една сутрин Паула ни поднесе чая страшно развълнувана и започна да говори толкова несвързано, че дълго време не разбирах за какво всъщност става дума. Когато накрая разбрах, аз се смях дълго и от сърце.

Все още сънлива, Джеки пожела да разбере какво толкова ме е развеселило рано-рано сутринта.

— Паула казва, че в Асунсион избухнала революция — едва отвърнах от смях аз.

— Наистина ли? — попита Джеки и също се засмя. — И дума да няма, Паула оправдава своята репутация.

— Чудно ми е дали парагвайците знаят кой ги управлява, те толкова често сменят своите управници — продължих аз с веселата самонадеяност на човек, който смята своите съотечественици твърде студенокръвни, за да хабят напразно куршуми или проливат кръв по политически причини.

— Надявам се, че това няма да ни попречи? — запита Джеки, като посрбваше замислено чая си.

— Разбира се, че няма! Революцията вероятно ще приключи за няколко часа, знаеш как ги вършат тези работи. У нас се сражават на футболното поле, а тук правят революции. Няколко изстрела и всички ще бъдат доволни. Във всеки случай ще отида до селото да разбера нещо ново от радиостанцията.

Пуерто Касадо се гордееше с такъв удивителен разкош, като малката си радиостанция, с която поддържаше връзка със столицата. С нейна помощ ние изпрацахме съобщения до Асунсион за необходимите ни продоволствия и ги получавахме с поредния параход.

— Ще отида след закуска — казах аз, — но няма да се учудя, ако всичко вече е свършено.

За съжаление жестоко се лъжех.

[1] Добър ден, сеньор (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Добър ден. Имаш някакво животно (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Да, да, сеньор, много красиво животно (исп.). — Бел.прев. ↑

[4] Зло ли е? (исп.). — Бел.прев. ↑

[5] Не, не, сеньор. То е питомно, малко е и е съвсем питомно(исп.). — Бел.прев. ↑

[6] Хъгърсек буквално преведено значи прегърничувал. — Бел.ред. ↑

ГЪРМЯЩИ ЗМИИ И РЕВОЛЮЦИЯ

След закуска отидох до радиостанцията и запитах радиста дали знае кой отбор е постигнал победния гол за революцията. С блеснали очи и оживени жестикулации той ми съобщи последните новини и аз моментално разбрах, че положението никак не е забавно. В Асунсион всичко било обърнато с главата надолу и из целия град се водели улични боеве. Главният център на битката се намирал близо до полицейското управление и военното училище, където бунтовниците обсадили правителствените войски. Още по-сериозно се оказало обстоятелството, че бунтовниците завладели летището и извадили от строя всички самолети, като чисто и просто демонтирали някои от най-важните им механизми. Най-лошата за нас новина се оказа тази, че бунтовниците контролирали реката и параходните съобщения щели да се възстановят едва след приключване на революцията. Тази новина ме потресе, защото единствено по реката можехме да превозим животните до Буенос Айрес. Радистът освен това, ми съобщи, че направил опит да се свърже с Асунсион, но не получил никакъв отговор, очевидно всички се били изпокрили, а може и да били избити.

Върнах се в къщи и съобщих новините на Джеки. Ние бяхме напълно неспособни да се справим с това положение. Паспортите и по-голямата част от парите ни се намираха в столицата, а без тях не можехме да направим нищо. Докато пиехме чай и обсъждахме нашето трудно положение, Паула се въртеше наоколо, съчувстваше ни искрено и от време на време правеше по някоя благонамерена бележка, която ни притесняваше още повече. Когато се опитах да погледна по-оптимистично и предположих, че след няколко дни било правителствените сили, било бунтовниците ще удържат победа и това ще облекчи положението, Паула възрази гордо, че в Парагвай никога не е имало толкова кратки революции; последната например продължила цели шест месеца. Този път, предположи добронамерено тя, можело да се наложи да поживеем половин година в Чако. Това щяло да ни даде възможност да попълним значително нашата сбирка. Без да обръщам

внимание на думите ѝ, аз изразих надеждата, че престрелките скоро ще стихнат, животът отново ще потече нормално и тогава ние ще отплаваме с някой речен параход за Буенос Айрес. Паула прекъсна полета на моята фантазия със забележката, че по време на последната революция бунтовниците по някакви понятни само на тях тактически съображения потопили всички речни съдове и така объркали не само силите на правителството, но и своите собствени.

Издавал в отчаяние, аз възприех тактиката на Паула да гледа на всичко откъм най-мрачната му страна и заявих, че ако се случи най-лошото, тогава можем да се доберем до Бразилия по реката, а оттам по суша и до самия морски бряг. Джеки и Паула моментално отхвърлиха идеята. Джеки каза, че едва ли можем да предприемем пътешествие от хиляда мили през Бразилия без паспорти и без пари, а Паула добави, че по време на последната революция бразилците поставили въоръжени постове по двата бряга на реката и не допусkali на своя територия онези бунтовници, които се опитвали да се скрият от правосъдието. Напълно било възможно, добави мрачно тя, при опита ни да преминем по реката, бразилците да ни вземат погрешно за вождовете на революцията, които се мъчат да спасят кожата си чрез бягство. Отвърнах ехидно, че вождът на революцията едва ли ще предприеме опит за бягство от правосъдието, придружен от своята съпруга, новороден мравояд, няколко дузини птици, змии и бозайници, в това число различни съоръжения, като магнетофони и кинокамери, но Паула настояваше, че бразилците не били simpáticos^[1] и граничарите положително нямало да обърнат никакво внимание на тази особеност.

След тази оживена размяна на мнения за миг се възцари унила тишина. Една блестяща идея внезапно осени Джеки. Ние се бяхме запознали с един мълчалив и дългурест американец, който приличаше поразително на Гари Купър и притежаваше ранчо на около четиридесет мили нагоре по реката. Един ден той ни посети за малко и ни каза, че ако се нуждаем от някаква помощ, можем без каквото и да е неудобство да му се обадим по радиото. Той живееше от дълги години в Парагвай и Джеки предложи да се свържем с него, да му обясним нашето затруднение и да му поискаме съвет. Аз се отправих наново към радиостанцията и успях да убедя радиста да установи връзка с ранчото на американеца.

След малко по високоговорителя се разнесе неговият мек и провлачен говор, леко изопачен от шумовете и пращането в атмосферата. Набързо му обясних защо го безпокоя и го помолих да ме посъветва. Съветът му се оказа прост и ясен: да напуснем страната при първия удобен случай.

— По какъв начин? — попитах аз. — Няма никакви речни параходи, с които да превозим животните.

— Синко, ще се наложи да изоставите животните.

— Добре, да допуснем, че постъпим по този начин — казах аз и почувствах, че нещо ме присви стомахът, — но ние как ще се измъкнем?

— Аз имам самолет... малък, четириместен самолет... Скоро ще има удобен момент, ще ви го изпратя и вие ще можете да отлетите. По време на тези революции обикновено се провеждат преговори. Струва ми се, че всеки момент ще пристъпят към такива. Така че бъдете готови. Ще се постарая да ви предупредя по-рано, но може и да не ми се отдаде тази възможност.

— Благодаря... много ви благодаря — едва успях да промълвя аз, а в главата ми в същото това време всичко се завъртя.

— Значи решено. Щастливо завръщане — отвърна гласът.

Високоговорителят изтреця силно на няколко пъти и замлъкна.

Благодарих разсеяно на радиста и се върнах вкъщи в такова унило настроение, в което не бях изпадал никога в живота си. Да работиш толкова усилено в продължение на месеци, да събереш такава чудесна сбирка и изведнъж да ти кажат да пуснеш животните на свобода, защото на някой си побъркан парагваец му се приискало да стане със сила президент не е въпрос, който можеше да ме зарадва. Джеки сподели моите чувства, когато ѝ съобщих новината, и в разстояние на половин час ние разпердушинихме напълно ръководителите на бунтовниците. Това бе просто губене на време, от което нашето положение ни най-малко не се облекчаваше, но поне ни поолекна на душите.

— Е, добре — каза най-сетне Джеки, когато употребихме всички възможни епитети, — кои животни да пуснем?

— Каза да пуснем всичките — отвърнах аз.

— Но това е невъзможно! — възпротиви се Джеки. — Не можем да пуснем всички. Някои от тях ще загинат буквално две минути след

като ги пуснем на свобода. Ще вземем някои с нас дори да се наложи да оставим тук всичките си дрехи.

— Слушай, дори да пътуваме голи, не бихме могли да вземем повече от три-четири от най-малките животни.

— Все пак по-добре да вземем три-четири, отколкото нищо.

От гърдите ми се отрони тежка въздишка.

— Нека бъде както ти искаш. Все пак остава въпросът кои животни да пуснем и кои да вземем с нас?

Седнахме и се замислихме.

— Във всеки случай трябва да вземем Сара — промълви най-сетне Джеки. — В края на краищата тя е съвсем мъничка и без нас едва ли ще оживее.

— Да, трябва да я вземем, разбира се... но тя е дяволски тежка, не забравяй това.

— После, Кай — продължи увлечената в своята спасителна дейност Джеки. — Не можем да го оставим... също и бедния малък Пух. Те са толкова питомни, че ако ги пуснем, ще отидат при първия срещнат човек и могат да заплатят това с главата си.

— Непременно трябва да вземем чифт оранжеви броненосци, те са твърде редки животни, за да ги оставям тук — изрекох бодро аз, — ах, да, също и рогатите жаби, както и онези черните, чудноватите.

— Кукувиците също — продължи Джеки — и сойките... и те са твърде много опитомени, за да ги оставяме на произвола на съдбата.

— Почакай малко — прекъснах я аз и внезапно се опомних, — ако продължаваме така, ще трябва да вземем цялата дяволска колекция, тогава за нас няма да остане място в самолета.

— Уверена съм, че тези няколко няма да натежат чак толкова много — възрази убедително Джеки, — а и ти можеш да им сковеш клетки за из пътя, нали?

— Разбира се. Ще се опитам да ги направя дори само от телена мрежа.

Силно ободрени от мисълта, че може би ще ни се отдаде възможност да спасим поне няколко от събраните от нас животни, ние запретнахме ръкави да се подготвим за отпътуване. Джеки се зае да опакова бързо вещите ни, които раздели на две групи: вещи, които трябваше да вземем с нас, и вещи, които спокойно можехме да оставим. Към първата група спадаха магнетофоните, филмите и др., а

към втората — дрехите, пешкирите, мрежите, капаните и т.н. Въоръжен с ножици, тел и руло тънка мрежа, аз се заех да направя леки, но все пак достатъчно здрави клетки, в които животните ще могат да стигнат до Буенос Айрес. Работата се оказа доста трудна, тъй като на металната мрежа трябваше да се придаде съответната форма, да се „обшие“ с тел, след което да се подгънат всички остри върхове. След два часа работа успях да измайсторя една доста просторна клетка за Сара, но си изподрасках целите ръце.

— Как върви работата? — попита Джеки, след като се появи с чашка дългоочакван чай.

— Прекрасно! — отвърнах аз и огледах окървавените си пръсти. — Също като че излеждавам смъртна присъда в Дартмур. Бас държа, че каторжният труд е детска залъгалка в сравнение с това, което върша.

Аз продължих да си разранявам ръцете, а Джеки вземаше готовите клетки и с помощта на голяма иглаги обвиваше с чували. Към десет часа същата вечер разполагахме с достатъчно клетки за онези животни, които възнамерявахме да вземем с нас. Клетките се оказаха много леки, тъй като ги направихме само от чували и телена мрежа, но в същото време достатъчно топли и здрави. Те естествено не бяха кой знае колко просторни, но животните можеха спокойно да прекарат двадесет и четири часа в тях. Най-тежка се оказа клетката на Пух, но като познавах разбойническите му наклонности да се вмъква и измъква от клетката, принудих се да използвам за нея дървен материал. Изморени и потиснати, ние едва се добрахме до леглата си.

— Утре започвам да пускам животните — казах аз, когато угасих светлината, и почувствах, че това ще ми бъде много неприятно.

На следната сутрин непрестанно отлагах пускането на животните, но в края на краищата не можех да намеря никакви други оправдания за това забавяне. Първо пусках тигровия воден бик; неговото крило зарасна напълно и това заедно с отвратителния му характер ме караше да не изпитвам никакво угризение на съвестта дали ще съумее да се погрижи сам за себе си. Измъкнах го от клетката, без да обръщам внимание на силните му протести, отнесох го до края на малкото, граничецо с лагера блато и го поставих на едно дърво. Той остана на клона, заклати се насам-натам като пиян и започна да издава силни и учудени крясъци. Следващата по списък беше Дракула, ибисът с голото лице. Когато я носех към блатото, тя цвъртеше възбудено, но

веднага щом я поставих във високата трева и си тръгнах, тя изкряска разтревожено и се спусна след мене. Хванах ибиса с ръце, върнах го отново при блатото и тръгнах обратно към къщи, а той не преставаше да издава истерични крясъци за помощ.

След това се заех с разните видове папагали, които с големи усилия успях да изгоня от клетките. Когато най-сетне сторих това, те накацах по едно близко дърво, отказаха да се отдалечават на по-голямо разстояние и от време на време огласяваха въздуха със силните си крясъци. Точно в този момент до ушите ми достигна остро и тържествено цвъртене. Обърнах глава и видях, че Дракула се връща в лагера, явно успяла да намери обратния път. Улових ибиса и отново го занесох при блатото, но по пътя срещнах тигровия бик. Запътил се бързо и с решителен израз към лагера, той прелиташе тежко от дърво на дърво. Отпъдих и двете птици към блатото и подгоних черноликкия ибис и кариамите. Изпълнен с мъка, аз направих голяма грешка, като пуснах едновременно и двата вида кариами. Преди да се опомня, около мен се разрази истинска буря от перушина и въздухът се огласи от възмутени крясъци — всяка птица се стараше да докаже своето превъзходство над останалите. Успях да ги разделя с помощта на една метла и да ги прогоня в различни посоки из храсталаците. Разгорещен, развълнуван и малко възмутен, че птиците ми оказват толкова малка подкрепа в отвратителната ми задача, забелязах неочаквано, че папагалите са се възползвали от случая, спуснали са се от дървото и сега стоят върху своите клетки и ме гледат с печални очи, очевидно очакващи да отворя вратичките и да ги пусна вътре.

Реших за момента да не обръщам внимание на птиците и се заех с бозайниците и влечугите. Отделих двата броненосца, които вземахме с нас и прогоних другите в близката гора. Останалите

животни разпръснах в кръг около лагера, с лице към равнината, изпълнен с надеждата, че ще се чувстват добре. За мое най-голямо облекчение държанието на влечугите бе чудесно. Те не проявиха ни най-малкото желание да останат в лагера и забързаха с удоволствие към блатото. С чувството, че съм свършил предостатъчно работа за сутринта аз се отправих към къщи да похапна нещо.

Обедът премина в унило мълчание и веднага след него излязохме навън и се заехме с останалите наши питомци. Онова, което видяхме, щеше да е извънредно забавно, ако не бе изпълнено с толкова много печал.

В единия от ъглите на лагера Дракула, тигровият бик и черноликият ибис се караха за късче изоставена от Пух сланина. Край купчината неизмити съдинки се хранеха триивичестите броненосци и приличаха на оживели гюлета. Около опустелите клетки подобно на часови пристъпяха кариамите, а Тръсниопашко се разхождаше възбудено нагоре-надолу като учител, чийто клас е избягал от час. Папагалите продължаваха да стоят с тъжен вид върху покривите на своите клетки. Само два от тях, очевидно отегчени от очакване, бяха предприели решителни мерки, разкъсали телената мрежа и се промъкнали в клетката. Накацали по напречните пръчки, те ни гледаха с изгладнели погледи и издаваха своеобразно хрипливо ръмжене, с което някои южноамерикански папагали изразяват своето възмущение. Двамата с Джеки приседнахме на един сандък и безпомощно ги огледахме.

— Какво да ги правим? — попита най-сетне Джеки.

— Нямам ни най-малка представа. Не можем да ги оставим да се разхождат така наоколо. Ще ги избият в момента, в който си тръгнем оттук.

— Опитал ли се да ги прогониш по-далече?

— Опитал всичко, не съм ги натупал още с пръчка по главите. Чисто и просто не желаят да си отиват.

По това време Дракула се отказа от борбата за късчето сланина в полза на водния бик и на ибисите и правеше най-настойчиви опити да се промъкне в своята клетка през телената мрежа, през която не би могло да премине дори колибри.

— Много ми се иска — изрекох злорадо аз — някой от онези поплювковци да можеше да види всичко това.

— Какви поплювковци?

— Онези сантиментални всезнайковци, които непрестанно ми натякват колко е жестоко да затварям бедните диви животни в малки дървени сандъчета. Много ми се иска да видят с какво „желание“ се втурват нашите космати и пернати събратя към свободата, щом като им се предостави такава възможност.

Една от кариамите дойде при мен и започна да кълве връзката на обувките ми, смятайки я вероятно за огромен червей. Дракула в края на краищата се отказа от опитите си да се вмъкне в собствената си клетка. Той се задоволи да се провре между дървените решетки, да влезе в клетката на ибисите и сега седеше вътре, цвъртеше възторжено и ни гледаше със замъглени очи.

— Е, добре — промълвих най-сетне аз, — струва ми се, че ако ги оставим така, те ще огладнеят, ще тръгнат да си търсят храна и така ще решим въпроса. Утре вече няма да остане и следа от тях.

Останалата част от деня се оказа истински кошмар. След като решихме в никакъв случай да не храним животните, ние се заехме да задоволим глада само на онези, които вземахме с нас. В това време гладната орда на птиците и животните крещеше, свирукаше, цвъртеше и вдигаше врява, скупчваше се в краката ни, когато ни виждаше с някакъв съд в ръце, нареждаше се в редици до масата, върху която приготвяхме храната и ни хвърляше изпълнени с надежда погледи. Обземаше ни непреодолимото желание да нахраним и тях, но сърцата ни оставаха безучастни и се правехме, че не ги забелязваме. Единствената ни утеха беше в това, че гладът ще ги прогони на следния ден от лагера.

На следващата утрин обаче, когато излязохме да нахраним нашите избраници, отново открихме обитателите на лагера, които изглеждаха по-раздразнени и по-унили, отколкото през предния ден. Животните ни посрещнаха с такъв ярко изразен възторг, че моментално се предадохме и нахранихме всичките. Въпреки това продължавахме да се държим хладно и не им обръщахме внимание, макар и да се скупчваха в краката ни и да съществуваше опасност да ги стъпчем. В разгара на тази суматоха в лагера се появи индианец, понесъл в ръце стар сандък от сапун. Той постави благоговейно сандъка на земята, в самата среда на лагера, отстъпи няколко крачки

назад, препъна се от една минаваща в момента зад него кариама, едва запази равновесие, после свали сламената шапка от главата си.

— Buenos días, señor — каза той. — Донесъл съм ви чудесно бичо.

— О, Господи! — простена Джеки. — Само това ни липсваше.

— Закъснял си, приятелю — отвърнах тъжно аз. Не са ми нужни повече никакви бичос.

Индианецът ме погледна и смръщи вежди.

— Но, сеньор, вие казахте, че купувате бичос?

— Така казвах преди революцията. Сега нищо повече не купувам, защото не мога да отведа тези бичос с мене... Няма параходи. — Аз посочих с ръка плъпналите из лагера птици — виждаш ли, наложи се да пусна всички бичос на свобода.

Индианецът се огледа объркано наоколо.

— Но те не са си отишли! — забеляза той.

— Виждам. Но непременно ще си отидат. Съжалявам много, но повече животни няма да купувам.

Индианецът не свалеше очи от мене. Той бе съвсем убеден, че изгарям от любопитство да надникна в сандъка от сапун и да видя какво бичо е донесъл.

— Хубаво бичо — проговори отново той с ласкав глас, — много хубаво бичо... muy bravo, muy venenoso^[2]... Много труд ми струваше, докато го уловя.

— Какво е това бичо — попитах, без да мога повече да се въздържа аз.

— Много рядко бичо, сеньор, и muy, muy venenoso — обясни той и черните му очи засвяткаха. — Това е каскабел, сеньор, толкова огромен, че не мога да го опиша. Когато е ядосан, вдига тропот колкото хиляда коня.

Докоснах внимателно сандъка с върха на обувката си и в същия миг отвътре се разнесе странен звук, с който гърмящата змия оповестява на света своето присъствие, лошия си нрав и агресивните си намерения. Това са едни от най-необикновените звуци. Този особен шумолящ звук се заражда като лек шепот и завършва като пукот на детска пушка. Той причинява много по-голям ужас, отколкото обикновеното змийско съскане, тъй като в него има повече кипяща

злоба и нарастваща неприязън, като че вещица вари пъкленото си питие.

— Въпреки всичко не мога да я купя, приятелю — казах аз.

Индианецът изглеждаше много разстроен.

— Дори за десет гуарани? — попита той.

Поклатих отрицателно глава.

— Осем гуарани, сеньор?

— Не, не, съжалявам много, не мога да я купя.

Индианецът въздъхна, разбрал, че няма да променя решението си.

— Добре, сеньор, оставям ви я, на мене съвсем не ми трябва — каза той и прие пакетчето цигари, което му дадох, после си проправи път между разноцветната тълпа от птици и си отиде, а ние останахме насаме с гърмящата змия.

— Какво ще правим сега с нея? — попита Джеки.

— Ще запишем гласа ѝ на магнетофонна лента и ще я пуснем на свобода — казах аз. — Тя издава твърде необикновен гърмеж. Струва ми се, че змията е много голяма.

Поради ред причини не успяхме да запишем гърмежа на змията през този ден. На следващата сутрин нашите животни продължаваха да стоят в лагера, но след като ги гонехме в продължение на цял час, някои от тях в края на краищата се убедиха, че нямаме никакви намерения да ги храним и започнаха полека-лека да се разотиват. След това извадихме магнетофона, инсталирахме го в близост до сандъка на гърмящата змия, нагласихме микрофона и чукнахме, изпълнени с очакване, по сандъка. Змията пазеше пълно мълчание. Отново почуках. Тишина. Заудрях с всички сили — напразно.

— Да не би да е умряла? — запита Джеки.

— Не, повтаря се обичайната история. Тези проклети животинчета вдигат врява до небесата, но поставиш ли наблизко магнетофона, млъкват като онемели.

Аз наклоних леко сандъка и почувствах как тялото на змията се хлъзна от единия към другия му край. Това произведе очаквания ефект, змията затрака злобно, зелената игла на магнетофона затрептя като жива и отбеляза звук с удивително голяма сила. Три пъти наклоних сандъка и три пъти змията отговори с нарастваща свирепост. Когато направих достатъчно дълъг запис, змията изпадна в такава ярост, че от

сандъка се носеше непрестанен трясък, също като че ли стреляше картечница.

— Сега можем да я пуснем — обявих аз и грабнах едно мачете.

— Надявам се, че няма да я пуснеш точно тук? — запита тревожно Джеки.

— Защо не. Ще я бодна лекичко и тя ще изпълзи бавно към блатото.

— Ако се съди по звука, много е сърдита. Уверен ли си, че ще изпълзи бързо към блатото?

— Стига си вдигала врява, ами се отдръпни и застани хей там — заявих раздразнено аз.

Джеки се отдръпна на безопасно разстояние и аз започнах да отварям капака на сандъка. Оказа се трудна работа, тъй като индианецът го бе заковал с безброй много големи и ръждиви пирони. В края на краищата успях да пхна върха на мачете в отвора, понатиснах и част от капака изхвъркна във въздуха. От гърдите ми се откъсна облекчена въздишка и в следващия миг направих една твърде необмислена постъпка: наведох се напред и надникнах в сандъка, за да видя дали змията е наред. Малко е да кажа, че бе разярена, тя просто кипеше от ярост и когато лицето ми се показа в отвора над нея, тя скочи към мен с широко отворена уста.

Никога не съм допуснал, че гърмящата змия може да се хвърля отдолу нагоре върху своята жертва, понеже съм смятал, че и те се хвърлят напред като всички останали змии. Със страх и учудване видях как тъпата и грапава като ананас глава на змията се стрелна нагоре към моето свеждащо се към нея лице. Розовата ѝ влажна уста бе широко разтворена, а отровните ѝ зъби, които от страх ми се видяха като ноктите на тигър, бяха готови да нанесат смъртоносния си удар. Отскочих назад със скок, който можеше да повтори, но не и да надскочи само младо кенгуру в разцвета на силите си и владеещо до съвършенство тялото си. За нещастие ефектът от моя атлетичен скок се оказа слаб, тъй като се препънах от мачете и тупнах тежко на земята. Змията изпълзя от сандъка и се нави като часовникова пружина, повдигна глава и разтресе толкова бързо своята дрънкалка, че върхът на опашката ѝ изглеждаше като размазан.

— Бодни я лекичко и тя ще изпълзи бързо към блатото — посъветва ме саркастично Джеки.

Нямах никакво желание да си разменяме солени шеги. Отидох и отрязах дълга пръчка, после приближих отново гърмящата змия, изпълнен с намерението да я притисна към земята и да я улова. Змията обаче имаше друго мнение по въпроса. Тя се хвърли на два пъти върху спускащата се отгоре ѝ пръчка, след което се устреми бързо към мене с така явно изразено лошо намерение, че се видях принуден да повторя отново моя балетен скок. Змията бе разярена до краен предел и което се оказа най-обезпокоително, упорито отказваше да се поддаде на заплахите или примамките да напусне лагера. Хвърляхме към нея и буци пръст, но тя се навиваше на кълбо и трещеше. Тогава я залях с кофа вода. Тя се вбеси още повече, размота тяло и запълзя към мене. Най-неприятното от всичко бе това, че не можехме да я оставим да си отиде, когато пожелае. Имахме още много да вършим, а да се оглеждаме по време на работа да не настъпим по-дълга от метър и двадесет сантиметра гърмяща змия не е никак приятно. Освен това Пух и Кай бяха привързани за своите клетки и аз се безпокоях да не би змията да ги ухапе. Волю-неволю дойдох до извода, че не ми остава нищо друго, освен да убия колкото се може по-бързо и побезболезнено змията. Джеки привлече вниманието ѝ с помощта на пръчката, а аз приближих внимателно зад нея, избрах удобен момент и отсякох главата ѝ с мачете. В продължение на цяла минута след отсичането на главата челюстите ѝ се отваряха и затваряха, а половин час тялото потрепваше конвулсивно при докосване с пръчка. Най-интересното на тази змия е, че нейните събратя обикновено не могат да нападат, докато не се навият на кълбо, и колкото и да са разярени, стоят навити в едно положение, готови да хапят. Тази змия обаче се развиваше без ни най-малко колебание и се насочваше право към мен. Не съм сигурен дали щеше да успее да ме ухапе с разгърнато тяло, но нямах ни най-малкото желание да предприема този опит.

Голяма част от нашите животни изчезнаха на следващия ден, макар че около лагера продължаваха да се навъртат едно-две от тях. По обяд пристигна разсилният от радиостанцията и ни каза, че американецът се свързал с тях и им съобщил, че бойните действия в Асунсион временно са прекратени и че ни праща самолета си още същия следобед. Ние се заехме с лудешка бързина да опаковаме останалата част от багажа си, като същевременно утешавахме Паула, която ходеше от стая в стая след нас и издаваше дълги,

сърцераздиращи ридания при мисълта за предстоящото ни заминаване. След като прибрахме всичкия багаж, ние се наобядвахме набързо и започнахме да настаняваме животните във временните им клетки. Всички влязоха без колебание в тях, с изключение на Пух, който, изглежда, си въобразяваше, че сме измислили нов и по-префинен начин за изтезание. Отначало се помъчихме да го примамим, като хвърляхме в клетката банани, но той успяваше да ги измъкне с помощта на дългите си артистични пръсти, без да се пъха в нея. В края на краищата, когато не ни остана никакво време за губене, аз го сграбчих с една ръка за врата, а с другата за големия задник и го изтиках с главата напред в клетката, а той се разкрещя като грешник в ада и се хващаше отчаяно с четирите лапи за всичко, което му попадеше. След като влезе вътре, ние му дадохме едно яйце, което той започна да смуче с философско спокойствие и престана повече да ни безпокои.

Междувременно пристигнаха момичетата на Паула и застанаха в скръбна поза, също като на погребение. По лицето на Паула рукна поток сълзи, който ставаше все по-обилен и по-обилен и размаза целия ѝ грим, но тъй като тя явно се опиваше от своята скръб, реших, че това няма никакво значение. Внезапно всички стреснато подскочихме. Паула издаде силен стон, който би направил чест дори на духа на бащата на Хамлет, след което извика със задгробен глас: „Пристигна!“ и отново заизлива ниагарски потоци от горестни сълзи. Далечно от синьото небе се донесе тихото боботене на самолетен двигател и почти в същия миг пред вратата спря камион. Докато товарех в него багажа и животните, Джеки премина през обятията на момичетата на Паула, след което бе притисната към мократа от сълзите, величествена и развълнувана гърд на Паула. Когато дойде моят ред, аз въздъхнах облекчено, тъй като девойчетата на Паула нямаха никакво желание да се прегръщат с мене, само си стиснахме ръцете, при което те правеха малък реверанс, което ме накара да се почувствам като царска особа. Паула хвана с две ръце моята ръка, притисна я към корема си и повдигна към мен обляното си в сълзи лице.

— Adios, señor^[3]! — изстена тя и от смуглите ѝ очи се изтърколиха големи сълзи. — Приятно пътуване и на вас, и на вашата сеньора. Ако бъде божията воля, ще се върнете отново в Чако.

Камионът заподскача по прашния и нарязан от коловози път. Ние махнахме от прозорчето за сбогом на Паула и нейните момичета, които приличаха на рояк разкошни тропически птици. Те също размахаха отчаяно ръце и крещяха след нас с пронизителни гласове: „Adios!“

Ние пристигнахме на летището в момента, в който самолетът се спусна надолу като блестящо сребристо водно конче. Той кацна изключително лошо, след което се насочи към нас.

— Аха! — възкликна шофьорът на камиона. — Случи ви се умопобърканият.

— Умопобърканият ли? — учудих се аз. — Какъв умопобъркан?

— Летецът — обясни презрително шофьорът и посочи с палец приближаващия се самолет. — Говори се, че е умопобъркан. Нито веднъж не е кацнал, без самолетът да подскочи няколко пъти като елен.

Когато пилотът изскочи от кабината на самолета, той се оказа нисък и широкоплещест поляк със сребриста коса, с меко и неопределено изражение на лицето, напomniaщо това на Белия рицар от книгата „Алиса в огледалния свят“. С помощта на малък ръчен кантар претеглихме нашия багаж и установихме с ужас, че превишаваме с няколко килограма допустимия товар.

— Няма значение — каза пилотът и ни се усмихна. — Струва ми се, че ще се справи.

Натоварихме куфарите си на самолета, след което сами се покатерихме вътре, а шофьорът на камиона наслага върху коленете ми клетките с животните и те се извисиха чак до главата ми. Сара отказа преди половин час да изпие бутилката мляко, но сега реши, че е гладна и се разкряска отчаяно. Принудих се да я извадя от клетката и да я поставя в скута на Джеки, за да се успокои.

Пилотът задърпа механизмите за управление и когато двигателят зарева, върху лицето му изгря радостна детска усмивка. „Много трудно“ — произнесе той и весело се засмя. В продължение на пет минути се движехме в различни направления из полето, докато намерим достатъчно сухо място, откъдето да излетим. Пилотът даде най-сетне газ, самолетът зарева над тревата и започна да подскача и се накланя. Откъснахме се от земята в последния възможен момент и когато прелетяхме само на някакви си петнадесетина сантиметра над върховете на дърветата, които ограждаха летището, пилотът изтри чело с ръка.

— Излетя! — изкрещя той. — Сега единствената ни грижа е как ще го свалим отново на земята.

Под нас се ширна огромната и леко замъглена от маранята плоска равнина. Самолетът плавно зави и ние полетяхме над големите като от разтопен метал извивки на реката, която криволичеше в трептящата мъглявина на хоризонта към Асунсион.

[1] Симпатични (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Много силно, много отровно (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Довиждане, сеньор! (исп.). — Бел.прев. ↑

ИНТЕРЛЮДИЯ

Аз не обичам особено много градовете и никога не съм смятал, че видът на някой град може да ме зарадва. Нашето облекчение и удоволствие обаче нямаха граници, когато зърнахме под крилото на самолета блесналия в полумрака Буенос Айрес, наподобяващ огромна геометрична фигура. На летището направих неизбежното отклонение до телефонната кабина и набрах номера на Бебита.

— О, моето момче, радвам се, че сте живи и здрави: Не можете да си представите колко се безпокояхме за вас. Къде сте сега? Пристигайте веднага на обяд.

— Отново става дума за животните — произнесох тъжно аз. — Трябва някъде да ги подслоним. Тук е ужасно студено, не ги ли настаним много скоро на топло, има опасност да се разболеят от пневмония.

— Ах, разбира се, отново животните! — отвърна Бебита. — Вече съм им намерила една малка б-б-барачка.

— Барачка ли?

— Да, съвсем мъничка, разбира, се. Струва ми се с две стаи. Има и вода, но като че не е отоплена. Това об-об-обаче няма значение, елате тук и аз ще ви дам печка.

— Не се съмнявам, че тази барачка принадлежи на някой твой приятел?

— Разб-б-бира се. Трябва само да ми върнете по-скоро печката, защото е на Мононо и б-б-без нея бб-буквално ще загине.

„Барачката“ на Бебита се оказа къщичка с две просторни стаи и изход към малък двор, заобиколен от висока стена. От другата страна на двора се намираще второ помещение с голяма мивка. С помощта на печката, измъкната нелегално от стаята на мъжа на Бебита, ние затоплихме бързо помещението и животните се почувстваха по-добре. Аз се обадох по телефона на Рафаел и той се появи начаса при нас, засвяткал с очила и натоварен с плодове, месо и хляб, взети от килера на майка му. Когато запротестирах и заявих, че това сигурно няма да се

хареса на майка му, той отвърна, че в противен случай животните трябвало да останат гладни, тъй като всички магазини били затворени. Възмущението ми от тази кражба от килера на майка му веднага се изпари и ние се захем с удоволствие да храним нашите животни с деликатеси, които те опитвах за първи път в живота си, като грозде, круши, ябълки и череши. Оставихме ги сити и затоплени и отидохме у Бебита, където за първи път от няколко месеца насам седнахме да се нахраним по човешки.

Преситени като нашите животни, ние се изтегнахме удобно в креслата и засърбахме кафе.

— И какво ще правите сега? — попита Бебита.

— До отплаването на парахода остават още няколко дни. Ще се опитаме за това време да попълним колкото се може повече нашата сбирка.

— Искате ли да се поразходите извън града? — попита тя.

— Стига да е възможно.

— Ще попитам Мария Мерседес дали не може да ви приеме в нейната естансия.

— Смяташ ли, че ще се съгласи?

— Естествено — започна Бебита — тя е...

— Зная, тя е твоя приятелка.

И така уговорихме се да вземем влака от Буенос Айрес и да заминем за Монастерио, отстоящо на четиридесет мили оттук. Недалеко от Монастерио се намираше Секунда, естансията на семейство Де Сотос. Там щяха да ни чакат Рафаел и неговият брат, за да ни помогнат.

НА ЛОВ ЗА НАНДУ

Селото Монастерио се намира на около четиридесет мили от Буенос Айрес и ние отпътувахме за него с влака. Когато последните пооредели къщи на столицата останаха зад нас, от двете страни на релсите се ширнаха безкрайните простори на пампата, блеснали от капките на утринната роса. По продължение на железопътната линия растеше широка ивица поветица с яркосини и нагъсто израснали цветчета, които скриваха почти напълно листата с форма на сърца.

Монастерио се оказа малко селце, напomniaщо бутафорно селище в Холивуд, предназначено за снимане на уестърн. От двете страни на кална улица, набраздена от дълбоки коловози и следи от конски копита, тук-там се издигаха правоъгълни къщи. На ъгъла се намираше селският магазин с пивница, рафтовете на който гъмжаха от всевъзможни стоки — от цигари до джин и от капани за мишки до груб памучен сиво-кафяв плат. Пред магазина стояха завързани няколко коня, собствениците на които си бърбеха вътре на чашка. Това бяха възниски и яки мъже със загорели и сбръчкани от слънцето лица, тъмни като катран очи и огромни, пожълтели от тютюна викториански мустаци. Носеха типичното за пеоните облекло: нагърчени черни полуботуши с малки шпори, бомбачас — широки панталони, спускащи се върху ботушите като панталони за голф; ризи, които наподобяваха блузи и завързани на вратовете разноцветни шалчета. Върху главите си носеха малки черни шапки с плоски дъна и обърнати нагоре над челата периферии, които се придържаха за главите им с помощта на еластична лента, минаваща през тила. Отстрани на широките им кожени колани, накичени със сребърни венчета, звезди и разни други украшения, висяха къси, но удобни ножове.

Когато влязохме в магазина, пеоните се обърнаха към нас и ни заоглеждаха с интерес. В отговор на нашето приветствие, произнесено на лош испански език, те се усмигнаха широко и отвърнаха вежливо. Аз купих цигари и ние се повъртахме около магазина в очакване на Карлос и Рафаел. Не след дълго се чу дрънчене на конска сбруя и

чаткане на копита и на пътя се показва малка двуколка. В нея седяха нашият бивш преводач и неговият брат Карлос. Рафаел ни поздрави възторжено, очилата му засвяткаха като светлините на фар и веднага ни представи на своя брат. Карлос беше по-висок от Рафаел и на пръв поглед изглеждаше дори по-едър от него. В бледото му и спокойно лице с малки тъмни очи и лъскава черна коса имаше нещо азиатско. Докато Рафаел подскачаше около нас като развълнувано петле и бърбореше бързо и неразбрано, Карлос натовари спокойно и методично нашия багаж в двуколката, после приседна и зачака търпеливо да се качим в нея. Когато най-сетне се наместихме, той плесна отзад конете с поводите, подвижна им ласкаво и двуколката затрополи надолу по пътя. Около половин час пътувахме по прав като конец път, пресичащ огромни затревени простори. Тук-там пасеше по някое стадо от стотина глави добитък, потънало до колене в тревата, а над тях кръжаха дъждосвирци със заострени черно-бели крила. В изпълнените с вода и сочна зеленина крайпътни канавки се хранеха малки ята гъски, които изплясваха с крила и се вдигаха във въздуха при нашето преминаване. След малко Карлос посочи напред. Сред зелените палми тъмнееше горичка, наподобяваща черен остров.

— Това е Секунда — каза той и ни се усмихна, след десетина минути ще бъдем там.

— Надявам се, че ще ни хареса — отвърнах шеговито аз.

Рафаел се обърна към мен и ме погледна зад очилата с разширени от учудване очи.

— Господи! — възкликна той ужасен от миналата през главата ми мисъл. — Разбира се, че ще ти хареса, Джери. Та Секунда е нашата естансия!

Секунда беше дълга, ниска и боядисана с вар сграда, разположена елегантно между огромно езеро и гъста гора от евкалипти и ливански кедър. От задните прозорци се откриваше изглед към спокойните сиви води на езерото, оградено от зеления ръб на пампата. Предните прозорци гледаха към английски парк с обрасла в трева алея, оградена от двете страни с подстригани храсти и с малък кладенец, почти задушен от папрат и мъх. Тук-там между ъглите на геометрично разположените цветни лехи на светлината пламтяха купища окапали по земята портокали, а в сянката на кедрите проблясваха слабо неясните очертания на статуи. По езерото плаваха ята лебеди с черни

шии. Те приличаха на ледени блокове, разпръснати безразборно върху стоманено сивата повърхност на водата. Между тръстиките като розови петна на зелен фон се хранеха безброй лопатарки. Над кладенчето в прохладата на градината пърхаха колибри, а между портокаловите дървета и по алеята се разхождаха важно и с изпъчени гърди лещарки. Из цветните лехи кълвяха припряно и потайно дребни сиви гълъби с бледоморави очи. В това откъснато от света ъгълче цареше мир и тишина, нарушавана единствено от отривистите крясъци на лещарките или мекото пърхане на крилата на дребните гълъби, когато политаха нагоре към евкалиптовите дървета.

След като се настанихме и разопаковахме багажа си, ние се събрахме в столовата, за да обсъдим плана на по-нататъшните ни действия. Преди всичко ми се искаше да заснемем на филм нандуто — южноамериканският роднина на африканския щраус. Секунда беше една от малкото естанции в близост до Буенос Айрес, в която все още се срещаха диви стада от тези големи птици. Разговарях по този въпрос с Рафаел още в Буенос Айрес и сега го попитах дали има някаква възможност да открием такива стада и да ги снимаме.

— Не се безпокой — успокои ме Рафаел. — Всичко сме уредили с Карлос.

— Да — отвърна Карлос, — днес следобед тръгваме да търсим нанду.

— Може би ти се иска да заснемеш как пеоните ловят нанду, а? — попита Рафаел.

— А как ги ловят?

— По старинен начин, с болеадорас... Знаеш ли, това са три топки, нанизани на върви.

— Превъзходно! — възкликнах възторжено аз. — С най-голямо удоволствие ще ги снимам.

— Всичко е уредено — обади се Карлос. — Днес следобед ние тръгваме с двуколката, а пеоните с коне. Ние намираме нанду, пеоните ги залавят, вие снимате. Добре ли е?

— Чудесно! — казах аз. — Ами ако не ги открием днес, ще опитаме ли и утре?

— Разбира се — отвърна Рафаел.

— Ще ги търсим дотогава, докато ги намерим каза Карлос и двамата братя си размениха широки усмивки.

Малката двуколка се появи следобед. Влажният чакъл захруска под колелата ѝ. На капрата седеше Карлос и пляскаше леко задниците на конете с поводите. Той спря пред верандата, скочи на земята и се отпрати към мен. Едрите и охранени сиви коне стояха с наведени глави и гризяха замислено железата на юздите.

— Готов ли си, Джери? — попита Карлос.

— Да, готов съм. Останалите тръгнаха ли?

— Да, тръгнаха на коне заедно с Рафаел... Поканих шестима пеони. Достатъчно ли са?

— Превъзходно... чакаме само жена ми — казах аз и се огледах с надежда наоколо.

Карлос приседна на малката стена и запали цигара.

— Жените винаги ни карат да ги чакаме — промълви философски той.

Над главите на конете прелетя огромна жълта пеперуда. Тя застина за миг във въздуха над ушите им, като че размишляваше дали това не е някаква необикновена и окосмена разновидност на змийската лапид. Конете разклатиха енергично глави и пеперудата отлетя, като се стрелкаше замаяно на зигзаг във въздуха. През тъмните кедри прелетя колибри, замря внезапно във въздуха, върна се петнадесетина сантиметра назад, обърна се и се спусна стремглаво към нисък и поклащан от вятъра клон на кедъра. Там улови някакво паяче, издаде тих победоносен писък и отново се стрелна между портокаловите дървета. Джеки се появи на верандата.

— Здравейте! — извика весело тя. — Готови ли сте?

— Да — отвърнахме в един глас с Карлос.

— Сигурни ли сте, че не сте забравили нищо? Киноапарата, филмите, светломера, филтрите, триножника?

— Всичко сме взели — отвърнах самодоволно аз. — Нищо не сме оставили, нищо не сме забравили.

— А чадър взехте ли? — заинтересува се тя.

— По дяволите, забравихме. — Аз се обърнах към Карлос. — Може ли да ми послужиш с чадър?

— Чадър ли? — озадачи се Карлос.

— Да, чадър.

— А какво е това чадър? — попита той, понеже не знаеше тази дума на английски.

Изключително трудно е, без каквато и да е предварителна подготовка, да се даде убедително обяснение на чадъра.

— Това е такова нещо, което се употребява по време на дъжд — обясних аз.

— Може да се сгъва — добави Джеки.

— А когато завали дъжд, се отваря.

— Прилича на гъба.

— А! — възкликна Карлос и лицето му се проясни. — Разбрах.

— Имате ли такова нещо в къщи?

Карлос ме погледна укорително.

— Разбира се... Нали ти казах, че у нас има всичко.

Той потъна някъде в къщата и се върна с малко, украсено с ярки цветове книжно японско чадърче, голямо колкото половината от диаметъра на велосипедна капла.

— Ще свърши ли работа? — попита гордо той и го завъртя така, че багрите му се сляха в цветен кръг.

— Нямате ли по-голям?

— По-голям ли? Не, няма по-голям. А защо ти е чадър, Джери?

— Да хвърля сянка върху камерата, за да не се прегрява филмът от слънцето.

— Аха! — възкликна Карлос. — Ще свърши работа. Аз ще го държа.

Седнахме в малката двуколка, Карлос плесна мощните сиви задници на конете с поводите и им подвижна. Конете въздъхнаха дълбоко и печално и се устремиха напред. Пътят се ограждаше от гигантски евкалипти, чиято кора се белеше на огромни и усукани ленти, под които се подаваше блестящо бялата им сърцевина. По клоните им се виждаха масивни съоръжения от преплетени вейки, наподобяващи огромни купи сено. Това бяха общите гнезда на малките дългоопашати папагалчета — квакери. Тези изящни и зелени като тревата птички прелитаха с цвъртене в клоните над главите ни, спускаха се блеснали на слънчевата светлина към отворите на своите огромни комунални квартири и изчезваха в тях. „Дий, дий!“ подвижна с фалцет Карлос и конете се втурнаха в тронав тръс с възмутено пръхтене. Достигнахме края на дългата, оградена с дървета алея и пред нас се откри блестящата и златиста на следобедното слънце пампа. Конете теглеха двуколката върху влажната от росата трева и обикаляха

огромните магарешки бодили, израснали нагъсто на височина колкото качен на кон човек. С разположените по клоните им цветове приличаха на покрити с шипове канделабри с ярки пурпурни пламъци. Една изплашена от нашето появяване американска кукумявка затанцува над входа на своята дупка като малък сив призрак: две крачки на една страна, две крачки на друга, после застина на едно място и впери в нас златистите си очи. Кукумявката заклати глава от една на друга страна, заподскача бързо на място, след това се откъсна от земята и закръжи меко и безшумно във въздуха като облак.

Двуколката продължи да трополи и да се клатушка напред. Пред нас, до самия хоризонт, се простираше пампата — равно и безметежно поле от златиста трева, малко по-тъмно на местата, където растяха по-нагъсто магарешките бодили. Тук-там подобно на малка тъмна вълна върху гладка водна шир се виждаше по някоя гъста горичка с преплетени от вятъра клони, под сенките на която се гушеха стада. Небето беше яркосиньо и по него подобно на охлюви — албиноси върху стъкло на прозорец пълзяха бавно и с достойнство големи пухкави облачета. Магарешките бодили ставаха по-гъсти и по-гъсти и конете все повече и повече ги обикаляха, за да не се натъкнат на тях и изподерат коремите си от острите им бодли. Колелата мачкаха крехките растения с трясък, напомнящ пукота на детско пищовче. Току изпод топуркащите копита изскочи див заек, описа голяма дъга, след това застина на място и се сля напълно с кафеникавата омара на бодилите. В далечината пред нас забелязахме малки тъмни силуети, напръскани с цветни петна — пеоните, качени върху своите коне. Те ни очакваха, събрани вкупом, във високата трева. Конете не стояха на едно място, а поклащаха глави и пристъпяха със ситни крачки наоколо. Пеоните се смееха и разговаряха с блеснали от оживление лица, а когато се полюляваха и извъръщаха върху танцуващите си коне, сребърните медальони, украсяващи коланите им, проблясваха ярко на слънцето. Карлос вкара двуколката сред тях и сивите коне спряха, отпуснаха глави и въздъхнаха тежко, като че бяха изнемощели. Карлос и пеоните начертаха плана за действие: пеоните щяха да се разделят на две групи, да яздят в една линия с двуколката по средата. При появата на нанду те щяха да заобиколят птиците и да ги подгонят към двуколката, за да мога да направя снимките.

Когато глъчката малко поутихна, аз се обърнах към Карлос.

— Мислиш ли, че ще открием нанду?

Карлос сви рамене.

— Сигурно. Рафаел ги е видял вчера на това място. Ако ги няма тук, ще ги намерим на съседното пасище.

Той подвикна на конете, те се отърсиха от трансa, в който бяха изпаднали, и двуколката потегли през пращящите стъбла на магарешките бодили. Не бяхме изминали и петнадесетина метра, когато един от пеоните нададе продължителен вик, размаха възбудено ръце и посочи към гъсталака, в който тъкмо се канеше да навлезе двуколката. Карлос спря рязко конете, а ние се изправихме на крака и вперихме погледи над трънаците, обгърнати от пурпурната омара на своите цветове. Отначало не виждахме нищо, но след това Карлос ме сграбчи за ръката и посочи нещо напред.

— Ето там, Джери, виждаш ли? Напред...

Забелязах как в гъстака от магарешки бодили, между сиво-бели стъбла, се промъкна някаква обемиста фигура. Пеоните стесняваха дъгата около мястото. Неочаквано един от тях се стрелна, размаха ръце и извика.

— Какво вика този пеон, Карлос? — попитах аз.

— Казва, че това нанду има малки — отвърна Карлос, обърна конете, плесна ги и те се понесоха в лек галоп.

Двуколката заподскача и затрополи край гъсталака на магарешките бодили. Той спря двуколката, където свършваха тръните и започваше тревата.

— Сега наблюдавайте внимателно, Джери. Ще се появят от тази страна — каза той.

Седяхме, без да сваляме очи от високата стена на трънаците, и се вслушвахме в пукота на растенията, които се чупеха под копитата на конете на пеоните. Неочаквано високото стъбло на един от бодилите се разклати и падна с трясък на земята. С грацията и лекотата на появяваща се на сцената балерина едно нанду прескочи падналия бодил и се озова на зелената трева. То се спря за миг и ние успяхме да го разгледаме. Приличаше на малък сив щраус с черни петна по лицето и гърлото, които не бяха голи като у щрауса, а красиво обрасли с пера. В очите му не се забелязваше глуповатото изражение на щраусите. Очите бяха големи, влажни и умни. То се спря, за да огледа местността, и в същия този миг ни забеляза. Птицата се завъртя на

място като пумпал и се понесе с големи крачки из пампата, протегнала напред шия, като при всяка крачка почти докосваше глава с дългите си крака. Човек оставаше с впечатление, че нандуто не бяга, а подскача. Като че ли краката му бяха гигантски пружини, с които се отхвърляше от земята. Изправено, то достигаше над метър и шестдесет сантиметра, но сега, когато бягаше със скоростта на галопиращ кон, цялото му тяло, крака и врат бяха източени напред и придобили аеродинамична линия. Един от пеоните изскочи с трясък от гъсталака на магарешките бодили, продължи да галопира по тревата, наближи на шест — седем метра от бягащата птица и ние имаме възможността да се запознаем с тактиката, прилагана от преследваното нанду. Когато забеляза коня и ездача, то повдигна високо глава, спря по средата на един от големите си подскоци, завъртя се на място и побягна в обратна посока, почти без да намалява скоростта на движението си. Сега бягаше в зигзаг, правеше приблизително двуметров скок ту надясно, ту наляво и гледано отзад, приличаше на огромна перната жаба.

Тъкмо Карлос се канеше да подкара конете по-нататък и се появи второто нанду. То беше по-дребно от предишното и не чак толкова сиво. Изскочи от трънаците през оставената от първото нанду пътека и се спря в тревата.

— Това е женска — прошепна Карлос. — Погледни колко е дребничка.

Женското нанду ни забеляза, но не се впусна като първото в бяг. Вместо това спря, запристъпя неспокойно от крак на крак, без да сваля от нас големите си плахи очи. Неочаквано разбрахме причината на нейното забавяне: от трънаците изскочи нейното потомство — единадесет пиленца, излюпени вероятно преди няколко дни. Кръглите им пухкави телца, два пъти по-малки от футболна топка, стояха върху дебели и набити крака, завършващи с големи и широки стъпала. Покрити със светлокремава перушина, с изящни сиво-синкави ивици. Птиченцата не бяха по-високи от тридесетина сантиметра. Те изскочиха от гората магарешки бодили и се скупчиха в огромните крака на майка си. Блестящите очи не изразяваха никакъв страх и те започнаха да си разменят пронизителни кръсъци. Майка им погледна надолу към тях, по всяка вероятност не разбра дали в този разноцветен водовъртеж се намират всички нейни пиленца, но все пак се извърна и закрачи през тревата. Всъщност тя побягна, само че не особено бързо,

с високо повдигната глава, като при всяка крачка стъпваше тежко с големия си крак на земята. Малките следваха майка си, но се разтегнаха във верига след нея. Всичко изглеждаше много забавно, тъй като майката приличаше на застаряла и претенциозна стара мома, затичала да хване автобуса и запазила цялото си достойнство, но провлачила след себе си раирана кожа, която подскачаше и се извиваше по тревата.

Когато семейството на нандуто се скри от погледа и Джеки престана да ахка от умиление по пиленцата, Карлос подкара отново двуколката и ние продължихме да се движим с трясък през трънаците.

— Скоро ще видим повече и по-големи нанду — каза Карлос и не успял да изрече тези думи, зърнахме Рафаел. Той препускаше с коня си към нас и размахваше шапка, а зад него се развяваше червеният му шал. Той премина с трясък през бодилите, спря край двуколката и като жестикулираше енергично, изля цял поток от испански думи. Карлос се обърна към нас с блеснали очи.

— Рафаел казва, че открил място с много нанду. Съветва ни да се придвижим дотам с колата, след което останалите ще подгонят птиците към нас.

Рафаел пришпори коня си да съобщи на пеоните плана за съвместните ни действия, а Карлос подгони нашите отпуснали се сивчовци в галоп през бодливите трънаци. Ние изскочихме сред пампата, понесохме се с грохот напред и така заподскачахме и се накланяхме с двуколката, че очаквах всеки миг да се преобърнем. Седнал на капрата, Карлос шибаше конете с юздите и ги ободряваше със силни викове. Двойка дъждосвирци с остри крила, откромени ярко с черно-бялото си оперение на фона на зелената трева, наблюдаваха внимателно нашето бързо приближаване. Подскочиха на два метра, вдигнаха се леко във въздуха, закръжиха с пъстрите си крила и с пронизителни крясъци започнаха да предупреждават жителите на пампата за нашето пристигане: „Теро... теро... теро...“. Аз се приведох внимателно от подскачащата двуколка и зърнах на около половин миля от нас ездачите, които изчакваха да заемем уговорената позиция. Слънцето препичаше безмилостно и хълбоците на нашите сивчовци се покриха с тъмни ивици пот. Хоризонтът се замъгли от знойната мараня и ни се струваше, че го наблюдаваме през изпотено стъкло. Изведнъж Карлос дръпна рязко юздите и спря колата.

— Това място е удобно, Джери. Кинокамерата ще поставим хей там — каза той и посочи с пръст. — Нанду ще дойдат от тази страна.

Ние се измъкнахме от двуколката. Карлос тръгна напред с малкото книжно чадърче, а аз го последвах с кинокамерата и триножника. Джеки остана в двуколката. Тя не отделяше очи от бинокъла, за да ни уведоми незабавно за появата на нанду.

Ние с Карлос се оттеглихме на около петдесетина метра от колата и избрахме място, от което можехме да наблюдаваме широка „тревна ивица“ между два огромни гъсталака от бодили. Аз монтирах кинокамерата, измерих светлината и фокусирах, а през това време Карлос държеше непрестанно смешното чадърче над главата ми и пазеше сянка.

— Готово! — промълвих най-сетне аз и изтрих потта от лицето си.

Карлос повдигна ярко оцветеното чадърче и го размаха. В същия миг от далечината дочухме острите крясъци на пеоните, които пришпориха конете си и ги вкараха в джунглата от магарешки бодили. Възцари се пълна тишина. Тъй като стояхме неподвижно, двата дъждосвирци описаха няколко кръга над нас, кацнаха наблизко, втурнаха се насам-натам из тревата, спряха и внимателно ни заоглеждаха. Джеки седеше на едно място в двуколката с килната назад шапка и прилепен към очите бинокъл. Сивчовците стояха с наведени глави, от време на време пристъпваха от крак на крак подобно на застарели и изморени бармани към края на работния си ден. Чувствах как потта се лее по лицето и гърба ми, а ризата е залепнала неприятно за тялото. Внезапно Джеки свали шапка, размаха я енергично и започна да ни нарежда нещо със силен и неразбран глас. Дъждосвирците изхвърчаха в същия миг и закръжиха бързо над нас с пронизителни крясъци. Разнесе се далечно хрущене на счупени бодили, тропот на конски копита и възбудени викове на пеоните. След това от бодилите се показаха нанду.

Никога не съм предполагал, че птица, която води живот на земята, може да се движи с бързината и грацията на птица в полет, но този ден се убедих напълно в това. Изскочиха осем нанду, понесени в особен клинообразен ред. Създаваха впечатление, че бягат с всички сили. Дългите им крака се придвижваха с такава скорост, че просто се сливаха в неясни петна. Те се открояваха ясно едва когато докосваха

земята и изхвърляха птицата нагоре. Птиците бягаха с изпънати напред, почти успоредни със земята шии, с разперени и леко отпуснати надолу крила. Силните крясъци на дъждосвирците се заглушаваха от бързото и ритмично топуркане на краката на нандуто върху твърдата като камък земя. Ако не беше този звук, човек можеше да си помисли, че птиците се движат върху колела, толкова бързи и леки бяха движенията им. Както вече казах, те като че бягаха с всички сили, но когато от бодилите изскочиха със силни крясъци двама пеони, случи се нещо невероятно. Птиците подвиха опашки, като че се страхуваха да не ги ударят отзад, направиха три огромни скока с изкривени навън крака и увеличиха двойно скоростта си. Те изчезнаха в далечината с поразителна бързина. Пеоните ги преследваха по петите и аз забелязах как един от тях откачи болеадорас от колана си.

— Карлос, надявам се, че няма да ги ловят там, няма да мога да ги снимам от това разстояние.

— Не, не — успокой ме Карлос, — ще ги заобиколят и ще ги подгонят обратно. Да отидем при двуколката, там е по-сенчесто.

— Колко време им е необходимо да ги заобиколят?

— Около пет минути.

Ние се върнахме при колата. Джеки подскачаше като запаянко, наблюдаваше през бинокъла и окуражаваше ловците с някакви нечленоразделни възклицания. Аз поставих камерата в малката, хвърлена от колата сянка и се качих при нея.

— Какво става там? — попитах аз, тъй като в този момент пеоните и птиците изглеждаха като малки точки на хоризонта.

— Потресаващо! — крещеше Джеки и стискаше здраво бинокъла, който се мъчех да изтръгна от ръцете ѝ. — Наистина е потресаващо. Виждаш ли ги как бягат? Досега не знаех, че могат да бягат толкова бързо.

— Дай да погледна.

— Сега, сега, само за минутка. Искам само да видя... О-о-о, не, не, внимавай...

— Какво се случи?

— Направиха опит да се промъкнат обратно, но Рафаел ги забеляза навреме... Ей! Виж само как бяга тази... Виждал ли си някога подобно нещо?

— Не — признах честно аз, — но може би ще дадеш все пак да погледна и аз.

Измъкнах насила бинокъла от ръцете ѝ и го вдигнах към очите си. Нанду се промъкваша между магарешките бодили с такава лекота и грация, която би накарала всеки професионален футболист да умре от завист. Пеоните галопираха насам-натам след тях, като се стараеха да ги държат в плътна група и да ги подгонят обратно към нас. Всички пеони държаха болеадорас в ръце и аз виждах ясно как блестяха завързаните на дълги въжета топки, които размахваха над главите си. Птиците се обърнаха групово и се втурнаха към нас, а пеоните пришпориха конете и ги последваха с тържествуващи викове. Върнах обратно бинокъла на Джеки и скочих долу да се приготвя за снимане. Едва успях да фокусирам камерата и птиците се показаха, побягнаха право към мен в плътна група. На около седемдесетина метра те ни забелязаха и всички изведнъж, в един и същ миг завиха под прав ъгъл, като че не един път бяха репетирали най-старателно това движение. Конете ги следваха по петите, изпод копитата им хвърчаха буци черна пръст, болеадорас свистяха пронизително над главите им и описваха неясни, блестящи кръгове. Оглушителните викове, вибриращият тътен

на копитата, свистенето на болеадорас преминаха мигновено край нас и отшумяха в далечината. Само дъждосвирците продължаваха да кръжат над нас и да крещят като истерични. Джеки продължаваше да води текущ коментар от колата.

— Рафаел и Едуардо завиват надясно... Продължават да бягат... Ах!... Едно нанду се отбива надясно, Едуардо тръгна след него... ах, сега цялата група се разпръсква... всички се разбягват... сега няма да могат вече да ги съберат... един се кани да хвърли своите болеадорас... ах! Пропусна... само да можехте да видите как се обърна нандуто... какво, за Бога, прави тази птица!... Обръща се... отново бяга насам... Рафаел тръгва след нея... бяга насам... бяга насам...

Току-що бях запалил цигара, но веднага я хвърлих и се втурнах към кинокамерата, защото нандуто приближаваше с трясък през бодилите. Смятах, че ще измине поне четвърт час, преди пеоните да съберат разпръснатите птици, ето защо навих камерата, но не успях да я фокусирам, нито пък да премеря силата на светлината. Сега обаче нямаше време за всичко това, защото птицата приближаваше към нас със скорост двадесет мили в час. Аз завъртях камерата върху триножника, хванах нандуто във визьора и натиснах бутона, изпълнен с надеждата, че от тези снимки все ще излезе нещо. Започнах да снимам, когато нандуто приближи на около петдесетина метра. Рафаел яздеше непосредствено след него и неговата близост очевидно тревожеше птицата, тъй като тя явно не забелязваше нито двуколката, нито кинокамерата и се носеше право срещу мене. Джеки издаваше над мен тихи развълнувани стонове. Нандуто продължаваше своя бяг към мен и изпълни целия визьор. Започнах да се безпокоя, тъй като птицата, изглежда, не забелязваше нито мене, нито кинокамерата, а аз не изпитвах никакво желание стотина килограмовата птица да се блъсне с всички сили в мене. Като се помолих кратко на Бога, аз продължих да натискам копчето с пръст. Нандуто изведнъж ме съзря, в очите му проблесна някакво нелепо смешно изражение на ужас, мускулите, на тялото му се свиха, то направи отчаян и внезапен завой и изчезна от погледа ми. Изправих се и изтрих чело. От безопасното си място в колата Джеки и Карлос ме гледаха с кръгли от ужас очи.

— Много ли ме приближи? — попитах аз, тъй като по време на снимането това мъчно можеше да се определи.

— Птицата промени посоката на движение от онази тревна туфа — обясни Джеки.

Измерих разстоянието с крачки. Оказа се около два метра. Тази рязка промяна на посоката на движение се оказа фатална за птицата, понеже Рафаел я преследваше отблизо, и дори с това незначително отклонение тя изгуби няколко метра от своята преднина. Рафаел пришпори покрития си с пот кон, той направи отчаяно усилие, настигна птицата и я върна отново към кинокамерата. Нандуто се върна с бързи крачки, но този път бях напълно готов. До ушите ми достигна тънкото и нарастващо свистене на болеадорас, което завърши с провлечено „уип“. Въжето със закачените за него топки прелетя във въздуха и се уви като октопод около краката и врата на бягащата птица. Нандуто направи още две крачки, въжето се затегна, то падна на земята и започна да се мята. Рафаел издаде продължителен и тържествуващ вик, спря се до него, скочи на земята и сграбчи нандуто за ритациите крака, в противен случай то спокойно можеше да му разпори корема. Нандуто се съпротивлява кратко, после затихна. Карлос заскача победоносно в двуколката и издаде силен вик, за да съобщи на пеоните за успешното завършване на лова. Когато всички пристигнаха в галоп, ние се скупчихме около нашата пленница.

Това беше голяма птица с мускулести като на балерина бедра. Противоположно на тях костите на крилата бяха слаби и меки и можеха да се огъват като вейки. Огромните ѝ очи, които покриваха почти цялата ѝ глава, имаха гъсти като на актриса мигли. Големите ѝ стъпала, снабдени с четири пръста, също бяха дебели и силни. Средният пръст бе най-дълъг и въоръжен с остър извит нокът. Независимо дали отпред или отзад нанасяше удара си нокътят се връзваше в тялото на противника и го раздираше като остър нож. Имаше дълги пера, които приличаха на издължени листа на сива папрат. След като разгледах птицата и направих няколко снимки в едър план, ние размотахме болеадорас от краката и врата ѝ. Птицата продължи още миг да лежи върху тревата, после скочи внезапно и рязко на силните си крака и се понесе през бодилите с постоянно увеличаваща се скорост.

Обърнахме двуколката и поехме обратно към Секунда. Пеоните язدهа близо около нас, смееха се и бърбеха, коланите им блестяха на слънцето, а конските сбруи мелодично звъняха. Макар и уморени,

потъмнелите от пот коне пристъпваха весело, леко и игриво се закачаха. Сивчовците, които не се трудиха кой знае колко и стояха цял ден във впряга, пристъпваха бавно и уморено сякаш на края на силите си. Зад нас се разстилаше безкрайната златиста и спокойна пампа. В далечината, над тревата, се издигнаха две черно-бели петна и до ушите ни достигна приглушеният глас на пампата, остро предупреждение към всички нейни живи същества, гласът на вечно бдителните дъждосвирци: „Теро... теро... теро... теротеротеро“.

ADIOS!

Денят на нашето заминаване приближаваше и ние напуснахме естансия Секунда заедно със заловените от нас животни: броненосци, опосуми и няколко интересни птици. До Буенос Айрес отпътувахме с влака, а животните ни придружиха във фургон. С това ново попълнение нашата сбирка заприлича малко повече на истинска колекцията, а не на магазин за животни след разпродажба. Въпреки това птиците ни все още бяха недостатъчни и това не ми даваше мира, тъй като знаех, че в Аржентина живеят няколко изключително интересни вида.

В деня преди нашето заминаване аз си спомних за един мой разговор с Бебита и ѝ се обадох по телефона.

— Бебита, струва ми се ти ми каза, че си знаела някакъв магазин за птици в Буенос Айрес?

— Магазин за птици ли? Разб-б-бира се, виждала съм. Намира се някъде около гарата.

— Ще ми го покажеш ли?

— Разб-б-бира се. Елате на обяд, а след това ще отидем заедно.

След продължителен обяд Бебита, Джеки и аз взехме едно такси и тръгнахме из широките улици да търсим магазина за птици. Най-сетне го открихме отстрани на огромен площад със стотици малки щандове за продажба на месо, зеленчуци и разни други продукти. Магазинът се оказа огромен и за наше най-голямо удоволствие разполагаше с голям и разнообразен избор. Ние обикаляхме бавно и впивахме алчни погледи в клетките, които гъмжаха от птици с най-различни форми, размери и цветове. Собственикът на магазина, наподобяващ неуспял борец, ни следваше по петите, а в очите му проблясваха хищнически пламъчета.

— Реши ли какво ще купиш? — попита Бебита.

— Да, зная какво ми трябва, въпросът е само в цената. Ако съдя по вида на собственика, едва ли ще предложи разумна цена.

Бебита, стройна и елегантна, обърна изумен поглед към квадратния собственик на магазина. Тя свали ръкавиците си, постави ги внимателно върху чувал със семена за птици, след което се усмихна ослепително. По лицето на собственика плъзна червенина и той кимна като за поздрав с глава. Бебита се обърна към мен.

— Та той е много мил човек! — каза напълно искрено тя.

Все още непривикнал със способностите на Бебита да открива божествени черти в хора, които според мене биха продали с удоволствие и собствените си майки, стига да има кой да им предложи половин крона, аз просто зяпнах собственика на магазина.

— Не зная — отвърнах най-сетне аз, — на мен той съвсем не ми изглежда толкова мил.

— А аз съм напълно уб-б-бедена, че е истински ангел — възрази твърдо Бебита, — покажи ми само птиците, които искаш да купиш, и остави аз да говоря с него.

Независимо че този начин на започване на пазарлъка беше крайно неправилен, аз преминах отново с нея край клетките и посочих птиците, някои от които бяха толкова редки, че докато ги гледах, от устата ми просто потекоха лиги. Бебита ме попита колко съм готов да заплатя за тях и аз посочих цена, която макар и прилична, не бе прекалена. Бебита пристъпи с плавна походка до собственика, накара го със своята усмивка да се изчерви отново и с много благ глас, с който се разговаря само с ангели, започна да се пазари за птиците. Докато говореше, собственикът я прекъсваше от време на време с почтително: „Si, si, senora“, а ние с Джеки обикаляхме най-тъмните и недостъпни ъгълчета на магазина. Най-послед след около двадесетина минути ние се присъединихме към тях. Бебита продължаваше да стои сред мръсните клетки като богиня, докато собственикът седеше на чувал със семе и бършеше потта от челото си. Неговото „Si, si, senora“ продължаваше като по-рано да придружава думите на Бебита, но бе изгубило първоначалното си въодушевление и звучеше сега твърде унило. Той неочаквано сви рамене, разпери ръце и й се усмихна. Бебита го погледна нежно, като да бе единственият ѝ син.

— В-b-bueno — каза тя — muchisimas gracias, señor^[1].

— De nada, senora^[2] — отвърна той.

Бебита се обърна към мен.

— Купих ги заради теб-б-бе — каза тя.

— Добре. Колко ни обръсна?

Бебита каза цена, която беше една четвърт от онова, което бях решил да заплатя.

— Бебита, та това е пладнешки обир — възразих аз, без да вярвам на ушите си.

— Не, не, моето момче — отвърна сериозно тя, всички тези птички се срещат твърде често у нас и б-б-би било глупаво да даваш толкова много пари за тях. Освен това, както вече ти казах, този мъж е същински ангел и за него е истинско удоволствие да ми направи отстъпка.

— Предавам се — казах смирено аз. — Не би ли искала да ме придружиш в следващата експедиция? Ще ми спестиш много пари.

— Глупости, глупости, глупости — засмя се Бебита. — Не аз ти спестявам пари, а този човек, за когото твърдиш, че е толкова неприятен.

Аз ѝ хвърлих гневен поглед и се отдръпнах с достойнство да подбера птиците и да ги поставя в клетки. Скоро върху тезгяха се издигна цяла грамада от клетки, увити в кафява хартия. След като се разплатихме и си разменихме безброй „gracias“, аз го попитах чрез Бебита дали има за продан водоплаващи птици. Отвърна, че няма такива птици, но разполагал с други подобни, от които може би сеньорът ще се заинтересува. Той ни преведе през задния вход на магазина до малка тоалетна. Собственикът отвори вратата и посочи с пръст. Едва сподавих надигналото се в гърлото ми възторжено възклицание. Видях два мръсни, изморени, но все още красиви лебеда с черни шии, приклекли на пода. Като си придадох равнодушен вид, аз ги огледах. И двете птици бяха много отслабнали и достигнали онази степен на изтощение, която се характеризира с пълна апатия и липса на страх. При каквито и да е други обстоятелства не бих дръзнал да купувам такива изнемощели птици, но разбирах добре, че това е последната ми възможност да се сдобия с такива лебеди. Освен това си помислих, че ако им е съдено да умрат, те можеха да сторят това поне сред удобства. Сърцето не ми даде да оставя тези великолепни птици да гинат до бидето в тоалетната. Бебита отново се хвърли в атака и след доста голям пазарлък и лебедите станаха моя собственост. След това възникна ново затруднение, понеже собственикът не разполагаше с достатъчно големи клетки за тях. В края на краищата измъкнахме

отнякъде два чувала и поставихме лебедите в тях, само главите им останаха да стърчат навън. Ние се натоварихме с покупките и напуснахме магазина, изпратени от собственика. Когато излязохме навън, през главата ми неочаквано премина една мисъл.

— А как ще отидем сега до Белграно? — попитах аз.

— Ще вземем такси — отвърна Бебита.

Аз държах под двете си мишци по един лебед и се чувствах така, както вероятно се е чувствала Алиса, когато е играла крокет с фламингото.

— Няма да можем да влезем в таксито с този багаж — казах аз, — на шофьорите е забранено да превозват животни... И преди сме имали неприятности по този въпрос.

— Почакайте тук, сега ще намеря такси — заяви Бебита, прекоси плавно улицата до пиацата, спря се до едно такси с най-антипатичния и отблъскващ шофьор и се върна с него при нас.

За миг шофьорът впери слисан поглед в чувалите, които стисках под двете си мишници и от които се подаваха като питони шиите на лебедите, и се обърна към Бебита.

— Това са бичос — изрече той, — забранено е да ги превозваме. Бебита му се усмихна.

— Но ако не знаехте, че имаме б-б-бичос, никой нямаше да ви об-об-обвини в нищо — възрази тя.

Шофьорът се зашемети от усмивката ѝ, но продължи да упорства.

— Всеки вижда, че това са бичос — запротестира той.

— Виждат се само тези — отвърна Бебита и посочи лебедите, — ако ги поставите в б-б-багажника, вие просто няма да ги виждате.

Шофьорът недоверчиво изсумтя.

— Добре. Помнете обаче, че нищо не съм видял. Ако ни спрат, ще отричам всичко.

И така ние се отправихме към Белграно: лебедите натъпкахме в багажника, а предната седалка отрупахме с клетки, от които се носеше същински хор от птичи гласове и пърхане на крила. Шофьорът обаче се правеше, че не забелязва нищо.

— Как успяваш да принуждаваш тези шофьори да изпълняват желанията ти? — попитах аз. — Понякога не мога да ги убедя да вземат мене, да не говорим за животните.

— Но те са толкова мили — отвърна Бебита и се загледа нежно в тлъстия врат на нашия шофьор. Те винаги се стараят да услужат на човека.

Само въздъгнах. Бебита притежаваше някаква магическа сила, на която не можеше да устои никой. Много се дразнех, когато наричаше ангел някой човек, приличащ на избягал каторжник, и правеше абсурдни изводи за него, а той неочаквано започваше да се държи точно така, както си го представяше тя. Всичко това много ме озадачаваше.

Закупените в последния миг животни ни създадоха известни затруднения. Нашият кораб тръгваше на следващия следобед и дотогава трябваше да ги настаним в подходящи клетки, а това беше много трудна работа. Ние позвънихме на Карлос и Рафаел. Те се отзоваха на отчаяния ни зов и пристигнаха в Белграно, придружени от братовчеда си Енрике. Втурнахме се в пълен състав до местния склад за дървени материали и докато аз нахвърлях чертежите на необходимите ми клетки, дърводелецът започна да изрязва с лудешка бързина отделните детайли от шперплат с помощта на циркулярния трион. След това, залитайки под тежестта на товара, ние пренесохме дървения материал до къщата в Белграно и се захем да сковем от тях клетки. Към единадесет и половина същата вечер направихме клетки едва за една четвърт от птиците. Когато разбрахме, че ще се наложи да работим цяла нощ, ние изпратихме Джеки в хотела, за да може на следното утро, когато щяхме да се чувстваме ужасно, поне тя да е отпочинала и да се е наспала добре, за да може да нахрани сама животните. Карлос изтича набързо до най-близкото кафене и донесе топло кафе, кифли и бутилка джин. Подкрепихме се и отново пристъпихме към изработването на клетките. В дванадесет без десет някой почука на външната врата.

— Това — обърнах се аз към Карлос — е първият разгневен съсед, дошъл да попита за какъв дявол сме се разчукали по това време на нощта... По-добре иди ти. От този джин не мога да кажа дори две думи на испански.

Карлос се върна скоро, придружен от слаб човек с очила и подчертано американско произношение, който се представи като господин Хан, буеносайреския кореспондент на „Дейли мирър“.

— Чух, че едва сте успели да се спасите от революцията в Парагвай и много ми се иска да узная цялата случка от вас — обясни той целта на своето посещение.

— Разбира се — отвърнах аз, предложих му гостоприемно една клетка за сядане и му налях пълна чаша с джин. — Какво по-точно ви интересува?

Той помириса подозрително джина, огледа клетката, преди да седне върху нея, и извади бележника си.

— Всичко — произнесе решително той.

И аз започнах да му разказвам за нашето пътешествие из Парагвай. Моето цветисто обяснение се придружаваше от удари на чук, стържене на трион и дори испански ругатни, произнасяни на висок глас от Карлос, Рафаел и Енрике. Накрая господин Хан остави своя бележник настрана.

— Струва ми се — каза той, като свали сакото и нави ръкавите на ризата си, — струва ми се, че ще се съсредоточа по-добре върху вашия разказ, ако глътна още малко джин и взема участие във вашия бал на дърводелците.

Цялата нощ, подкрепяни от джина, кафето, кифлите и изблиците на песни, Карлос, Рафаел, Енрике, аз и кореспондентът на „Дейли мирър“ се трудихме над клетките. Към пет часа сутринта, когато първите кафенета отвориха вратите си, ние приключихме работа. Пихме на бърза ръка по едно кафе и аз едва се добрах до хотела, пяхнах се в леглото и се опитах малко да подремна преди товаренето на парахода.

В два и половина следобед нашият камион пристигна на пристанището и спря край парахода. Карлос и Рафаел бяха кацнали най-отгоре, а ние с Джеки седяхме в кабината. Към четири часа почти всички хора от пристанището, в това число и няколко заинтригувани зяпача, се запознаха с нашето разрешение за износ. В четири и половина ни позволиха да товарим животните на парахода. Точно тогава се случи нещо, което не само можеше да сложи край на нашето пътешествие, но и край на моя живот. На парахода товареха огромни бали кожи и по неизвестни причини ги прехвърляха точно над стълбичката, по която пренесохме животните. Аз слязох от камиона, взех клетката с Кай и една от маймунките и тъкмо се канех да помоля Карлос да се заеме със Сара, когато нещо като гаубичен снаряд ме

тласна през кръста и бедрата, вдигна ме във въздуха и ме захвърли по очи на около шестнадесет метра от мястото, на което стоях. Не мога да опиша шока, който получих. Когато излетях във въздуха и през ума не ми минаваше какво може да ми нанесе такъв силен удар, после тупнах на земята и няколко пъти се претърколих. Чувствах гърба си вцепенен, лявото бедро ужасно ме болеше и аз реших, че е счупено. До такава степен бях потресен от случилото се, че не можех дори да се изправя на крака, когато ужасеният Карлос се опита да ме вдигне. Изминаха цели пет минути, преди да дойда на себе си и да установя с най-голямо облекчение, че кракът ми не е счупен, но и тогава ръцете ми трепереха толкова силно, че не можех да държа дори цигарата си, та се наложи Карлос да ми я придържа. Докато седях и се опитвах да успокоя разклатените си нерви, Карлос обясни какво всъщност се бе случило. Кранистът повдигнал една бала кожи, но не я повдигнал достатъчно високо. Вместо да премине над стълбичката, балата я ударила по средата, след което излетяла заедно с нея по пристанището и ме блъснала. За щастие тази смъртоносна ракета ме закачила, когато почти достигнала крайната точка на своето люлеене, в противен случай щеше да ме пречупи на две като презрял банан.

— Трябва да призная — обърнах се аз с разтреперан глас към Карлос, — че не съм очаквал подобно изпращане от Аржентина.

В края на краищата натоварихме благополучно животните на палубата, завихме ги с брезент и слязохме долу в пушалнята, където се събраха всички наши приятели. Ние се чукнахме и разговаряхме по обичайния лек и безсъдържателен начин, характерен за последните минути преди неизбежната раздяла. След това настъпи моментът, когато всички изпращачи трябваше да слязат от парахода. Ние застанахме до перилата и наблюдавахме как нашите приятели заслизаха във верига по мостика, след което се събраха на група на кея. Едва ги забелязвахме в бързо сгъстяващия се мрак: кръглото като луна лице на Карлос и черните коси на неговата жена; Рафаел и Енрике с килнати на врата шапки на гаучо; Мари Рене Мерседес, размахваща кърпичка и наподобяваща много във вечерния сумрак на пастирка от картините на Дрезденската галерия, и накрая Бебита, стройна, красива и невъзмутима. Когато параходът тръгна, до ушите ни долетя нейният ясен глас:

— Добър път, деца! — Не ни заб-б-бравяйте, елате пак!

Ние махахме с ръце и кимахме с глави, а след това, когато фигурите на нашите приятели започнаха да изчезват в мрака, въздухът се изпълни с най-печалния звук на света — дълбокия и мрачен рев на параходната сирена, прощалния поздрав на отправилия се в открито море параход.

[1] Добре... много благодаря, сеньор (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Няма защо, сеньора (исп.). — Бел.прев. ↑

ОБРЪЩЕНИЕ НА „ТРЪСТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ДИВИТЕ ЖИВОТНИ“, ОСНОВАН ОТ ДЖЕРАЛД ДАРЪЛ

Живите същества, които Джералд Даръл събира в буркани от конфитюр и кутии от бисквити, оказват огромно влияние върху него и предопределят заниманието, на което по-късно посвещава живота си — защита на застрашените от изчезване видове. Детските му преживявания на остров Корфу вдъхновяват кръстоносния му поход за опазване многообразието на животинския свят на планетата.

Този кръстоносен поход не завършва със смъртта на Джералд Даръл през 1995 година. Трите тръста за опазване на дивите животни, основани от него, продължават делото му с неуморен ентузиазъм.

Дълги години преживелиците на Джералд Даръл, както и неговата проникателност, оказват силно въздействие върху читателите. У мнозина се поражда желанието да дадат своя принос в това благородно дело, като подкрепят Тръстовете за опазване на дивите животни. Надяваме се, че и вие чувствате същото, защото чрез живота и книгите си, Джералд Даръл отправя към всички ни своето послание. „Животните са едно огромно мнозинство — пише той, — което няма право на глас и което може да оцелее единствено с нашата помощ.“

Моля, не позволявайте вашата съпричастност към идеята за опазването на животинския свят да изчезне със затварянето на тази страница. Пишете ни, а ние ще ви посочим как да станете част от нашия кръстоносен поход за опазване на животните от изчезване. За повече информация или за изпращане на дарения пишете до:

Jersey Wildlife Preservation Trust
Les Augres Manor, Jersey
English Channel Islands JE3 5BP

Wildlife Preservation Trust International

1520 Locus Street, Suite 704
Philadelphia, Pennsylvania 19102, USA

Wildlife Preservation Trust Canada
120 King Street
Guelph, Ontario, Canada N1E 4P8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.